

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ
од 61-та седница на Собранието на
Република Македонија,
одржана на 30 ноември 2000 година

Седницата се одржа во сала 1 на Собранието на Република Македонија, со почеток во 13,05 часот.

Седницата ја отвори и на не ја претседаваше д-р Саво Климовски, претседател на Собранието.

САВО КЛИМОВСКИ:

Ја отворам 61-та седница на Собранието на Република Македонија.

Пратеникот Драган Митевски ме извести дека од оправдани причини не е во можност да присуствува на седницата.

Ве молам да притиснете едно од копчињата на системот за гласање за да го утврдиме бројот на присутните пратеници во салата.

На седницата присуствуваат вкупно 118 пратеници.

Констатирам дека на седницата присуствува мнозинството пратеници на Собранието и дека Собранието може полноважно да одлучува.

На седницата се поканети: претседателот на Република Македонија, г. Борис Трајковски, (аплауз во салата), претседателот и членовите на Владата на Република Македонија.

На седницата присуствуваат и дипломатски претставници на странски држави во Република Македонија.

(Во салата се слушна еден глас кој извика "уа.").

Оваа седница, дами и господа пратеници, ја свикав по барање на претседателот на Владата на Република Македонија, г. Љубчо Георгиевски, заради разгледување на Предлогот за разрешување на членови на Владата на Република Македонија.

Ве известувам дека до мене пристигнаа изјави на пратениците Ристо Спанаков, Павле Тодоровски и Алија Шахиќ со кои поднесоа неотповиклива оставка на функцијата пратеник во Собранието на Република Македонија.

(Гласови во салата, на што претседателот удира во звончето).

Со оглед на тоа што согласно член 65 од Уставот на Република Македонија оставката пратеникот ја поднесува лично на седницата на Собранието, ги молам

пратениците што поднесоа оставки, а стигнати се преку Службата во меѓувреме, да се произнесат во врска со поднесените оставки.

Ве молам, дали тие бараат збор?

Има збор г. Павле Тодоровски.

ПАВЛЕ ТОДОРОВСКИ:

Господине претседателе, почитувани членови на Влада, почитувани пратеници, од името на независните пратеници Павле Тодоровски, Ристо Спанаков и Алија Шахиќ изјавите ги повлекуваме и ги прогласуваме за неважечки.

Напоменувам дека во јуни месец писмено баравме овие изјави да бидат повлечени и да не важат. Тоа веројатно до сега не е сторено, но сега еве изјавуваме, јас за себе и за колегите, ако треба и тие ќе изјават, дека овие изјави ги повлекуваме и ги прогласуваме за неважечки, лично изјавувам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Добро. Значи, сите тројца пратеници си ги повлекуваат своите поднесени неотповикливи изјави и на тој начин тие формираат група на самостојни пратеници.

Дами и господа пратеници, јас би сакал да ве известам дека од овој момент поднесувам оставка на функцијата претседател на Собранието на Република Македонија.

Притоа, сакам да се заблагодарам на граѓаните на Република Македонија кои имаат трпение во текот на 61 седница, ова ни е 61-ва седница да не следат, да не слушаат, на не проценуваат и да не оценуваат и се разбира ќе го кажат своето мислење тогаш кога ќе дојде редот да го побараме повторно нивниот глас.

Лично јас носам од оваа функција едно огромно искуство и едно огромно задоволство што научив, покрај другото, да им го предавам на моите студенти фактот дека во политиката секогаш треба да се бара оптималниот интерес, дека интересите се различни, дека тие треба да се усогласуваат, дека во политиката никогаш личниот поединечниот став не може да биде и единствен став.

Исто така, јас сум многу задоволен и горд што чесно и достоинствено ја обавуваат функцијата претседател на Собранието на Република Македонија, на задоволство на моите родители и на моето семејство, на задоволство на моите деца и особено на задоволство на мојата прекрасна внука Калина и на внуката што деновиве ја

очекувам од снаата и синот. Тие мислам дека ќе ја понесат гордоста што нивниот дедо бил, седел на ова одговорно место и ќе се гордеат со него и ќе кажуваат дека нивниот дедо Саво навистина чесно и одговорно ја остварувал оваа функција.

Ова го кажувам пред се како едно мое лично задоволство од чинот што сега ќе го направам и ќе се потврди она што го реков на првата конференција за печат, а тоа е, драги мои колеги, дека од моментот кога јас потпишав дека ја прифаќам функцијата претседател на Собранието на РМ, па и било која друга функција, јас реков тогаш "бивш" а требало да кажам "поранешен" функционер станувам. Од овој момент јас сум поранешен функционер на Република Македонија како претседател на Собранието на Република Македонија, и јас во овој момент си ја потпишувам својата оставка.

(Претседателот Саво Климовски ја потпишува својата оставка).

Ги молам пратениците на кои на определен начин досега им се замерив во работата, каде што имавме и караници, каде што имавме и расправи, каде што често пати имавме и недоразбирања, каде што јас лично некогаш не можев да си го кажам и сопствениот став и мислење заради тоа што постоеше оваа функција на која се наоѓам сега, да го земат тоа како може извинување. Се надевам дека од таа страна сега кога ќе седнам ми се чини дека многу послободно, многу поодговорно и се разбира многу потворечки ќе учествувам во креирањето на општиот интерес на државата на Република Македонија, на сето она што Владата на Република Македонија ќе ми го понуди како општ интерес.

Ви благодарам многу за се, ви благодарам многу за трпението што ме издржавте до сега и ве известувам дека на вчерашната седница на претседателството на Собранието го овластив потпретседателот на Собранието г. Илјаз Халими да раководи со седницата до изборот на нов претседател на Собранието, а до тогаш во име на пратеничката група давам пауза од 30 минути.

(Пауза од 13,15 до 14,10 часот).

(По паузата со седницата продолжи да раководи г. Илјаз Халими, потпретседател на Собранието).

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Почитуван премиер, министри, почитувани пратеници, почитувани гости од дипломатскиот кор, продолжуваме со работа.

Процедурално, има збор г-ѓата пратеник Ѓулистана Марковска.

ЃУЛИСТАНА МАРКОВСКА:

Почитуван потпретседател, дами и господа пратеници, драги гости, во моментот на поздравување на претставниците на дипломатскиот кор се случи еден непријатен инцидент во Собранието на Република Македонија, извикување на "уа", за жал, од мојата лева страна. Јас се надевам дека целокупниот парламентарен состав, вклучително и левата страна, длабоко жали за тоа што се случи, затоа што претставниците на меѓународната заедница во овој свечен момент се наши драги гости и воедно ја користам можноста јавно да им се заблагодарам за широката поддршка што ја даваат во врска со реформскиот курс што го протежира токму ова парламентарно мнозинство. (Аплауз во салата).

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Сметам дека ова беше чисто информативно, мислам дека не беше процедурално.

Процедурално збор бара пратеникот Радомир Каранѓелевски, повелете.

(Пратеникот Никола Поповски се обраќа со зборовите дали може тој претходно да земе збор, на што пратеникот Каранѓелески одговара може).

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Повалете г. Никола Поповски, значи се договоривте вие да побарате збор процедурално.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Со оглед на фактот дека во собраниската сала 50% од пратениците седат на левата, 50% на десната страна од говорницата, ја молам г-ѓата Ѓулистана која соопшти многу недефиниран став на обвинување на цели пратенички групи или да го дефинира тоа или да го повлече за оние за кои не важи.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Повторно се јави за збор г-ѓата пратеник Ѓулистана Марковска.

ЃУЛИСТАНА МАРКОВСКА:

Се извинувам за она што го реков, ако некој мисли дека тоа нешто не се случило и ќе ми беше драго да не се случило. Меѓутоа, сведоци сме дека настанот се случи. Јас не сакам да се ставам ниту себе си ниту јавноста во непријатна ситуација да го лоцирам виновникот, меѓутоа, бидејќи настанот се случи, чувствувавам потреба сепак Собранието да се

огради од ваквиот настан. Точно е, може и камерите да го прикажат доколку се направи ретро снимка дека тоа се случи за жал од таа страна.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам.

Има збор г. Радомир Каранѓелевски.

РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ:

Господине потпретседател, почитувани пратеници, во Собранието има огромен број на оружани лица кои не се од службите и сега не знаеме дали се од полицијата или од приватни обезбедувања. Ова е прв пат што се случува во Собранието на Република Македонија и покажува еден невиден притисок што се врши над пратениците и затоа бараме веднаш од Собранието да се отстранат сите овие вооружени лица, затоа што се поставува прашањето дали Собранието е под окупација или не е.

Во име на нашата пратеничка група и сите пратенички групи од опозицијата барам да се отстранат овие од обезбедувањето и дури тогаш ќе продолжиме со седницата. Наше присуство, додека стојат тие во Собранието нема да има.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам.

Ако е тоа така како што вие рековте, ги молам службите да проверат, па тие нека констатираат дали има некои што носи оружје или не.

Пратеникот Амди Бајрам бара збор, но се повлекува.

РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ:

(Без вклучен микрофон).

Барам пауза од 15 минути додека не проверат.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Почитувани пратеници, со поднесувањето на оставката на д-р Саво Климовски, констатирам дека му престанува функцијата претседател на Собранието на Република Македонија.

Во ваше име и во мое име на г. д-р Саво Климовски му се заблагодарувам за досегашното вршење на функцијата претседател на Собранието на РМ.

Ве известувам дека група од 64 пратеници поднесе Предлог на одлука за разрешување на претседателот на Собранието на Република Македонија и предлагаат тој да биде разрешен на оваа седница.

Со оглед на тоа што д-р Саво Климовски поднесе оставка на функцијата претседател на Собранието на Република Македонија, беспредметно е Собранието да расправа по Предлогот на одлуката.

РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ:

(Без вклучен микрофон).

Господине потпретседател барам пауза од 15 минути за да се отстранат ..

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Ве молам, од каде знаете вие дека тие носат оружје.

РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ:

(Без вклучен микрофон). Ги гледам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Секој може да го каже истото. Не, тоа не може. Службите тоа нека го проверат, тоа е нивна работа, и ги молам службите да проверат дали некој носи оружје или не. Ако носи оружје нека го отстрани од Собранието.

Процедурално, повторно се јавува за збор г. пратеник Никола Поповски.

Повелете г. Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господине потпретседател, во ова Собрание 10 години функционираме по некаков закон, Устав и логичен ред на работите. Тој логичен ред укажува дека доколку господата кои се задолжени за безбедност во оваа држава. во овој случај мислам дека се премиерот и министерот за внатрешни работи, процениле дека има проблем со Собранието, тие се должни тоа да го обезбедуваат од надвор, за да во Собранието внатре има услови да се работи. Тоа е нивна проценка и ние во тоа не навлегуваме. Меѓутоа, ако тие процениле дека Собранието треба да се обезбедува од внатре, и сега јас би замолиме да не си играме слепи луѓе, да признаеме дека во Собранието голем број на луѓе се од обезбедување со беџови дека се од обезбедувањето по сите ходници, тие не се невидливи, тие носат како беџови "обезбедување". Мислам дека е сосема соодветно од ваша страна во овој момент како прв човек на Собранието да го почитувате она што се случува како реалност во Собранието и да овозможите Собранието внатре во зградата да работи по редовно обезбедување. Доколку има вонредно, јас исто така во име на пратеничката група ќе ве замолам да ни објасните, а вие сте должни да знаете во овој момент дали има или нема и ако има, зошто тоа внатре постои. Имаме впечаток дека се создава без потреба еден притисок

од страна на оние кои раководат со тоа обезбедување.

Исто така, мислам дека е совршено во ред ако една пратеничка група од 10 пратеници бара пауза тоа да се овозможи. Вие тоа не го овозможувате, сега јас како координатор на СДСМ барам исто така пауза од 15 до 30 минути за да овозможите увид во тоа што го кажавте дека службите треба да го извршат, тие се под ваша јурисдикција, и да не известите дали е тоа така. Ако е така, ние се придружуваме на барањето тие да се отстранат надвор од зградата додека работиме. Ако не е така, да ни кажете и со тоа ќе продолжиме со работа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Давам пауза од 15 минути.

(Паузата почна во 14,20 часот).

(По паузата седницата продолжи со работа во 14,35 часот).

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Продолжуваме со работа. Ве известувам дека министерот без ресор д-р Васил Тупурковски, министерот за надворешни работи Александар Димитров, министерот за образование и наука д-р Гале Галев, министерот за економија м-р Борко Андреев и министерот за животна средина и просторно планирање Тони Поповски, поднесоа оставка.

Претседателот на Владата на Република Македонија ме известил дека ги прифаќа оставките.

Констатирам дека со поднесувањето на министерот без ресор д-р Васил Тупурковски, министерот за надворешни работи Александар Димитров, министерот за образование и наука д-р Гале Галев, министерот за економија м-р Борко Андреев и министерот за животна средина и просторно планирање Тони Поповски, им престануваат функциите што ги вршеле.

Со оглед на тоа што со чинот на поднесувањето на оставките на министрите во Владата на Република Македонија им престанаа функциите што ги вршеа, беспредметно е Собранието да расправа по предлогот за разрешување на членови на Владата на Република Македонија.

Ве известувам дека заменикот на министерот за правда Зоран Стојниќ, заменикот на министерот за финансии Јордан Марковски, заменикот на министерот за трговија м-р Татјана Перовиќ-Митрова, заменикот на министерот за култура Благоја Чоревски, заменикот на министерот за развој Миливој Колевски, заменикот на

министерот за урбанизам и градежништво Силвија Томовска и заменикот на министерот за иселеништво Соња Димитровска, поднесоа оставки.

Го молам претседателот на Владата на Република Македонија да се произнесе дали ги прифаќа оставките на замениците на министрите.

ЉУБЧО ГЕОРГИЕВСКИ:

Ги прифаќам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Значи, оставките се прифаќаат.

Процедурално за збор се јавува пратеникот Радомир Карангелески.

РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ:

Благодарам господине потпретседател, благодарам и за акцијата што ја спроведовте по претходното барање.

По Деловникот на Собранието на Република Македонија, поднесувачите на оставките можат да ја образложат својата оставка. Доколку некои од министрите на Владата на Република Македонија сака да ја образложи оставката, тие имаат право по Деловникот да го образложат.

Бидејќи вие тоа не го спомнавте, јас би замолил, доколку некои од министрите кои поднесоа оставки сака да даде образложение, тоа да им се овозможи во ова Собрание.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Ако евентуално има некои од министрите кои сакаат да земат збор, сигурно дека ќе им се овозможи.

Процедурално се јавува пратеникот Замир Дика.

ЗАМИР ДИКА:

Само едно објаснување за оние кои не следат.

Паузата што се побара од двете пратенички групи, мислам повеќе во контекст да се создаде еден дојам дека пратениците овде се под некој притисок, па целата оваа атмосфера кој знае како е забарана со некој голем притисок. Во меѓувреме сакам само да им кажам дека пратениците се многу релаксирани во овие паузи што ги имавме. Дури релаксацијата оди до таму до таму некои пратеници, ааааа да им кажат на западните дипломати што се овде. Сметам дека таквиот начин на поставување на таков дојам на граѓаните на Република Македонија дека овде се работи под притисок, сите овде едногласно можеме да кажеме дека тука не е таква атмосферата, атмосферата е многу

релаксирана и сите пратеници свесно си одговараа за своите постапки.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Замир Дика.

Повелете господине Тупурковски.

ВАСИЛ ТУПУРКОВСКИ:

Почитувани господине потпретседател, почитувани дами и господа пратеници, почитуван господине премиер, членови на Владата на Република Македонија.

Колку што држи фактот дека е ваква или онаква ситуацијата во Собранието и тоа е или индивидуална, или е пак проценка на парламентарните групи, јас можам да ви кажам дека сериозни знаци на притисок им се случува на неколку наши пратеници и тоа, за жал, дури и од шефот на државата. Не сакам да завлегувам во тоа, господине претседателе, тоа е начин да се комуницира со пратениците на ниедна пратеничка група и во таа смисла ни со пратениците на Демократска алтернатива.

Владата во 1998 година ова Собрание ја избра и ние влеговме гордо со проценка дека можат да се случат промени што се од огромно значење за земјата, дека можат да се поврзат во една активност за хармонизирање на меѓуетничките односи, партии со назначени или пак интензивни национални ориентации, да речам и една што застапува граѓанска акција.

Покрај политичките димензии на конституирањето на таа Влада и нејзините мотиви, за нас од огромно значење беше прашањето на економскиот развој на земјата, квалитетот на животот на граѓаните, реформите, длабоката трансформација што сакавме да ја оствариме, да ја покренеме, да ја надградиме на она што веќе се случуваше во земјата во изминатите 10-тина години на суверена Република Македонија. Вкупно сакавме и тргнавме од преоценката дека демократијата има шанса во Република Македонија и дека државата организирајќи се да ја прифати, да ја надгради, политичките снаги во Владата и во коалицијата за промени силно инспирирани да бидат за таква ориентација, дека нема да има ингеренции што не се пропишани во Уставот, а што таа ќе ги остварува како притисок на било која сфера на живеење. Тоа беше нашата претпоставка во 1998 година. Веднаш сакам да кажам дека додека сум жив ќе се сеќавам на ентузијазмот, на соработката и на односите што се створија помеѓу многу луѓе, за себе зборувам, со

многу поединци и граѓани што припаѓаа на таа политичка ориентација и до ден денес, претпоставувам, најголем дел од нив се врзани за редовите на ВМРО-ДПМНЕ и ДПА.

Меѓутоа, со развојот на настаните во Република Македонија, дојде до криза на ваквите вредносни определби. Јас со жалење констатирам дека неколку тенденции ги нарушија ориентациите што за ДА беа системски, крупни и ориентации од стратешко значење. Се разбира ниту една од партиите во РМ не може да им наметне на останатите политички субјекти да размислуваат на начин како што размислува таа. Но, верувавме дека околу стратешките интереси на РМ што секогаш се најопштите, можеме да ја споделиме со најголем број од политичките фактори, слични, или во некои случаи и еднакви ориентации.

Партизацијата на општеството и загрозувањето на институциите на системот, во услови на нагласен процес на корупција, за кои што сме сведоци во изминатите две години, но и многу подолго во РМ, не велам дека е тоа нешто што ни се случи е како специфика на конституирањето на Владата во која и ние учествувавме, ме носи до вториот заклучок на ова кусо обраќање, да ја образложам сопствената оставка дека во изминатите две години се случи загрозување на демократските процеси. Ова не значи дека тоа е напад на некој конкретно, на некоја личност, на некој шеф на партија, лидер и така натаму. Зборувам за интересите на Република Македонија во која сите живееме и сакаме како таква да ни се развива токму врз тие стратешки определби за кои сите заеднички сме заинтересирани и еден ден, верувам, со најразлични трансфери на знаења, на користење на сите ресурси, посебно човечките, во Република Македонија, без оглед на политичките припадности и импликации на граѓаните и на оние што се во партиите дека ние зад општите интереси ќе имаме огромно мнозинство во Република Македонија. Во тој аспект гледано, како едно сериозно принципиелно прашање кое што имаме негативни ефекти во развојот на земјата на сите полиња во изминатите две години, го третираме прашањето на демократскиот развој, на демократската пракса на Република Македонија. При тоа однапред сакам да кажам дека за нас не е незначајно, но сепак е далеку од релевантно, како може да се процени ова како употреба на некоја статистичка метода, од било каков центар надвор итн., зборувам за нашата проценка и ја изнесувам тука, се разбира може да се води околу тоа

расправа, има и различни проценки во Република Македонија. Но, зборувам со една единствена интенција заради сложеноста на оваа наша земја, во која живееме, на етнички план, на културен план, на конфесионален план, дека не постои друг начин да ја стабилизираме и таа да оди напред, ако не се развива по нормите и стандардите на европската, односно на демократијата што ваше е традиција на живеење, во земјите и во асоцијациите кон ние тежнееме.

Исто така, за нас неприфатливо беше постепеното отсуство, на крајот и конфликтот што го доживеавме во Владата по извонредно значајното прашање на тоа што се тоа реформите и како тие треба да се спроведуваат во Република Македонија. Мислиме дека и реформата на државата се сфати многу парцијално како реформа на јавната администрација. Иако е тоа процес за нас е сериозно неприфатливо и од аспект на спорноста и од аспект на разбирањето дека реформата на државата всушност е одземање на арбитражните права, на дискреционите права на државата да ги врши интервенциите, што инаку ги видовме во изминатиот период во Република Македонија, за жал, бидејќи тоа е една општествена тенденција многу подолга отколку овие две години, но на еден концентриран начин и во изминатите две години за кои што ние носиме огромна одговорност.

Нашите потези не се потези на некакви конјуктурни поместувања. Пред малку разговаравме со господинот Георгиевски, како е битно да се зачува мудроста, да се зачуваат меѓучовечките релации, но исто така колку е битно да се разбереме околу принципиелните разлики и што принципиелните разлики, на крајот на краиштата од нас на еден ултимативен начин може да побараат да останеме во Владата или да ја напуштиме. За Демократска алтернатива во моментот на созревањето на преоценката околу принципиелните разлики по клучните прашања што ја засегаат егзистенцијата на Република Македонија, никакви дилеми повеќе не останаа. Јас сум убеден дека тие релации што се човечки, што треба да дадат и да го подигнат степенот на вкупната комуникација во земјата, културата на политичкиот и секој друг вид на дијалог, ние нема да ги нарушиме. Се надевам исто така и останатите ќе бидат доволно одговорни да не се нарушат.

Кај нас дојде до процес на јакнење на партиската власт. Коалициона владата не

може да дејствува како една партија и исто така во уставен систем со јасна поделба на власта на три пола. Значи, политичкиот систем како што е замислен да се остварува во Република Македонија, исто така не може успешно да дејствува кога с создаваат околности за јакнење на поединечната волја на една партија и на партиската власт. Таква власт не постои во Република Македонија. Постои законодавна, постои извршна власт, постои власт на правосудните органи.

Кога ќе погледнете дека јакне партиската, економска моќ во Република Македонија и кога се измешува извршната власт со монетарната власт, заради јакнењето на партиската економска моќ, не станува збор дека ние сега упатуваме критики на една партија. Ние сме искрено загрижени за иднината на развојот на политичкиот систем во земјата, бидејќи узурпациите од овој тип нема да придонесат за демократски развој на земјата. Ако не придонесат за демократски развој на земјата, ние нема да се приближуваме кон Европската асоцијација, односно кон Европската унија. Напротив, ќе се случат потреси кои ќе покажат дека кај нас наместо да привршува, транзицискиот период ќе се продолжи, па дури и не само што ќе се продолжи, туку ќе настанат ретроградни процеси, затоа што овие принципиелни прашања се тие кои ние мораме да ги оставиме зад нас, од фаза во фаза на развојот на земјата, на сите овие полиња.

Ваквите однесувања, посебно кај мешањето на власта, од аспект на партиската економска моќ, со монетарната власт, значи поттикнување на еден процес на целосна дерогација на системските вредности на оваа млада демократска република. Ние можеби нема да ги согледаме сите опасности, можеби мислиме дека е добро партиите и на тој начин да стекнуваат моќ за да можат поуспешно да се презентираат пред политичката јавност во земјата. Во суштината на работите ако не сакаме тоа да го крстиме со вистинско име, ќе бидеме, всушност, или неми, или пак сведоци од некој вид, но неуспешни во спротивставувањето на нарушувањето на основите на политичкиот систем како што е дефиниран во Уставот на Република Македонија.

Блиску сме, ако сме на таа точка, до неверојатен историски шок од ретрограден карактер на враќање монопол на една партија, во плуралистичко општество. Нешто ќе биде формално или таа моќ, ако ја

нема јас ја измислувам, или пак тогаш плурализмот во Република Македонија како одраз и рефлексија на вкупниот демократски развој на Република Македонија. Ако стане плурализмот декор, деновиве видовме дека е возможно "и на друг креативен начин" да се нарушат резултатите на изборите од 1998 години а, а видовме како може да се случат избори од кои никој не може да биде среќен. Никој не победи на изборите во 1999 година и 2000 година, доколку ние не застанеме и од своите политички говорници или во име на своите партии не ги признаеме резултатите. Тогаш нема вистинска победа, сеедно како формално тоа ќе се приврши и како формално ќе се регистрира од комисиите и од надлежните изборни органи, небитно прашање. Ние до ден денес имаме проблеми заради карактерот на изборите во 1999 година. Уште долго време ќе имаме проблеми заради карактерот на изборите во 2000 година.

Фактот дека дел од меѓународната заедница, таа што посебно формално е претставена во Република Македонија, нека ми извинат дамите и господата кои седат горе во нашата галерија и кои високо ги ценеме како претставници на нивните држави и асоцијации, побрзаа, или пак и вистински, можеби суштински мислат дека во Република Македонија се одржаа фер, демократски и законити избори и ги признаваат како такви резултатите на тие избори, не значи дека ние треба да бидеме задоволни. Мислам уште едни избори во Република Македонија, ако овие не се доволно катастрофални, гледаме во каква политичка тензија не држат две години. Нема никаква причина за таква политичка тензија во Република Македонија, во момент кога Владата на господин Георгиевски е пред извонреден успех на постигнување на аранжманите со Светската банка и со ММФ и можеби уште повеќе од тоа, кога на 24, овој се уште траејќи ноември месец, се парафираше Спогодбата за асоцијација и стабилизација на Република Македонија со Европската унија. Би морало дури да се воспостави и сосема поинаква психолошка клима во Република Македонија. Едни психози што се негативни, што произлегуваат од социјалната криза, од недовербата на граѓаните во нивната иднина, во институциите на системот итн., дури и психолошко позитивно би морала да се развива со вакви постигања што се објективни. Сите ние, верувам, во овој Парламент кога усвојувавме пред неколку дена Декларација, во смисла на поддршка

на Владата и на интенциите на Република Македонија претставена овде од политичките фактори, уште еднаш да ги реафирмираат своите позитивни гледања на стратешките интереси на Република Македонија, кога станува збор за евроатланските и европските интеграции, помислувавме дека вакви моменти ќе ни помогнат и дел од тие тензии да смириме, да можеме со помалку такви оптоварувања да разговараме за системски закони, за реформи, да разговараме на начин како што разговаравме, да речеме за Законот за високо образование, да отстраниме уште една бариера во хармонизирањето на меѓуетничките односи, секој од нас политичките фактори, во сопствените средини, бидејќи има и сериозни национални поделености во тој контекст, јас ги признавам како легитимни, не ми паѓа на крај памет да кажам дека во 2001 година во Република Македонија се создале услови да нема национални партии. Очигледно тоа не е така. И колку да зборуваме за неопходноста забрзано да се движиме кон граѓанската идеја, таа ќе биде идеја, па ден за ден понатаму реализирана по малку и уште по малку, додека не стигнеме до ситуација да сфатиме дека националното организирање во политичката борба е негација на човековите права и всушност на националните права на групациите што се претставени на таков начин.

ВАСИЛ ТУПУРКОВСКИ: (Продолжение)

Во таа смисла за мене се овие тензии што произлегоа од карактерот на изборите 1999 и 2000 година, значи со огромно штетно можно влијание за понатамошниот вкупен развој на земјата, не е во прашање сега само демократскиот развој, затоа што него не можеме да го одделиме од мотивираноста на граѓаните да застанат зад соодветна економска концепција, да поддржат гледања и пракса што секоја влада, и оваа, и било која идна барем во наредниот период ќе мора да ја застапува како политика посебно во економската и социјалната сфера, а нема да биде далеку од стегање на каиш и од понатамошна не можност да се процени во која фаза ќе се релаксираат економските односи и ќе се створат пореални перспективи за подигање на квалитетот на животот во Република Македонија. Од таа страна би бил погрешно сфатен ако некој мисли дека кога ќе зборувам за крахот на економскиот модел на развојот, што не раздвои на принципиелен начин упатувам критики на Владата затоа што не сторила нешто повеќе. Мислам дека и оваа и некои

други влади ќе бидат соочени со проблемот на објаснувањето и понатаму на стварањето на услови за постепено, извонредно спорно, најверојатно подигање на животниот стандард и на вкупниот квалитет на животот во Република Македонија. Но, ако сакаме со притисок врз било кој граѓанин на Република Македонија, било кој човек, маж, жена итн., па тука во тој контекст и пратениците во ова Собрание да ги менуваме на уште еден додатен ко бајаги креативен начин резултатите на изборите нам и онака не требајќи ни избори какви што имавме 1999 и 2000 година ќе ни престане волјата и мотивот низ изборите како едно високо, или можеби едно од највисоките политички права на граѓаните да ги донесуваат крупните одлуки за иднината на земјата да ги спроведуваме во иднина затоа што ако трпи демократијата од избори кои што треба да бидат во слава на демократијата тешко ќе можат да се најдат мотивирани граѓани, оставете ги политичките партии на страна, политичките лидери итн., без една позитивна мотивација на граѓаните да го поддржат политичкиот процес во земјата затоа што ги разрешува проблемите, затоа што нуди опции за излез од кризата никој сам нема да може да ги реши проблемите на Република Македонија, а посебно затоа што сепак живееме и во економска и во социјална криза.

Крах на моделот на развојот заради кој што ние принципиелно се разредовме од ВМРО-ДПМНЕ, за кој што ние веруваме дека мора да биде динамичен, за кој што ние веруваме дека не може да се задржи на класичните претпоставки од пред неколку години за модел кој што е само стабилизационски, за кој што ние веруваме дека во крајна линија ги лимитира и интересот на странците и атрактивноста на нашиот економски простор за посериозно присуство што инвестиционо, што финансиско, што е економски, што е трансфер на знаење итн., иако има многу значајни позитивни примери, како што е вкупното финансиско присуство на капиталот на различни субјекти на Република Грција во Република Македонија во крајна линија ни од далеку не доаѓа до нивото на неопходноста ние оваа земја што е мала и што нема доволно национален капитал да ја развиваме токму со увоз на странски капитал по правила на играта што им се лесно препознатливи, што значи со реформиран правен систем, со антикорупциски закон, закони што обезбедуваат реални услови за конкуренција и со закони што стоварат општа рамка на

превласт или владеење на правото и на правната држава.

Во овие услови животниот стандард и понатаму опаѓа во Република Македонија, а згора на тоа за да можеме на системски план да ги отвориме сите можни системски вентили за позабрзан развој ние не бевме задоволни ни од брзината, и динамиката и квалитетот посебно на заокружувањето на процесот на приватизација во Република Македонија. Нашите разлики тука се познати, господинот Горѓиевски ги знае сите наши разговори, тоа се разлики. Кој е во право ќе проценат граѓаните кога за тоа ќе имаат прилика да оценуваат, меѓутоа за нас работите се потполно јасни. Ако вие десетина години во процесот на транзиција се уште не сте на чисто дека еден од највозвишените принципи е правото на приватна сопственост, ако на приватизациониот процес гледате постојано како нешто што не може ни да заврши затоа што моќта дозволува негова ревизија на селективен начин за нас е сосема јасно дека нема шанси Република Македонија да стане атрактивна за капиталот што го нема. И без тој капитал што го нема и ако не го стекне по пат кој што ќе значи сосема јасно системско определување за карактерот на односите во сферата на приватизацијата ние ќе имаме далеку помалку шанси да излеземе и од економската и од социјалната криза, а политичката ќе стане можеби и основна карактеристика на целокупниот живот во Република Македонија. Таа и сега ги оптоварува сите генерации, за жал и тие што немаат право ни да гласаат, што треба да учат и што треба да размислуваат за некаква своја конкретна иднина најпрвин во процесот на образованието, а потоа во процесот на работа, во обезбедување на кариера во смисла на професионално делување.

Владата се задоволува и најверојатно и ние бевме во одредени фази дел од тоа самозадоволство со статистичките податоци. Мора да се покрене прашањето на квалитетот на животот кога зборуваме за статистичките податоци. Нема ниедна статистика што може тоа да го измери на прецизен начин, но далеку од тоа дека некој ќе може да излезе со сериозна аргументација за да тврди дека животот во Република Македонија денеска е подобар отколку што беше 1998 година. Јас бев сигурен кога влеговме во политичката операција, не сакам да се сфати некоја погрешна конотација кога го употребувам зборот операција, но во политичкото

движење да створиме услови за промена дека барем за нас немаше ниеден повисок приоритет отколку подигањето на квалитетот на животот. Ниеден друг повисок квалитет. Гледано од денешна перспектива нашата одговорност е огромна за фактот дека такви промени во животот на граѓаните се случуваат или прескоро или не се случуваат во доволна мерка.

Во таа смисла борбата меѓу економскиот развој и идејата за економскиот развој што е конципирана врз динамичен развој, врз инвестиционен циклус не е потребно да се замаглува со критиките дека е тоа стара социјалистичка државна концепција како што можеме да чуеме и од дома и од надвор, туку едноставно да се сведе во реалните рамки на тоа дали може да добие во Република Македонија концептот за економски развој или во Република Македонија ќе добие, ќе победи и ќе биде за еден подолг временски период политичка константа она што ја деградира и ја уништува идејата за економски развој. Тоа е клучното прашање околу кое што ние се разидовме со нашите партнери во коалицијата за промени, односно владината коалиција.

Ние изразивме силна поддршка на Владата како членови на таа Влада и како членови на коалицијата за промени за соработката со ММФ и со Светската банка. Попусти ќе бидат сите критики и флагрантни не вистини што се шират повторно и во домашните кругов, што се шират спрема дипломатскиот кор во Република Македонија па се репродуцираат од таму спрема медиумите итн. дека делот на Владата што се вика Демократска алтернатива не е за соработка со ММФ, не е за спроведување на реформите што произлегуваат од таа соработка и соработката со Светската банка. Јас нема да трошам време да докажувам дека ние сме потполно свесни дека дел од реформите секако се и оние што ги спроведуваме заедно во матрицата во соработката, под притисокот, го сметам за позитивен тој притисок на Светската банка и ММФ. Во таа смисла господинот Горѓиевски знае дека ние сме ги поддржувале и неговите и напорите на надлежните ресори што учествуваа во оваа измината година во стварањето на услови денеска, за две недели итн. позитивно да завршат преговорите, а потоа и вкупно така да се одвива соработката со ММФ и со Светската банка.

ВАСИЛ ТУПУРКОВСКИ: (Продолжение)

За разлика од тоа на нашето сфаќање дека реформите се многу пошироко поле за акција на Владата, многу пошироко

поле за создавање на еден консензус меѓу политичките фактори во земјата, оти реформите се стратешки интерес на сите и тие можат да се дефинираат во соработка помеѓу сите партии. Ние, таква постапка за разговор помеѓу политичките партии во минатите три, четири недели се обидовме и да спроведеме. Со некои и разговаравме, со некои не можевме да разговараме, со трети не се создадоа услови за разговор. Сакавме да ја покренеме идејата како идеја од општо значење, со која што ќе можеме со нив на потполно рамноправен начин, оти никој не може никого да исфрли од тој поим на рамноправна комуникација, ни со бројки, ни со големина, ни со број на седишта во овој Парламент, туку со квалитетот на аргументите и на идеите.

За нас суштината на реформите се создавањето на правната држава. Тука има се уште конкретни системски промени што мораат да се направат, за да зборуваме за еден заокружен систем на реформи. Тие не доаѓаат само од решенијата што ние ги прифаќаме, ги елаборираме, ги развиваме, ние сме оригинални носители на идеите, а се однесуваат на соработката со ММФ и Светската банка. Не, ние мораме дома, тука по прашањата на правната држава, на основната заштита на човековите права, на развојот на системот како што е замислен во Уставот, на приватната сопственост, на правосудството и неговата самостојност, даночниот систем, банкарскиот систем итн., да посветиме огромно внимание, затоа што на потези што се од системско значење нема да не тера ниту Меѓународниот монетарен фонд, ниту Светската банка. Според тоа, тука разлики битни нема. А, ако сакате заради политички цели некого да прогласите за антиреформски ориентиран, тогаш е возможно тука да се пронајдат крупни разлики. За нас нема. Едниот модел е неопходен и се одвива со соработката на светските финансиски институции, тој е логичен, тој е координиран со сите наши заложби да се приближиме на Европската Унија. Меѓу нив, како субјекти од глобално значење, светските финансиски институции од едната страна и Европската Унија од друга страна, сосема сме свесни какви релации постојат на координиран настап спрема секого, па и спрема Република Македонија и би било илузорно ние тие работи да не ги гледаме. На едната страна да даваме свој придонес со стотици други луѓе од Владата, од министерствата, од академските и политичките кругови во земјата да ја дефинираме во договорна

форма нашата линија спрема Европската Унија, а на другата страна да не ги гледаме координациите и неопходноста да соработуваме со Меѓународниот монетарен фонд и Светската банка. Тоа се, навистина, разлики, што ако некој сака да ги прикаже, а се непостоечки во суштината, го прави од политички причини или пак од конјуктурни причини.

Во сферата на образованието со Законот за високо образование со стратегијата за образованието на Република Македонија, сакавме да дадеме една интонација крајно позитивна. Да се собереме сите околу можностите младите во 21-иот век да имаат образование за 21-иот век. Воопшто не бевме среќни со политизацијата на прашањето на Законот за високото образование. Го сметам за еден од успехите на Владата остварена на заеднички начин помеѓу сите субјекти што работевме заедно во Владата.

На прашања каде што ние имавме сериозни законодавни иницијативи, зборувам за Владата на Република Македонија, немаше разлики меѓу трите партиципенти. По прашањето на обезбедувањето на интересите на пензионерите, на старото девизно штедеше, на денационализацијата итн., тешко би можело некој да докаже дека Демократска алтернатива, не беше на идентичен начин активна и не ги споделуваше своите позиции заедно со позициите на ВМРО-ДПМНЕ и ДПА. Околу тоа немаме никакви проблеми и мислиме дека сето тоа е, навистина, од значење на идниот развој на Република Македонија.

Некои од конкретните прашања, како што беа интересите на штедачите од ТАТ, да речеме, како и други, сакам да потенцирам дека, а и од тоа да извлечам заклучок колку е моќна пропагандата во Република Македонија дека Демократска алтернатива имаше и останува со интерес тие прашања да се решат во Република Македонија. Секој друг вид на толкување на нашите активности спрема штедачите и посебно спрема штедачите на ТАТ, го сметам за крајно злонамерно и дека не одговара на вистински состојби околу активностите во врска со тоа прашање.

Стравот што не зафаќа и заради кој што од принципиелни причини повеќе не можевме да останеме во Кабинетот на господин Георгиевски, произлегува од неколку клучни тенденции во Република Македонија. Тешко ќе можеме и ние да ја отргнеме одговорноста за развојот на тие тенденции, а прифаќаме и ќе ја носиме и

како наша. Но, барем во еден момент на сознание околу катастрофалните прилики што можат да ни се случат ако овие работи не одлучиме да ги запреме и сакам да ги коментирам со два-три збора пред да завршам.

Во комбинација на створени центри на моќ, со пропагандна машинерија како што можевме да видиме во услови кога правото што сакаме на еден апсолутен начин да им го заштитиме како слобода на изразување на медиумите, а тоа не го прифаќаат понекогаш и самите во услови на отворање на центри на економска моќ што имаат партиски предзнак, кога во тие центри на моќ постојат, дури и на прв поглед на легален начин и инструменти за репресија, нашава земја нема да може демократски да се развива. Ние со тие работи треба овде во овој Парламент заеднички да одлучиме дека нема да се помириме и дека тие работи ќе ги менуваме, дека тие процеси ќе ги блокираме и дека ќе бидеме свесни, колку и да и носат корист на една страна, колку потенцијално да можат да и донесат корист на друга страна, дека во суштина на никого, а посебно на Република Македонија, освен штета, не и носат ништо друго.

Принципот на менливост, неменливост, тоа што овде во овој Парламент мора да биде сосема нормална работа, дури на пребројување, без големи објаснувања во разни пишани документи за интерпелација на Владата итн., едноставно со фактот дека се прегрупираат политичките снаги, затоа што можат на граѓаните да им објаснат што се нивните мотиви, е сосема доволен принцип за животот и работата во овој Парламент. Притисоците, тоа да не се случи, притисоците да се прикаже дека земјата ќе се дестабилизира, дека ќе дојде до невозможност да се заклучат аранжманите, не дај Боже дека ќе била суспендирана дури и Спогодбата за стабилизација и асоцијација, на начин на кој што ниедна земја која и да е во светот, малечка, примитивна, неразвиена, со мал број на граѓани, кога ќе прими во своите пазуви, да речам, претставници на странски држави, на странски инвестиции, ќе го заштити својот дигнитет, ќе им каже на нив дека внатрешните работи на оваа земја се само наши внатрешни работи и на никој друг повеќе, што не значи никакво негостопримство, што не значи никаква некултура, што не значи никаков напад на никого. И јас не се согласувам дека денеска се случи некој излив на непочитување кон странските претставници во оваа земја. Се случи уште еден обид да политизираме

прашања што не постојат. Зарем постои прашање на легитимноста на потребата, на неопходноста и на интересот на Република Македонија да има меѓународни комуникации и за тие меѓународни комуникации и за тие меѓународни комуникации да има свои амбасади во странство и да прима тука странски амбасади на меѓународни асоцијации. Прашањето е апсурдно и во таа смисла ние ако имаме прилика од денеска повеќе немаме толкава, денеска се пропушти последната прилика јас во својство на потпретседател на Владата за овие работи да и кажам на европската тројка што го најави, па го откажа својот состанок утринава, ние тој дигнитет на оваа мала земја ќе го браниме. Не се сомневам дека така ќе постапува и Владата и дека така ќе постапува и секоја идна влада на Република Македонија.

Сепак, ме носи огромен оптимизам, ќе згреши секој кој ќе процени дека Демократска алтернатива е сега декуражирана, затоа што под притисок нешто што не може никаде во демократска земја да се случи, се случи и не сакам никого сега уште еднаш да именувам, времето ќе ги покаже сите ефекти во последниве денови и како во Република Македонија се сваќа парламентаризмот, мнозинството парламентарно, парламентарната демократија и како не дај Боже ќе чуеме дека странските влади поддржуваат и вакво конституирање на мнозинство во Република Македонија. Ние ќе си го носиме кабајот за овие оценки што јас денеска ги дадов, меѓутоа, тоа е толкав веќе меѓу некои од нив ние не можеме веќе да се одбраниме, затоа што комуникацијата во оваа смисла е запечатена работа.

ВАСИЛ ТУПУРКОВСКИ: (Продолжение)

Ние сосема длабоко веруваме и во таа смисла и во тоа име ја поднесовме нашата колективна оставка, отстапивме од политичката и од владината коалиција. Дека Република Македонија како демократска земја што е повеќе национална, што е повеќе конфесионална, што е повеќе културна за толку побогата ќе ги реши овие проблеми. Секој од нас ќе го даде својот придонес. Граѓаните некои тоа ќе го оценат како негативен, некои ќе го оценат како позитивен. Ние сме подготвени, меѓутоа, и понатаму да соработуваме со сите политички снаги. Во овој момент се чувствуваме извонредно горди, во политичка смисла, што имаме широк фронт на соработка врз идентични гледања или слични гледања со крупни политички снаги

во овој Парламент и земјата и тоа нема да го користиме само заради математиката дали некој има 61 или 62 или 70 гласови, туку заради математиката на квалитетните промени во Република Македонија.

На идниот претседател на Собранието однапред му го честитам изборот, се надевам дека било кој да биде избран ќе ги зачува високите стандарди што тука ги постави претходниот претседател на Собранието, на господинот Георгиевски, доколку го зачува своето мнозинство, му пожелувам високи натамошни залагања и резултати, мора меѓутоа да знае дека од денеска во опозицијата стои една партија која многу свесно, многу лојално, многу коренито и многу конструктивно ќе гледа на секој потез, ќе го оценува, ќе ја нуди својата соработка и се надева дека ќе ја оствари во рамките на коалицирањето овде на политички план со другите опозициони снаги за да се случи нешто сосема нормално што се случува многу често во парламентарните демократии. Да нема притисок врз нас, да нема меѓународен притисок врз нас, да и се верува на земјата и на политичките фактори во оваа мала држава таква како што е европски ориентирана спрема клучните фактори на европското и атлантско европското живеење и дека на тој начин секогаш Република Македонија ќе биде победник.

Ви благодарам за вниманието.

(Дискусијата беше попатена со аплауз од страна на пратениците од Демократска алтернатива).

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на господинот Васил Тупурковски.

Дали некој друг бара збор?

За збор се јави господинот Насер Зибири.

(Реакција од пратениците).

Јас ќе ве замолам да не отвораме расправа.

Збор има господинот Гале Галев.

ГАЛЕ ГАЛЕВ:

Господине потпретседател, господине претседател на Владата, господа пратеници и присутни.

Уставно правна можност е на секој член на Владата

меѓу другото и да поднесе оставка. Постои и друга можност, а тоа е членот на Владата или министерот да биде разрешен.

Седницата беше закажана со разрешување на министрите кои доаѓаат од

Демократска алтернатива, а потоа дојдоа оставките и оттука се промени содржината на дневниот ред. Јас лично за себе подготвен сум да бидам разрешен, подготвен сум и да се отвори расправа за мојата работа.

Тоа е што сакам да го кажам како сосема краток вовед. Истовремено морален чин е на членот на Владата да поднесе оставка, уставно право е, а и морален чин. Моралниот чин за мене произлегува оттаму што јас бев номиниран како министер во времето само за образование, ја имав среќата или несреќата двапати да бидам избран за министер, па така бев избран во вториот пат како министер за образование и наука.

Моето номинирање како министер дојде од Демократска алтернатива. Овде исказувам една благодарност што тоа беше направено од нивна страна и посебно на претседателот на партијата Васил Тупурковски и истовремено после тоа беше поддржано од господинот премиер и така дојде до мојот избор за министер за образование, па потоа министер за образование и наука.

Бидејќи денеска ја имам приликата последен пат да ви се обратам како на пратеници, дозволете ми да кажам неколку работи за мојата мотивираност една година да се отргнам од моите професионални определби, да се отргнам од мојата стручност и да се посветам на она што значи функцијата министер за образование.

Прифатив да работам на неколку проекти кои го чинат битието на образованието како потсистем во рамките на општествено-економскиот систем на земјата. Едно од прашањата за кое тука долго време се расправаше е зад нас, сметав за потребно дека треба да се вложи се да се работи во рамките на можностите да се помогне, да се донесе еден од клучните закони кои 10 години наназад создаваше проблеми во Република Македонија. Тоа е проектот за високо образование. Тој закон е донесен, оттука натаму останува времето да покаже дали јас како министер кој не можам да се отргнам да барам алиби дека нема мои видувања кои се преточени во правни норми во тој закон, исто тоа не може да го направи за себе и Владата, па би рекол и Парламентот Се водеше една многу конструктивна расправа во овој парламентарен дом, на крајот според правилата на парламентарната демократија законот дојде. Јас сум длабоко убеден дека со тоа направивме позитивен чекор кој допрва ќе ги покаже своите резултати.

Верувам дека нема да ни се случуваат работи кои ни се случуваа во минатото кога станува збор за високото образование.

Вториот проект за кој прифатив и сметав дека е предизвик да се работи е Проектот Стратегија на образованието. Паралелно тоа течеше со Законот за високото образование, се разбира, со работниот тим кои работевме на тој сложен проект зад кој стои Светската банка, Холандската влада, сега ни се придружува Јапонската влада, верувам дека е еден од проектите за кои вреди да се продолжи да се работи, да се вложува, бидејќи е една од најголемите исплатливи инвестиции на Република Македонија.

За 11 месеци колку бев во Министерството за образование успеавме да го доведеме до ниво на Нацрт Стратегијата како владин документ, потоа следеше јавна расправа, беше доставен на 10 илјади адреси, мислам на текстот на Стратегијата и беше печатен во три дневни печати "Утрински весник", "Дневник" и "Нова Македонија". Направивме голем степен на транспарентност, повеќе од 30 дена ги чекавме резултатите до јавната расправа и вчера беше мојата последна средба во својство на министер во работната група. Работевме до доцните часови и се договоривме што треба натаму да се работи.

ГАЛЕ ГАЛЕВ: (Продолжение)

Ова го зборувам со цел да го свртам вашето внимание и вниманието на македонската јавност, ако сакате, дека проектот не смее да се испушти Договорено е со Светска банка, со Холандската Влада и Јапонската Влада документот, после јавната расправа и резултатите што ќе бидат покажани во интегрална форма повторно да дојде во Владата, да го усвои како свој стратешки документ, поточно да го утврди и да го упати овде пред вас, во законодавниот дом, да се отвори расправа на комисијско ниво, а потоа на парламентарно ниво и Република Македонија да го донесе тој значаен документ што ќе обврзува. Оттука, натаму, не е толку битно кој ќе биде министерот, која ќе е Владата персонално, кој ќе биде составот на овој парламент. Документот треба да има акционен план, на кој се работи. Акциониот план е предвиден на 10 години. Во секоја година ќе се утврдуваат приоритетите и целите што треба да се усвојат и, на еден многу значаен, еден додатен документ има, а тоа е документот за цената што треба да се плати за оваа реформа. Со други зборови документот ќе има и финансиски дел. Јас можам да ве уверам дека со сето она што се правеше во

рамките на Министерството за образование, со сите релации што беа воспоставени со меѓународните фактори, како финансиски, така и Влади и невладини, стратегијата за образованието доби силна поддршка и секојдневно добива.

Нашиот документ е дистрибуиран во сите земји во Европа. Се наоѓа на работните маси на министрите во англиска верзија. Исто така, доаѓаат позитивни резултати дека она што сме го направиле, она што сме го зацртале како основно, како појдовно, ако сакате како рамковно, е добро, треба да се продолжи, треба да се издржи, затоа што преку образованието ние можеме квалитетно да се приклучиме кон големото Европско семејство.

Оттука, мој апел до вас. Владите можат да се менуваат. Членовите на Владите министрите можат да си одат како што јас денеска од овде ќе заминам. Вие сте тие кои не смеете да ја испуштите историската шанса да застанете цврсто зад овој документ. Нека се расправа, нека се отворат сите отворени прашања, но на крајот да имаме финале. Тоа финале ќе биде дека по 10 години Република Македонија ќе има образование во сите степени, почнувајќи од основното, средното, високото и сите терцијани дејности што му се приклучуваат, ќе го приклучат во големото Европско семејство.

Дојдов со жар, со желба да работам на тој голем проект. Не жалам што одвоив време, труд, се лишив од приватности. Верувам дека ќе се најде, ќе се смогне сили ова да добие свое финале.

Третиот проект, многу тесно поврзан со вториот, е нормативната рамка на стратегијата за образованието. Толку колку што се можеше, паралелно проучувајќи ги образовните системи во Европа, преоценувајќи одредени сегменти од нашето образование, успеавме да дојдеме до првите измени и дополнувања за кои верувам дека не се експеримент. Ќе имате можност да ги видите овде. Ќе дојде еден пакет на измена и дополнување на закони чија бројка ќе биде меѓу осум и девет. Кога велам меѓу осум и девет, сфатете го тоа дека точно се знае бројката, но возможно е во натамошната фаза некој од нив да се интегрира во еден од законите.

Законодавно правната рамка што се нуди, за своја појдовна основа го има компаративното искуство и потребите на образованието. Во нив се настојуваше, току колку што можеше да се извечат одметници, што во средиштето ќе го имаат образованието. А, колку што е возможно да

се попречи субјективизмот или други различни влијанија, бидејќи образованието треба да биде терен на кој што, од моментот кога нормативно правно политичката идеја ќе биде преточена во норма, политиката треба да се повлече и да остави широк простор на структурата, на луѓето ангажирани да го осветуваат тој одговорен, би рекол, позив, кој постапно макотрпно носи резултати.

Верувам дека направивме некои мали потези што се само прва фаза, а целокупното нормативно заокружување е планирано да следи, да тече, на начин како што низ акциониот план, што реков мора да биде поставен на 10 години, по кој што ќе се утврдат приоритетите и целите, така за сите прашања за кои ќе се постигне еден консензус, така да речам, да може да се преточи во норма и со постепени измени и дополнувања да го градиме, доградуваме. Верувам дека така како што е замислено после 10 години ќе имаме образование, гледано низ сите параметри, многу поразлично од ова. Многу поразлично од ова, затоа што експериментот е заменет со проверени искуства и наши, домашни и странски. Постојано Министерството беше опседнато со луѓе од надвор. Широко го отворивме. Имав голема чест и задоволство да се сретнам со голем број на такви луѓе. Последната средба ја имав вчера, со претставници од Светска банка Не поддржаа на издржиме.

Јас наследив еден проект од Светската банка насловен како Рехабилитација на образованието, во состојба во која што имаше и проблематични пунктови. Проблематични до тој степен, некои од грандовите и да се повлечат. Ветив, дека проектот ќе биде завршен. Последниот ден ќе биде 31 декември 2000 година. И, вчера, со задоволство можам да констатирам и да пренесам дека беа изнесени позитивни оценки од надзорот, од контролата што луѓето од Европа, од Светска банка го направија на терен и рекоа дека е завршена голема работа. Јас им благодарам.

Проектот носи зад себе и приход. Ги салдиравме во текот на вчерашниот ден во приходот и констатиравме дека грандовите и кредитот, многу поволен, му донел на образованието 19,5 илјади долари. Инаку, проектот е 12,5 милиони долари. во договор со Светска банка, што вчера го имав, беше речено дека луѓето кои работеле на овој проект можете да ги наградите со тие пари. Јас тоа го пренесов на моите соработници. Тие подготвиле договори, ги ставиле сите луѓе кои работеле на проектот и во текот на

вчерашниот ден ни ги презентираа договорите. Сумите се различни. Некому повеќе, некому помалку. Таму се видов и себе си. Не можам да се сетам на сумата. Договорите ги оставив непотпишани. Му ги оставам во наследство на министерот кој ќе ме замени. Негово е дали ќе ги потпише или не.

Но, бидејќи се најдов таму самиот себе си, ако тоа биде потпишано, бидејќи 11 месеци мислам дека верно му служев на образованието, тоа ќе биде моја донација, со уште некои мои дополнителни средства, во училиштето што се гради во моето родно место. Тоа го кажувам затоа што го чувствувам длабоко во себе вградено образованието. (Дофрлање од место).

Не знам дали на сите им се плаче. Јас имам чувство дека денеска, после 11 месеци имам право да зборувам пред овој парламент. А некому ако му се плаче може да излезе надвор и малку да поплаче.

Дојдов во Владата, во Министерството за образование заради тоа што чувствував дека можам нешто на глобален план да помогнам. Тоа ми беше појдовната идеја. Јас сум го зборувал и порано тоа, било пренесувано и преку средствата за јавно информирање. Најубавиот брод на кој може мирно да се плови со кој може мирно да се плови е Универзитетот. Бидете убедени дека од утре ќе се чувствувам многу релаксиран, мирен, спокоен, бидејќи ќе се вратам таму. Оттука, плачењето да го оставиме на страна.

Сакам да кажам уште неколку работи. Имајте трпение, 35 години имам минат труд кој, во доменот на правната струка во одреден сегмент, еве да речеме за локални услови може да ме уврсти во редот на експертите. Сум работел за Владата на г-динот Црвенковски во одредени проекти и не жалам. Сум работел за Владата на г-динот Георгиевски пред да бидам избран за министер. Исто така не жалам. Подготвен сум да работам и за било која друга влада и за било кое друго министерство во иднина. Сакам да почитувам уставно правна волја на народот кој избира, носи, конституира парламент, парламентот избира Влади. Јас треба тоа да го почитувам. Утре, ако биде и Владата на почитуваниот Васил Тупурковски исто така, како стручњак, велама, ќе ја подадам мојата рака.

Притоа, ние се уште не сме се научиле нешто. Ако некој дава експертска помош, тоа се наградува. Таа се плаќа. Токму така, овде, пред вас, пред целокупната македонска јавност сакам да

проговорам и од овој момент се ставам на располагање.

Ве молам, дозволете ми, мислам дека го имам деловникот право да зборувам. Ако мислите дека треба да ми го одземете, одземете ми го. Ке ја почитувам вашата волја и ќе седнам таму од каде што станав.

Еден мал совет за нашите средства за јавно информирање. Тие зреат како што зреа и младата македонска демократија. Но, на краток здив ќе биде ефектот ако се сака некој да се земе на отстрел, па било тоа да е човек, од таканаречената сфера на политиката, од министерство, Влада инт. итн.

Ве молам, јас синојка се почувствував како човек земен на отстрел од едно средство за јавно информирање, а го става во контекстот на експертскиот труд што некој го вложува. Единствено што успеав синојка да видам на телевизија беше токму тоа што се однесуваше на мене, дека две птички од Демократската алтернатива одлетале во таборот на коалицијата, на сегашната Влада, наградени, затоа што ги задолжила Владата, ајде да го прочитам, ако грешам новинарот нека ми опрости, "да ми се оддолжи премиерот". Бев ставен во контекст дека моето поштетување од одењето од политичката сцена е врзано затоа што сум работел на проектот ОКТА.

Ве молам, г-дин премиер, под окото на телевизиските камери ги поканувам експертите, финансиската полиција во Република Македонија да ја претресе целокупната документација во Владата и, ако таму најде дека г-динот Гале Галев, кога бил консултиран како експерт за Договорот за ОКТА, земал половина денар. Обвинителот нека дојде, сам ќе ја потпишам својата кривична пријава и да завршам таму каде што треба.

Треба еднаш да се научиме кога некој треба да се напаѓа, кога треба да се линчува, да се осудува, да се води сметка и за личноста на човекот.

Пред 10-15 денови слично ми се случи, повторно бев земен на отстрел во една друга телевизиска куќа. Откако ми беше извршен отстрелот, бев повикан дали имам нешто да кажам. Одговорив на повикот. Отидов и ја повикав македонската јавност и сите мои оспорувачи и сите пишувачи нека се отвори досието "Издавачка дејност", или "Учебникарство", бидејќи Министерството има свои надлежности таму и, доколку се констатира дека министерот Галев влегол во различни

комплоти, па вклучувајќи ја и Демократска алтернатива, па заборавил што му е функцијата, па бил заслепен од некои бизниси и направил пустош во тој дел од образованието.

На македонската јавност и реков, односно на телевизиската куќа .

Ве молам, ако ви допушта времето, отворете ги телефоните.

ГАЛЕ ГАЛЕВ: (Продолжение)

И сега ги повикувам сите, нека се јави еден член на комисија кој оценувал учебници, нека се јави една издавачка куќа, нека се јави еден од Педагошкиот совет кој ќе ми рече - извинете, г-дин министер, се служите со голем степен на демагогија, фатени сте на дело, го сторивте тоа и тоа. Повторно го повикувам обвинителот да си ја потпишам јас пријавата. Но ако министерот констатира дека од различни причини се случувале состојби какви што биле и решил да застане на патот на тоа , и потоа без да се има аргументи да се земе на отстрел не е убаво не за министерот. Овој министер, верувајте дека може многу да издржи. Не е убаво за демократијата, не е убаво за нас сите, не е убаво за Македонија. Секој човек кој прифатил да врши јавна функција треба да знае дека е постојано будно следен од околото на јавноста. И треба да знае дека ако влечел потези кои се мотивирани од личен интерес дека кога тогаш ќе го стигне. Јас се ставам на увид и не кријам дека јас пред моето доаѓање за министер сум работел на бројки и сум бил плаќан, реков од Владата на г-динот Бранко Црвенковски, можеби ќе се случело тоа и од Владата на г-динот Георгиевски, затоа што пред да дојдам за министер јас влегов во повеќе законски проекти како експерт. Тие што знаат кој е мојот фах, точно знаат што всушност сум работел. Еве, овде ќе ви кажам . Најмалку на 50 закони, од моментот кога влегов во Владата, договори ќе се најдат во министерствата, на сите е исплаќано, на овој министер не му е исплатено ништо. Само ќе ви кажам неколку за да сфатите за што зборувам. Мојата најтесна специјалност е облигационото право. Мене ми припадна и честа и одговорноста да работам на Законот за облигационо право. Тој ни помалку ни повеќе е над 1.200 членови. Сега можете да си замислите каков труд е вложен, што е таму направено и која е цената ако мериме сега компаративно со некои европски аршини - тука има претставници од меѓународната јавност па знаат која е таа цена. Нека се види тој министер што земал, нека се види Законот за сопственички односи, нека се види Законот за договорна

хипотека кој овде го гласавте. Нека се види Законот за денационализација. Видете ги тие работи , архивите постојат, договорите постојат видете дали е на некого исплаќано, колку е исплаќано. Видете колку е исплаќано на овој човек кој денес зборува пред вас. Се е замрзнато. Тука е г-динот Насуфи кој може да ме демантира, бидејќи таму има голем број на проекти кои се уште од времето на претходниот министер Камбовски, кога сум ги потпишувал тогаш сум бил далеку од Владата.

Сето тоа го зборувам за да ве уверам дека дојдов во Владата да работам и толку колку што умеам и знам да дадам. Во основа јас сум професионално ориентиран човек и за себе бев одлучил да останам до крај до крај деполитизиран, но не пасивен. Секој човек кој е надарен да мисли тој не може да биде пасивен. Меѓутоа, предизвикот пред 11 месеци беше голем, толку голем кога ги ставав двете работи на вага дали да ја прифатам оваа функција или не - во една прилика тука мислам дека тоа го зборував, еве уште еднаш нека биде забележано четири до пет работи ме отргнуваа да прифатам да бидам министер, а само една ми зборуваше дека можеби е добро да го прифатам тоа. Со сите лишувања, со сиот труд, со целокупната моја желба колку што знам и умеам да помогнам не жалам што го направив тој избор. Но истовремено и не жалам што денес ќе заминам од оваа функција. Животот тече и понатаму, да бидеме живи и здрави.

Со ова мое обраќање, сакам на крајот да кажам дека од денес министерот Гале Галев и проф. д-р Гале Галев бидејќи оставката е прифатена се деполитизира.

Г-дин Црвенковски, како лидер на СДСМ, г-дин премиер, како лидер на ДПМНЕ (некои од пратениците велат "ВМРО-ДПМНЕ"), ВМРО-ДПМНЕ, г-дин Васил Тупурковски, како претседател на Демократската алтернатива, г-дин Џафери, г-да други претседатели на партии, Гале Галев ви стои на располагање како стручњак. Ако некогаш се сетите на него, ви затреба, тој е тука. Се изморив многу, констатирав дека не ме бидува за политика. Ме бидува да работам. Тоа навистина го зборувам од срце. Нема никаква трнка на демагогија. Сите сте ми мили и драги, само заедно, ако знаеме кој е патот, каде треба да одиме, таму и ќе стигнеме.

Верувам дека ќе има политичка мудрост во овој состав на Парламентот да се надминат сите недоразбирања. Мора да ги има тие, па во таа насока зборуваше и

почитуваниот претседател на ДА. Верувам дека заедничка желба треба да ни биде тоа Македонија час поскоро да ја приклучиме кон големото европско семејство, но за тоа треба многу работа, многу труд, многу мака. Ќе се совладуваат пречки и зад пречките е успехот. Јас со многу што не сум задоволен од демократските процеси, од она колку е направено и што треба да направиме. Но верувам дека ако имаме стратегија, ако имаме определба, ако имаме избрано што е нашата конечна цел, сакам да се спори едно огромно мнозинство, кое Парламентот ќе го претвори во единствена партија. Пак во ниво на согласност и има. Велиме дека треба да влеземе во ЕУ, треба да влеземе во безбедносните колективни системи, да го прифатиме тоа, но сега треба да работиме и околу тие прашања да не се делиме. Тука мора да се постигне висок степен на усогласеност и ако тоа е патот верувам дека еден ден многу работи кои денес ги имаме еден ден нема да постојат.

Желбата која ме донесе прво во Владата и овде во Парламентот беше таа и останувам на тоа. Останувам како човек кој и припаѓа на РМ. Ние немаме друга земја, ова е нашата земја Македонија, делена, парченца, распарчувана, доста било. Можеме да постигнеме многу ако се договориме за неколку клучни прашања кои ќе ги издигнеме на ниво на државен или национален интерес, како сакате. Сфатете го последното во граѓанска смисла на зборот.

На крајот дозволете ми да се заблагодарам на г-динот премиерно Љубчо Георгиевски што во два наврати ме предлагаше за министер за образование, па потоа за министер за наука. Работев 11 месеци толку што знаев и умеев.

Да се заблагодарам и на г-динот потпретседател Васил Тупурковски. Тоа беа тандем заради кој јас се најдов таму во Владата. Имав впечаток дека се имаше и мудрост и правење на вистинска зрела политичка проценка во дадени моменти од работењето на Владата да се излезе квалитетно. И двајцата имаа мудрост, ако некое прашање се јавеше како пречка за да ги фрлиме сите други на страна, или знаеја да го одложат или знаеја да понудат меѓуресорско разгледување и така некако се успеваше Владата да работи.

Верувам дека двајцата клучни луѓе во Владата знаат многу нешто за себе и можат меѓу себе да си го разменат.

Јас и посакувам успех на Владата, им посакувам добро здравје и на премиерот и на г-динот Васил Тупурковски.

(Зборување од некои пратеници).

Ве молам, ако сакате, ако ова мое излагање ви изгледа циркус, јас ќе престанам и нема да зборувам.

Исто така, им благодарам на сите министри со кои 11 месеци соработував. Имаше моменти кога различно мислење, кога не се разбиравме, меѓутоа, тоа се сосема нормално и природно. Јас сакам така да го прифатам и на нив им благодарам.

Ви благодарам и на вас г-да пратеници од се срце на сите. Не ве делам ни на леви, ни на десни, ни центар. Ми беше и чест и задоволство да соработувам со вас. Знаете дека можеби јас бев и една од причините што годишните одмори на многу им пропаднаа. Но вредеше да се седи на тие жешки високи температури, бидејќи имав чувство дека разрешуваме едно од многу горливите прашања, измешано со многу политика, со многу емоции, со многу предрасуди, со многу отворени одговори кои и денес продолжуваат. Но вие сите велам бевте одговорни, независно дали гласавте или не гласавте. Имаше расправа стручна, компетентна, одговорна, во тие моменти бев понесен од тоа дека зрееме, дека положуваме испити на зрелост и дека, нека биде тоа макар и едно зрнце, во себе во свеста ми постројуваше, проценувано од страна дека Македонија прави сериозни чекори. Со тоа не сакам да кажам дека бевме до тој степен мудри и видовме се и изнајдовме решенија кои се од библиска природа, па не се менливи. Животот тече, реалностите ќе диктираат проверки и верувам дека ние во некое идно време ќе имаме и подобар закон од оној што го имавме.

Не сакам да завршам со вас, сакам да ви искажам благодарност и на моите соработници, на сите во Министерството за образование, кои со сите тешкотии кои ги имавме, на крајот сакам да заклучам дека ми помогнаа да завршам дел од работите, дел од она што го бев зацртал како министер. Верувам дека со новиот министер уште во текот на утрешниот ден ќе се сретнеме и се по она што е како едно наследство ќе му го пренесам и ќе му ги кажам приоритетите кои не смеат да трпат, туку треба да одат работите.

Исто така, сакам да се заблагодарам на сите амбасадори кои имаат амбасади во РМ - списокот е предолг, јас не можам да ги набројувам, нека ми простат, бидејќи можно е некои да испуштам, а не сакам ниеден да испуштам имав крајно конструктивна соработка и верувам дека сум нешто попаметен од моментот кога влегов во

министерскиот кабинет. Имавме многу разговори, отворавме многу прашања, би рекол зреев јас и тие зрееја и доаѓаа до одредени информации и сознанија директно од првиот човек на образованието.

Исто така им благодарам на сите други невладини претставници кои не биле на ранг на амбасадори. Многу беа, листата е толку голема што не може да се изброи.

На крајот не сакам во оваа пригода да не искажам уште една специјална благодарност, а тоа што ја имав и честа и можноста скоро 11 месеци да разговарам со почитуваниот г-дин Ван Дер Штул, високиот комесар за национални малцинства. Зошто тоа го велам. Го велам затоа што имав толку многу средби и кога сите, ако сакате да ги искажете со една реченица, ќе ги сведам на една реченица: Тој човек дојде да помогне, тој човек ни во еден момент не зазема страна. Верувам дека допрва иднината, времето кое доаѓа ќе покаже дека во многу што бил во право и ги влечел вистинските потези.

Да не се залажуваме, нам денес ни се случува во Тетово една мала возбуда која може да прерасне во нешто друго. Живееме во терен многу чувствителен.

ГАЛЕ ГАЛЕВ: (Продолжение)

Не треба да ни се случат многу работи кои никој ни во потсвеста не ги посакува. Затоа го тоа кажувам и му препорачувам на новиот министер да ги продолжи своите контакти со господинот Ван Дер Штул. Има што да се научи од него, да се купи и да се вгради во сопствената, така да речам мудрост која треба да се практикува на политичко ниво, но и во мудроста на Република Македонија.

Еве, со тоа јас ќе завршам. Оппростете ми што бев релативно, така да речам опширен во своето последно обраќање до Вас, со една реченица која Вас Ви ја упатувам, на оние од Вас кои бараа прием кај мене, но не успеавте или не успеавме секогаш да ги имаме толку колку што Вие ги посакувавте. Бидете убедени дека никогаш не сум тргнал од тоа да заборавам дека министерот не смее да игнорира пратеник. Но, имаше многу работа. Еве да допуштам и примам критика дека можело и во таа толкава работа и во тоа толку тесно време да се најде простор и за Вас. Истовремено, едно извинување до целокупната македонска јавност, еве да речеме стручна, од образовната сфера.

Јас подготвувајќи го кабинетот за примопредавање, во текот на вчерашниот ден понесов со мене една лична архива од

обраќање на граѓаните на Република Македонија кое не е ни повеќе ни помалку, туку некаде 2.000 дописи и барања. Многу бараа прием. Јас не можев да одговорам на тоа. Ја барам нивната прошка. Ги разбирав нивните маки, нивните потреби, но моето време беше исполнето со други работи за кои, еве сум сметал и погрешно дека биле приоритетни. Со ова денес сакам да се поздравам со Вас и на сите да Ви пожелам добро здравје и многу успех во овој законодавен дом на Република Македонија во кој сите преку Вас ќе зрееме. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на господинот Гале Галев за обраќањето пред пратениците и пред јавноста.

Процедурално сака да се јави господинот Исмет Рамадани.

ИСМЕТ РАМАДАНИ:

Господине потпретседател, во името на Пратеничката група на ПДП и веројатно во име на пратениците со исламска вероисповед барам пауза од 30 минути затоа што сега е време на ифтар. Ве молам да го уважите нашето барање.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Предлагам пауза од 30 минути.

(По паузата седницата продолжи со работа во 17,30 часот).

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Продолжуваме со работа.

Има збор Борко Андреев.

БОРКО АНДРЕЕВ:

Господине потпретседател, господине премиер, почитуван господине Тупурковски, драги досегашни колеги, почитувани пратеници,

Во врска со мојата оставка на местото министер во Владата на Република Македонија, сметам за обврзано дека е потребно пред Вас пратениците во Собранието на Република Македонија да дадам отчет за моето едногодишно работење. Ова особено од причини што во два наврати со сериозно мнозинство ми ја укажавте довербата да бидам министер во Владата на Република Македонија.

Периодот во кој министерував, тоа се 11 месеци, се карактеризираше со голема потреба за забрзан развој на земјата. Ова прашање се наметна од следниве причини:

Прво, потребата за максимално динамизирање на реформскиот процес.

Второ, меѓународната афирмација на македонските потреби и на македонските потенцијали и

Трето, поинтензивно водење на реструктурирањето на целокупниот економски аспект на живеењето на земјата.

Ова од мене како министер во министерството во кое министерував, бараше ангажирање особено во областа на, како би рекол, базичните прашања.

Во овој дел треба да кажам дека од особено значење беше моето залагање за активирањето на стопанските потенцијали секаде каде што тоа е возможно, при што сметав, а и сега сметам дека треба да се води една нерестриктивна финансиско-монетарна политика, која во својата срж ја имала развојната димензија. Впрочем тука беше истакнато од мојот претседател на партијата, беше тоа и главниот проблем на нашето разодување.

Морам да признам дека во овие прашања, во работењето во Владата, покрај соработката што ја имав со поголемиот број на економските министри, наидував на сериозни противења. Впрочем познати се моите залагања за тоа, средствата обезбедени преку фискалните зафаќања да се повратат и реинвестираат во стопанството. Сето тоа треба да биде во функција на негово заздравување и реализација преку здрави, економски и оправдани проекти. Сепак, иако во тоа донекаде и се успеваше, но не целосно и не со доволен квалитет што, како што реков покрај отпорите на кои наидував.

Моите залагања беа во правец на остварување на повисоко ниво на бруто домашниот производ до кое би се дошло со низа мерки на макроекономската политика, пред се во сферата на инвестициите, можност за новите вработувања и развој на нов концепт на реструктурирање на индустриските капацитети. Ваквиот мој приод, би рекол и приодот на поголемиот дел од економските министри во Владата на Република Македонија базираше на развој на следните компоненти: малите и средни претпријатија како еден од основните одметници во развојот на Република Македонија. Потоа, развој на економската инфраструктура во целиот обем, при што мислам дека се инсистираше на развој и на општествената инфраструктура, особено во сферата на здравството, социјалата и образованието, понатаму услужните дејности, како што е туризмот, гранка која во овој изминат период од десетина години не само што стагнираше, туку и целосно назадуваше. И на крај, посебно се залагав

за зачувување на големите индустриски капацитети кои го имаа третманот на загубари.

По сите овие прашања не секогаш наидов на разбирање во Владата, особено во делот на зачувувањето на големите индустриски потенцијали, загубарите. Во најголем број случаи се заговараше нивно затварање, но сепак се успеа во намерата дел од нив да се реставрираат, да заздрават и тоа на економски оправдани основи. Во тој правец сакам да го потенцирам случајот ФЕНИ за кој подоцна ќе зборувам, се надевам и други случаи како што беше Порцеланка итн.

Сакам да истакнам неколку збора околу концепциските разлики во Владата.

Погрешно е да се мисли дека ние имавме меѓупартиски различни концепти. Во најголем дел од опстојувањето на оваа Влада, барем во оној период од 11 месеци додека министерував, ние имавме два концепти. Едниот застапуван од една помала група или од еден министер и другиот застапуван од поголемиот дел на економските министри. Значи ние во тој период на работењето на Владата настапувавме не од позиција на партиска припадност, туку од позиција на сфаќања и гледања на нештата на она како треба да се развива земјата во понатамошниот правец. Жалам што на крајот некои од колегите се приклонија кон партиските ставови. За тоа не им се лутам, не им замерувам, ги жалам, затоа што веројатно сфатија дека е така подобро да се направи.

Кога станува збор за загубарите, ние изготвивме акционен план кој во основа имаше за задача да ги реструктурира загубарите со што помали потреси, преку повеќе проекти, базирани за сопствени иницијативи на вработените. Тоа беше условено со обезбедување на квалитетни и евтини финансиски средства за отпочнување на еден нов инвестиционен циклус. За тоа имаше финансиски средства во делот на Ребалансот на Буџетот, приходи од приватизацијата и други извори. Но, како што Ви е познато отпорите во тој правец беа преголеми. Значи една од реформскиот компоненти дефинитивно не успеа.

Патем сакам да спомнам дека и покрај одредени успеси што ги имавме на макро план, реформите застапаа на ниво, што значи нивен позитивен одраз на секојдневниот живот и работа на претпријатијата и граѓаните. Оправдувањата од типот сега малку ќе страдаме за утре да ни биде подобро, воопшто не се основани од причина што се

испуштаа низа можности на куси и брзи решенија за кои се залагав, со цел да се дојде макар и до минимално подобрување на состојбите. На тој начин реформите се закочија на најчувствителното подрачје, подобрувањето на квалитетот на животот на граѓаните. Се прашувам, дали со вакво водење на реформите, со отсуство на еден глобален заокружен систем на реформи во кој ќе беше вклучено се што значи реформа, тие реформи не остануваат цел сами за себе. Таквиот приод за кој би сакал да верувам дека е несвесно избран, или помалку разбран до крај, ќе ги проблематизира економските состојби во државата. Во таа смисла необјасливо е необразложеното укинување на Комисијата за реформи. Комисијата за реформи претставуваше спиритус мовенс на реформскиот процес и во неа мошне умешно беа обединети теоријата, праксата и политиката. Во тој правец треба да нагласам дека прашањата кои се претресуваа на Комисијата за реформи мошне тешко или воопшто не се реализираа.

Само уште неколку збора за Комисијата за реформи.

Комисијата за реформи функционираше како едно мошне хомогено тело со еден мал број на луѓе кои ја пренесуваа атмосферата од Владата, на планот на економските реформи. Значи тука имавме една сосема идентична ситуација. Тоа уште повеќе зборува за апсурдноста на укинувањето на една ваква комисија.

Би сакал да истакнам уште една работа, а тоа е прашањето на мојата поддршка на аранжманите со ММФ и Светската банка, како и активностите на планот на соработката со Европската унија.

За Република Македонија мошне значајно, можеби најзначајно е да бидат покриени овие три таргата. Ние друга цел во овој момент ниту имаме, ниту треба да имаме. Зборувам на економски план, ако сакате и на политички, затоа што тежнееме кон Европа.

Во оваа фаза на нејзиниот развој овие аранжмани добиваат поширока конотација, пред се, заради натамошната финансиска соработка со други земји, меѓународни институции. Во тој правец сакам да ги спомнам засега успешно завршените разговори за донацијата што е добиена од Европската банка и други финансиски средства што очекуваме во реализацијата на увид два мошне значајни аранжмани да се завршат. Во тој правец целосно сум определен за соработка со нив, односно бев, сега веќе не, и тоа во

атмосфера на активни чинител, што не секогаш беше случај. Ние во тој правец имавме исто така сериозни разидувања, околу поставувањето на нашите приоритети пред овие странски моќни институции. Но, морам да истакнам дека моето искуство во овие контакти е сосема позитивно и оценка е дека и ММФ и Светската банка и Европската унија бара активни и сериозни преговарачи со добро познавање на проблематиката. Вие никогаш нема на блок нема да бидете одбиени од нив. Вие никогаш нема да се доведете во ситуација да Ви се отфрлат разложните работи, но само треба добро да ги објасните, добро да ги осмислите и да ги предочите пред овие институции. Моето искуство во тој правец кажува дека имав релативен успех. За жал, многу малку учествував во овие преговори.

Нешто што исто така сакам да потенцирам е дека ние како влада не успеавме да подготвиме здрава платформа за преговори. Тука е грешка на целата Влада на која што јас припаѓав, што прифаќавме одење на разговори без јасно Дефинирана платформа за преговори со Светската банка и со ММФ. Затоа Се стекнуваше впечатокот дека некој инсистира на нешто што е светски општо прифатено, а дека некој друг, конкретно ние министрите од Демократска алтернатива, а и пошироко, и некои други министри, дека едноставно немаат слух и разбирање за барањата на Светска банка и на ММФ. Сакам да ве уверам дека во тоа буквално нема никаква основа.

Уште еднаш да повторам, аранжманите со ММФ и Светската банка, се надевам дека тие ќе се заклучат, ќе бидат еден сериозен потстрек на Република Македонија за понатамошниот развој. Но, Ве молам, треба посебно да се води сметка со тие аранжмани повторно да не се западне во клопката на рестриктивност на финансиско монетарната политика што Република Македонија ја води. Според основите, додека јас можев да ги следам, кои се дадени за понатамошните активности со овие две меѓународни финансиски институции, изгледа дека таа клопка повторно сами си ја наместуваме, никој друг, ниту меѓународниот фактор, туку сами во нашата средина.

Сакам уште еднаш да го апострофирам придонесот што како Министерство го имавме во преговорите со Европската унија за стабилизација и асоцијација и дозволете ми, можеби ќе бидам разбран и дека нескромно кажувам, кои преговори мошне успешно ги водеше и

ги заврши господинот Тупурковски. Тие плод на заедничката работа на Владата, но сепак неговото работење и умење тимот да го обедини на најклучните прашања, беа сигнал за добар резултат што го постигнавме во преговорите со Европската унија.

Нашето Министерство се подготвува, верувам дека мојот наследник ќе успее тоа брзо да го исфинишира, затоа што работите се доведени при крај и околу прашањето на приговорите за пристапувањето кон светската трговска организација.

Кога ги презедов активностите врзани за овој сектор на работите имаше одреден застој во реализацијата кој што беше сигнализирани и од меѓународниот фактор како драматично задоцнување, успеавме во овие месец, два, со една несебична работа да усвоиме на Владата четири битни документи за отпочнување на втората рунда преговори.

БОРКО АНДРЕЕВ: (Продолжение)

Овие денови колку што знам завршени се и останатите 4 документа кои што треба да се усвојат најпрво на координационото тело, а потоа и на Владата и некаде до 5 наредниот месец да се усвои последниот деветтиот документ. Со тоа ќе го заокружине процесот на изготвувањето на основните документи со кои што ни се отвара сериозна шанса да пристапиме во СТО односно да можеме веќе во февруари месец да ја одржиме втората рунда на преговори. Кога зборувам во прво лице множина мислам како земја, не мислам како припадник на Владата. Тоа ќе биде уште еден потег значаен, мошне значаен потег и сигнал кој што ќе го дадеме спрема Меѓународната заедница дека успеваме барем во еден од сегментите на реформите да се приклучиме кон барањата за наше поедноставно адаптирање кон овој западен свет. Но тоа апсолутно не е доволно. За нас е важно состојбата на релаксираниот кај граѓаните барем и малку да ја почувствуваме, барем и малку да почувствуваме да 300 илјади невработени почнуваат како бројка да се топат. Ние во тој правец имаме и одредени подобрувања, меѓутоа тие се уште во сферата на симболиката.

Со реформите, за кои што зборував пред малку и за кои што се залагавме ние можевме да добиеме една значајна предност во тој правец. Македонија навистина да станеше шампион на реформите што овој пат со сигурност можам да кажам дека не е, иако некој така сака тоа да го прикаже.

Почитувани пратеници околу квалитетот на нашето работење и квантитетот на нашето работење, ова морам особено да го истакнам затоа што ние чувме деновиве дека имаме едно дневно продуктивен министер наспроти пет министра од ДА што тој квантум и квалитет го остваруваат за една година. Дозволете ми за да не бидам погрешно разбран само да се осврнам на некои од аспектите на работењето на моето министерство. Простете за "моето министерство", чисто како припадност во смисла на раководење со него.

Најзначаен сегмент за кој што мислам дека треба да го потенцирам е прашањето на легислативата. Во овој период бевме сконцентрирани на реформскиот аспект на законодавството во Македонија кое подразбираше хармонизација со европското право и неговата адаптација на нашите услови во три главни правци.

Прво, по поволни услови за странски инвеститори.

Второ, амбиент за доприватизација и функционираше на стопанските субјекти во постприватизациониот период.

Трето нормативно правни услови за создавање систем на квалитет за домашните производи.

Во тој правец се изготвени и донесени поголем број на закони од кои ќе се обидам сосема накратко да ги истакнам најважните.

Прво, Законот за изменуваше и дополнување на Законот за трговски друштва со кој се елиминираат сите одредби кои значеа неповолна положба на странските инвеститори во постапката за регистрација на трговското друштво во постојните трговски друштва.

Второ изготвени се текстови на предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал и предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за приватизација на државниот капитал.

Се предлагаат решенија за забрзување на процесот на доприватизација на претпријатијата односно друштвата во кои се уште има општествен односно државен капитал и се нудат нови модели и можности за продажба на државниот и општествениот капитал.

Со овие закони се обезбедува реализација на клучната Реформска

определба за целосна приватизација на реалниот сектор и влез во постприватизациониот период. Дозволете ми додека сум кај овој закон да истакнам неколку работи за кои што исто така не наидувавме на целосно разбирање во Владата, кое што сигурно беше една од причините и за нашето разодување.

Се стекна впечатокот дека помалку или повеќе се измествуваат работите од онаму каде што тие треба да се најдат. Имено согласно Законот за државната управа функциите се поделени строго спрема припадноста каде што тие треба да се реализираат. Беа силни притисоците овие поместуваа во делот на приватизацијата да се поместат на два фронта.

Прво, да се отстранат од Министерството за економија и да се префрлат во Министерството за финансии.

Второ една лесна приватизација, или мека приватизација која што се изведуваше со продажбата на побарувањата од Агенцијата за санација на банките.

Сериозни проблеми во тој правец имавме затоа што повеќе не постоеше координација помеѓу нашето министерство и оваа агенција и другите структури задолжени за проблематиката на приватизацијата, така да често се доведувавме во едни ситуации кои што практично ни оневозможуваат да ја завршиме со закон утврдената обврска што ја имавме. Успеавме некако да се донесе заклучок на последната седница на Владата каде што присуствував да се стопира овој начин на лесно, на меко приватизирање. Сето тоа сакам да верувам дека е направено или е правено со цел на динамизирање на процесот на приватизацијата, за кој што енергично се залагавме дека треба да заврши. Но, останува горчливиот вкус дека во сето тоа можеби има нешто што кај граѓаните ќе створи немир. Случајот со Бучим, за кој што уште пред три седници побарав информација и се уште не ја добив е најеклатантниот пример. Жалам што како министер не можев да им помогнам на луѓето од Бучим, не можев да им помогнам на граѓаните кои што се обраќаа до мене па на крајот на краиштата и потпаролот на Владата ме прашуваше што се случува во Бучим, а јас не можев да му кажам. Но, тоа е еден сегмент.. (Аплауз на некој од пратениците од последните редови во салата).

Но тоа е еден сегмент од работењето, благодарам г-дин Милошоски, кое што не доведе во ситуација да не

можеме заеднички да мислиме на делот на реформите.

Понатаму, работевме на законот за изменување и дополнување на Законот за енергетика каде беа содржани одредби во кои директно се имплементираа принципите на европските директиви мошне важни за понатамошно успешно функционирање на земјата.

Законот за изменување и дополнување на Законот за вршење на занаетчиска дејност ја проширува и допрецизира правната рамка за основање на занаетчиската Комора во Македонија, што е прв случај на овие простори, на оваа регија околу осамостојувањето на коморското здружување и давање на една сосема поинаква димензија на доброволност на коморското организирање.

Законот за концесии, еден сосем нов, модерен закон кој што ќе го штити јавниот интерес на државата и ќе овозможува прибирање на дополнителни средства со можност давањето под концесии на добрата на Република Македонија да допринесат за нова можност за реинвестирање и развој на стопанството.

Посебно сакам да го истакнам прашањето на туризмот и Законот за измена на постојниот закон за туристичка дејност. Прашање кое што кај нас долго време чмае, прашање на кое што треба да се надевам новата Влада да му даде еден специфичен третман, бидејќи тоа е нешто што многу земји во светот покажаа дека на ваков начин може да се придонесе сериозно за развојот на сопствената земја.

И уште само нешто околу два законот. Тоа е Законот за стандардизација, метрологија и акредитација, тоа е оној прв Предлог на закон што јас како министер овде го бранев, на жалост се уште не е завршена собраниската процедура и се надевам дека Вие пратениците тоа ќе го сторите во најбрз рок и Законот за слободни економски зони односно неговата измена со која што ќе се придонесе за подинамична изградба на веќе започнатата зона во Бунарџик. Надеж е дека оваа Влада ќе има снага тој проект и низа други проекти врзани со градба на слободни индустриски зони да ги заврши во динамиката која што заеднички ја утврдивме.

Сосема накратко дозволете ми да го задржам Вашето внимание уште на неколку други секторски активности што ние ги третиравме во овој изминат период и проекти, јас навистина жалам што сето ова морам да Ви го пренесам, но знаете дека

немам друга можност, сепак Почеток е отчет особено ако за едена година се работи една третина од некој што работел еден час. Тука морам да го истакнам прашањето на енергетиката. Јас многу често на Владата зборував за прашањето на енергетиката како еден многу битен фактор во понатамошниот развој на нашата земја. Ние се наоѓаме сепак во енергетска криза. Во тој правец потребан е најпрво да се изгради стратегијата за развојот на енергетиката во еден разумен, огледен период. Република Македонија мора итно да изгради барем еден 200 мегаватон капацитет во наредните неколку години. Во тој правец заедно со Електростопанство преземавме активности за градба на термоелектрана на гас, се разбира заедно и со Топлификација. Се надевам дека новата Влада во својот мандат што ќе и преостане, ако биде до крајот во позициите што ги има сега, се надевам дека ќе ги обезбеди тие 200 мегавати, затоа што се друго што имаме е проблематично. Битола се уште е во една ситуација која што не дава сигурност и гаранција дека можеме да бидеме мирни на тој план. Кога зборувам за енергетиката морам да го потенцирам прашањето на целосно заокружување на правната регулатива на гасоводот.

Ние го изработивме проектот, правното досие на гасоводот и во тој правец сега се отворени сите врати да може да се преговара и со руската страна и со грчката, која што сега се појавува како застапник на интересите на грчката страна и со Макпетрол и со нашата земја. Верувам на основа на еден така изготвен проект Владата ќе има можност брзо, брзо да го заврши прашањето на гасификацијата, пред се од аспект на етаблирање на целиот систем, а потоа и на физичка реализација на проектот на гасоводот.

Кога зборувам за енергетиката мошне значајно прашање е нашето ангажирање во Пактот за стабилност. Нашата земја зема активно учество во тој правец, особено нашето Министерство се појави како еден од иницијаторите на регионалното здружување во смисла на потенцирање на потребите на земјите кои што гравитираат во ова подрачје, пред се Албанија и Бугарија, затоа што 2006 година нас не очекува слободен пазар на електрична енергија каде што како потписници на одредени повелби должни сме да ги обезбедиме конекциите. Значи, најважна е градбата на Вруток-Вурели и према Бугарија, Дуброво-Благоевгра. Во тој правец мислам дека не треба да се чека многу и на Пактот за стабилност што досега

како димензија се појави само на политички план, но сега се надевам доколку г-дин Керим го изберете за министер за надворешни работи како втор човек на Пактот за стабилност ќе даде придонес за таа работа. Јас искрено посакувам тоа да се случи, но на жалост за овие две години останавме во сферата на политичката поддршка на активностите што ги имаше не само нашата земја туку и другите партиципенти во Пактот за стабилност. Но, сепак потрошивме многу време, многу снага да дојдеме до проекти, да ги пласираме пред правните органи на Пактот за стабилност, извинете за терминологијата, можеби нешто грешам, но тоа е една активност која што мислам дека треба новата Влада со една голема сериозност да им пријде особено на она што значи започнување на јавните работи, кое што е и основна интенција на Пактот за стабилност.

Ние промовиравме на Владата уште две битни работи во сферата на енергетиката. Прашањето на секој киловат час и инсталирана и потрошена електрична енергија за Република Македонија е од особено значење. Прашањето на искористување на сите енергетски потенцијали, а особено во хидросферата, во делот на она што значи мали хидроцентрали е од посебен интерес за Република Македонија. Постои еден амбициозен план од 400 мали хидроелектрани, јас би бил среќен тоа да се сведе на бројка од 40, има реални можности. Ние тој проект го отворивме Владата го усвои, веќе работиме сериозно и дел од тој проект е градбата на две групи на мали хидроелектрани. Едната е во Кавадарци, на Лукар, а другата е во Дебар. Се очекува истото да го сторат и во Стрежево и Проаква од Струга да влезе во овој проект. Пред Вас ќе се најде деновиве се надевам и Законот за гаранции што треба РМ да го даде во тој правец и ќе биде еден навистина добар гест како треба во тој правец да работиме на подобрувањето на енергетската состојба.

Последното за кое што сакам во делот на енергетиката да кажам е прашањето на приватизацијата на Електростопанство. Приватизацијата на Електростопанство е мошне значаен елемент во приватизационите процеси во Република Македонија. Ако Телеком има некој бројка, вредност некаде 600 милиони долари, Електростопанство е 3 милијарди, но во процесот на приватизацијата на Електростопанство каде што се донесени низа одлуки од отворање на јавно претпријатија во акционерско друштво

утврден е тендерот за избор на консултант и т.н. и т.н., мора многу внимателно да се оди на приватизацијата. Приватизацијата не смее да оди во пакет, ниту по хоризонтала ниту по вертикала, туку со сема селективно. Она што значи посебно благо за РМ, тоа се хидропотенцијалите тие ни случајно не би смееле да се приватизираат. Тоа може да се дава на концесии, се она што значи до трафостаница исто така не би требало да се приватизира, а се она што е базна, базен производителна електрична енергија со термоелектраните, тоа е дистрибуцијата во тоа треба сигурно а се оди, но многу важна работа е да се влезе и со менаџментот. Нас ни е потребен начелниот систем еден солиден менаџмент како тоа прашање би требало да се подигне на едно повисоко ниво, повисоко квалитетно ниво.

Би кажал уште две три работи околу одредени активности што нашето Министерство ги превзема. Околу француската и грчката помош. Француската помош за 5 проекта во вредност од 50 милиона франка, што е донација. Ќе се завршат многу значајни проекти во водоснабдувањето, тоа е Кочани филтер станицата, реконструкцијата на мостот Гоце Делчев што поитно да се заврши, потоа прашањето на предавателот на Македонското радио на Радио Скопје, среднобрановиот предавател и уште неколку проекти, би рекол помали, но не и по значење помали во однос на овие што сега ги кажав.

За грчката помош која веќе се искачи на околу 93 милиони долари, јас имав доста активности во тој правец и овие денови од нашето Министерство ќе бидат испратени, значи од Министерството со кое што раководев, проектите до грчката страна. Тие се подготвени и некаде во јануари месец ќе се потпише. Верувам Владата ќе успее да го потпише и тој договор и ќе почне една значајна кредитна активност од Грчката страна. Еден, би рекол мошне добар политички потег, затоа што досега Грците воглавно доаѓаа кај нас со едни други бизнис активности, но сега се појавуваат како донатори што мислам дека за подобрување на ваквите политички односи со нашиот сосед е од многу големо значење. Впрочем, за тоа потребно е да се направи и заради подобрувањето на позицијата што ја имаме ние со Грција и со многу други земји во светот околу дефицитот што се појавува.

Прашањето на дефицитот е од посебен интерес за нашата земја и препорачувам на Владата да се позанимава

малку, затоа што сметам дека тој дефицит се појавува пред се заради водењето на таква каква што имаме монетарно-рестриктивна финансиска политика. Мислам дека новата Влада во тој правец треба да направи снажен напор и да ја подобри нашата позиција спрема другите земји со кои што ја имаме оваа ситуација.

Би го споменал прашањето на активностите околу договорите за слободна трговија, една интензивна активност што ја води Министерството. Шест земји имаме потпишано договори, се подготвуваат уште неколку, вчера беа наши претставници во Албанија на преговори, значи уште еден наш сосед влегува во таа шема. Прашањето со потпишувањето на договорите со ЕФТА, разговорите и иницијативата што овие денови ја покренавме со земјите на ЦЕФТА, значи еден спектар на активности кој што во комбинација со едно агресивно настапување во презентацијата на можностите на македонското стопанство што оваа година ги имавме околу десетина, учества на саеми и т.н., помалку ствара една атмосфера на подобрување на односите помеѓу нашата земја и земјите со кои што имаме еден сериозен дебаланс во трговската размена.

БОРКО АНДРЕЕВ: (Продолжение)

Веројатно, испуштив и многу други работи, но да не ви го ангажирам времето, затоа што веќе сите сте заморени, јас би сакал да се навратам уште еднаш на едно продуктивниот министер, ќе ми простите, но тоа морам да го кажам.

Потполно се сложувам со овие констатации што беа искажани кон едно продуктивниот министер и околу потребата министрите од ДА да ја напуштат Владата, затоа што се создадени такви политички услови. Тоа е прашање на наш избор и тој избор го направивме и ние тие две работи ги прифаќаме во целост, особено јас. Но, кога се работи за временските димензии при квалификациите дали низ работата на министерот кој сработува за еден колку петмина негови колеги за една година, имам едно исто така, временско надополнување. Имено, тој министер што ќе сработи за еден ден, ќе биде толку продуктивно, што генерации и генерации министри после него не ќе можат да ги поправат под наводници резултатите од таквото работење. Внимавајте, за еден ден, не мора да бидат од ДА, можат да бидат супер министри други, ако тој министер сработи толку многу, во прашање доаѓа целиот систем. Значи ние имаме сосема искривена слика за функционирањето на Владата. Значи, ние кога правевме реконструкција на владиниот

кабинет, овдека со промената на законите, ние прво, требаше да бараме такви министри и да направиме две-три министерства и ќе ја завршевме работата. Ниту ќе имавме трошоци, ниту ќе имавме оптоварувања, проблемите многу едноставно и брзо ќе ги разрешевме. Но, тоа е прашање на разбирање на нештата. Ако тие не се доволно добро разбрани, како што е во случајов, на продуктивниот министер, последиците сигурно ќе бидат непредвидливи.

Почитувани пратеници, се надевам дека се однапред што кажав правилно ќе го разберете. Тоа беа моите причини за мојата оставка. Меѓу вас останувам со многу пријатели. Мислам дека со сите што се познавам човечката димензија ќе биде присутна и ќе се сретнуваме. Мојот лидер вели остануваме политички, не противници, туку конкуренти. Така сакам да го доживеам јас ова наше разделување. Ќе живееме во една здрава конкуренција, ние тоа ќе го направиме од наша страна, за да дојдеме до одредени резултати што ќе го подобрат квалитетот на живеењето на граѓаните. Впрочем, затоа сте и вие тука, а затоа и нас не избирате.

Во име на едно такво разбирање најискрено, буквално најискрено ви се благодарам на досегашната доверба и на соработката. На новата Влада и пожелувам да има огромни успеси на кои што јас ќе се радувам од се срце. Уште еднаш ви благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на г. Борко Андреев.

Дали некој друг бара збор?

Процедурално се јави пратеникот Амди Бајрам.

АМДИ БАЈРАМ:

Почитуван потпретседателе, почитувани пратеници, почитувани г. министри, почитуван дипломатски кор, без разлика што не е тука, кога тие си отидоа, сега можат да следат нормално, има телевизија и друго, јас би сакал да кажам нешто овдека во ова Собрание, сите пратеници и сите министри, всушност, овдека ние денеска оставките на министрите, тие сами си ги поднесоа писмено. И, сега ако се пишманат и некои искочил од коалиција од Владата, нека се изјаснат, нека не плачат таму на говорница, нека кажат машини дека сакаат да се вратат пак назад, па да гласаме и да знаеме како да гласаме. А, не да не ставаат сега во некои заблуди и да се удвараат. Јас мислам

дека не би требало да се додворуваат, и да не занимаваат овдека.

Мој предлог е да се прекине со вакви дискусии, да се прекине да се кажува кој што работел. Ќе ве молам малку за тишина. Видовме кој министер, каков министер, што работел, како работел, за две години, колку беа присутни, и што сега? Сега по два саата говорат и ни држат овдека демагогија. Демагогија не ни треба, треба да збираме Влада и кого ќе го одбереме ќе го одбереме. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам.

Јас морам да ве информирам и да ве известам дека секој министер кој поднел оставка, има право да ја образложи својата постапка, па и господата кои досега ги образложија, сметам дека имаат потполно право и тоа е регулирано со Деловник.

Има збор г. Александар Димитров.

АЛЕКСАНДАР ДИМИТРОВ:

Почитуван претседавач, почитуван премиер, иако не е тука, почитуван потпретседателе на Владата, почитувани пратеници, претставници на медиумите, да беа тука претставниците на дипломатскиот кор и нив ќе ги поздравев. Дојде точно две години денот кога по една варијанта имаше предлог да бидам разрешен, по друга варијанта си дадов оставка и ја воопшто не сум пишман. Напротив тоа го правам апсолутно свесно, чесно, смирено, достоинствено, и не губам нерви, како некои што не сакаат тоа да го сослушаат.

Станав министер односно член на Владата на коалицијата составена од ВМРО-ДПМНЕ, ДА, како изборна коалиција, а потоа и како владина коалиција заедно со ДПА точно на 30 ноември во 1998 година, во 20 часот. Се сеќавам токму на една ваква клима, за некои едно време реков да се избришат прашина на часовниците. Се сеќавам токму во една ваква атмосфера беше избрана Владата после занесот, после ветувањата, после една активна предизборна кампања, која ветуваше промени, која ветуваше промени на внатрешен план, која ветуваше промени на надворешен план, и почнавме и работевме.

Горд сум на тоа што го направив, работев можеби не толку многу како некои за еден ден, но направив доста. Тргнав од фактот што во многу сфери од надворешната политика во Република Македонија постои строг доследен политички консензус од сите политички партии во Собранието, од релевантните политички партии и што е многу поважно од

партиите, од граѓаните. Тој консензус се викаше ЕУ, се викаше НАТО, се викаше Евроатланска интеграција, стремеж кон тие мошне значајни делови, ориентации би рекол на нашата земја, затоа што тоа не значи едно формално присуство таму, тоа значи буквално градење на еден систем, на една држава, на едно однесување, на закони, на практика, која ќе одговара или ќе се стреми да одговара на таканаречените европски стандарди и принципи. Тргнавме по тој пат и работевме.

Појдов и од една позиција во која сакав да внесам, се разбира како министер една нова динамика, еден многу поактивен однос во настапувањето, во градењето и во спроведувањето на надворешната политика. Појдов со ориентација да се надмине летаргичното, заспиеното, еден вид стерилна или фригидна политика наречена еквилибранска, се со една цел онаа позиција што во тој момент Република Македонија ја имаше на надворешно политички план во Меѓународната заедница, во меѓународните односи. да се смени на едно ново, позитивно, квалитативно рамниште. Сметам дека успеав и јас како министер, успеавме и ние како Влада во тесна соработка и со премиерот, во тесна соработка со Парламентот, во тесна соработка со многу други мирители помалку или повеќе инволвирани во надворешната политика.

Со задоволство можам да кажам дека во овие две години Република Македонија се потврди како еден активен рамноправен, динамичен, позитивен, со позитивен приод или како што се велеше позитивна енергија, субјект во меѓународните односи, што се заедно денеска резултира со општо прифатената меѓународна оценка или и определба за виталната улога и за клучната позиција што Република Македонија ја има во регионот од аспект на нејзината стабилност, од аспект на нејзиниот развој, пред се економски развој, од аспект на процесите на натамошна и посилен демократизација, почитување на човековите права, на владеењето на правото, на слободата на медиумите, односно се она што е синоним на еден позитивен односно позитивно движење во стабилизирањето, мирот, безбедноста во регионот, за да можеме конечно ние како географски дел на Европа постепено со тешка и макотрпна работа, да станеме и вистински, во едно доследно време, дел на она што се вели Европа и заеднички договор. Секогаш, притоа, поаѓав со мојата определба, со определбата и на Владата за доследно и максимално

почитување на уставната позиција, на законите врзани и е областа на надворешните односи. Со почитување на она што значи континуитет, еднаш дури реков, единствен дисконтинуитет ќе биде само активната улога што ние и динамизмот што ќе сакаме да го внесеме и сето тоа мислам дека резултираше со засилено почитување на системот на парламентарната демократија како основна уставна карактеристика на Република Македонија, со намалување на ингеренциите или обидите за претворање на претседателски систем на владеење, за жал, се уште присутни од време на време и во овие денови и оттука со задоволство ќе констатирам неколку области кои ја покажуваат, не само оправданоста, туку и достигнуањата во таквата ориентација, се разбира соседите.

Се определивме како Влада, веќе спомнав, со еден позитивен пример, позитивен приод или позитивна енергија во градењето на вистински добрососедски односи со сите земји. Тоа подеднакво се однесува во нашиот приод, за нашиот приод во развојот на односите со Грција. Патем кажано тоа е веќе надворешно-трговски партнер, најголем инвеститор во Република Македонија, земја со која двете страни, двете Влади ги вложуваа своите напори во изнаоѓање на заеднички можности за соработка и во областа на културата, информациите, комуникацијата, слободното движење на граѓаните, размената на идеи и материјални добра. Од еден период кога беше, навистина, многу тешко да се премине границата, беше блокирана, сега доаѓаме во едно постапно менување на практиката и таа граница не е она што не раздвојува, таа е граница што не спојува, бидејќи за нас Грција не е само сосед, туку е и европска земја на ЕУ, односно ние преку Грција се граничиме и со ЕУ. Уште нешто, во такви услови како Влада се определивме и натаму да го поттикнуваме разговорот за разликата околу името, кој се води под надлежноста на генералниот секретар на ОН во Њујорк, да не го блокираме тој процес, туку натаму да се залагаме и да го манифестираме нашиот интерес, политичка волја, ова прашање кое е објективно претставува пречка, а е наследено и за двете Влади, да се решава во интерес на соработката, во интерес на стабилноста и пред се со почитување на реалноста, достоинството на оваа земја, на нејзините граѓани, па и на македонскиот народ.

Со Бугарија мошне брзо од стапувањето на изборот на новата Влада се

вратија, би рекол, на нормала односите после тој период. Веќе се потпишани 24, 25 меѓусебни договори кои ја регулираат соработката во повеќе области од взаемен интерес и сето тоа потврдува дека заедно двете земји се заинтересирани и за подобрување на односите и за сестран развој на соработката, а со тоа да придонесуваат, а во суштина и да ја потврдуваат европската ориентација на сопствените влади.

Со Албанија имаме постојано традиционално добри односи. Се потпишуваат и натаму меѓусебни договори, се остварува соработка и на билатерален план и на регионален план.

И, конечно Југославија. Југославија, заради состојбите што ги имаше во 1999 година, заради системот, режимот, политиката што во тоа време се водеше, осната за нас северен сосед со кој наследивме две мошне сложени прашања. Едното, тоа беше одбележувањето на границата, кое после одреден застој, би рекол со наше настојување, пред се, успеавме да го почнеме да го решаваме, за конечно тоа бreme од нерешена и нерегулирана граница да можеме, особено, по промените во Југославија и изборот на новата Влада и конечно да го решиме и симнеме од дневниот ред.

Второто прашање е исто така сложеното прашање на сукцесијата, кое четирите земји сукцесори сега заедно со петтиот рамноправен сукцесор, нов член на ОН и со декларираната политичка волја во Југославија, ова прашање да се реши, верувам дека во еден доследен период ќе може и да биде ставено ад акта.

Врзано со состојбите во соседството и регионот, со задоволство можам да констатирам дека во овие две години Република Македонија се потврди како лидер на иницијативите за регионална соработка. Ги воспоставивме во прва фаза на регуларна и редовна основа тројните средби, се разбира, прво на ниво на министри за надворешни работи меѓу Македонија, Грција и Албанија, или Македонија, Бугарија и Албанија кои потоа прераснаа и во средби на ниво на премиери, во средби на ниво на министри надлежни за други ресори, а се со една цел да се поттикнува соработката, да се раздвижуваат во позитивна насока односите и соработката и со заеднички сили да се влијае врз унапредувањето на позитивната клима во регионот.

АЛЕКСАНДАР ДИМИТРОВ: (Продолжение)

Во тие рамки ние станавме, по редот на нештата, претседавач на мошне значајниот процес за соработка во југоисточна Европа, тоа претседавање завршува во февруари 2001 година. Во рамките на процесот на соработка, а по потпишаната повелба за добро соседство, соработка и безбедност прв пат на Балканот, прв пат во Југоисточна Европа што говори за една нова клима и ориентација на Владите за нова клима и нови позитивни процеси во регионот. Успеавме да водиме активна позиција во рамките на тој процес.

Второто или третото подрачје е пактот за стабилност кој веќе беше спомнат. Тоа е извонредно значаен политички документ, перспектив доказ дека Европската Унија не е само заинтересирана декларативно, туку и фактички да им помогне на земјите од регионот, а со тоа и регионот во целина, да се вгради во еден систем кој ќе биде компатибилен со Европските стандарди и процес.

Пактот за стабилност беше усвоен на 10 јули, беше одржан самитот неполни два месеци потоа во Сараево и морам да Ви кажам дека за тие два месеци Македонија на Самитот на Пактот за Стабилност излез со обработени 38 конкретни проекти за развој во рамките на Работната маса за Реконструкција и економски развој на која беше претседавач.

Поаѓајќи од основното проаѓалиште прво дека без економски развој не е можно да се очекуваат позитивни предвидувања во процесот на демократизацијата и заштитата на човековите права и второ, без економски развој не е реално да се очекува едно подолгорочно и подолготрајно стабилизирање на состојбите во регионот. Истовремено тие проекти покажувајќи ја на тој начин нашата определба за регионална соработка од 38 проекти 16 или 17 беа обработени во тесна соработка со Владите на Албанија и Бугарија што говори за заедничкото сфаќање дека само оние проекти кои бе водат сметка за развојот на регионот ќе бидат атрактивни во рамките на Пактот за стабилност. Подеднакво бевме вклучени во проектите во рамките на другите две работни маси или другите два столба на Пактот тоа е демократизацијата и човековите права и третиот столб безбедноста или стабилноста.

Во Македонија се одржа и работната маса за економска реконструкција и развој, Македонија активно учествуваше во донаторската

конференција во рамките на пактот на крајот на март 2000 година и во рамките на таа донаторска маса од вкупно 38 беа прифатени 5 проекти од вкупно 35 земји од целиот регион. Ние дополнително како Влада, како Министерство и како министер, бидејќи јас бев националниот координатор на пактот за стабилност мошне подготвено, проодно практично ги доведовме до финална реализација на проектите чекајќи ја неопходната финансиска контрибуција.

Во рамките на таканаречените брзо стартувајќи проекти поминати се скоро осум месеци, Македонија е подготвена, што би се рекло од утре да ги распише тендерите, завршена е сета неопходна претходна постапка, меѓутоа, дојде до едно сериозно задоцнување во имплементацијата особено на проектите од втората работна маса.

И натаму сметаме дека е неопходно забрзување на почетокот на реализацијата на конкретните проекти во рамките на економскиот дел од пактот, во рамките на другите два столба, бидејќи сето тоа односно таквото доцнење може да се почувствува, сфати и како не добар, би рекол лош сигнал и спрема нашата земја и спрема регионот во целина.

Република Македонија кога дојдовме како Влада и кога јас станав министер за надворешни работи со Европската Унија имаше само потпишано спогодба за соработка, а се сеќавам кога се премиерот некаде 7-8 дена по изборот бевме на првата Европска тројка или на дијалогот со претставниците на Европската тројка и кога нормално беа соопштени позициите на Република Македонија, на новата Влада дека таа се стреми земјата да ја доведе што поблиску до Европската Унија. Да ви кажам право малку чудно ме гледаа затоа што имаа може би други претстави за она што е Македонија. Меѓутоа, два месеци потоа, на почетокот на март, нагласувам на почетокот на март, далеку или 20-тин дена пред почнувањето на активностите на НАТО на Косово, Република Македонија доживеа да биде оценета потребата за подигањето на нивото на односите меѓу Европската Унија и нашата држава за конечно по една година на 5 март овде во Скопје официјално да почнат преговорите за новиот вид на договори, Договорот за стабилизација и асоцијација како со прва земја од регионот од остатокот на оние земји кои не се опфатени со Европскиот или асоцијативниот договор или во таканаречената Агенда 2000. Успеавме од 5 март наваму до 24 ноември кога конечно го парафиравме тој договор под

една интензивна мошне квалитативна работа на преговарачкиот тим, кој се надевам ви е познато го водеше потпретседателот на Владата г-динот Тупурковски, да дојдеме до конечно парафирање на тој договор. Во тоа време особено неколку дена пред можноста тој да биде парафиран пред загрепскиот самит мошне јасно а би додал без компромисно со премиерот ја водевме битката и со потпретседателот Тупурковски за доследното почитување на Уставот на ова е земја, уставните ингеренции на чинителите на власта за да не дојде до некакви идеи кои се пласираа, да дојде до одлагање на парафирањето сметам дека тоа ќе беше мошне погубно за нашата земја, затоа што ќе не оддалечеше од процесот на парафирањето, а со тоа и потпишувањето и што е најважно ќе не оддалечеше од почетокот на нашите подготовки конечно не само декларативно, не само преку одделни реформи, одделни сегменти на економскиот, политичкиот, социјалниот, туку конечно да почнеме коренито да се менуваме во насока на она што Европа значи и Европа го очекува од нас.

За нас допрва претстои тешка домашна, макотрпна работа која убеден сум ќе продолжи да работи новата Влада, ќе има работа и за други наредни Влади затоа што процесот на градење на држава, на систем, на општество, на економија комплетно компатибилен со Европскиот стандарди е многу тешка работа. Само од нас од парламентот, од Владите, од сите чинители и што е многу важно од сите граѓани ќе зависи кога Македонија ќе ги исполни таквите услови и кога конечно ќе може да ги заврши своите подготовки да се оствари една од стратешките цели, вклучување во Европската Унија.

Сметам дека и тука се наоѓаме сега како Влада, тоа се дел од причините за различните видувања во рамките на Владата, сега сме соочени со потреба од нов квалитет на наша активност и тука не беа потребни разликите околу реформите, околу демократијата, околу хармонизацијата на законодавството, околу развојот на демократијата, околу почитувањето на владеењето на правото, приватната сопственост и конечно човековите права и слободата на медиумите.

Ако добро се сеќавам може би првата одлука на новата Влада ден или два по изборот беше врзана со НАТО. Тоа беше одлуката да се дозволи лоцирањето на 1500 до 2000 припадници на таканаречените снап за извлекување заради потребата

превентивно да се делува врз набљудувачките мисии на ОБСЕ кои во тоа време беа на Косово.

Таквата би рекол на нов квалитет активна соработка меѓу Република Македонија и НАТО се должеше, како што реков, на консензус утврден со посебни документи од овој законодавен дом за вклучувањето доближувањето на Република Македонија кон НАТО. Во времето што потоа следеше Македонија покажа целосна солидарност со активностите на НАТО покажувајќи на тој начин дека е подготвена да се доближува и да се гради како земја компатибилна со стандардите што ги бара НАТО, а тоа не се само армиската структура, тоа се исто така еден комплекс на прашања врзани со економијата, со ресурсите, со безбедноста, со правната држава итн. Во тоа време дојдовме до бројка од 19 илјади војници на НАТО кои беа тука за евентуалното идно имплементирање и инволвирање во заштитата на мирот на Косово и паралелно со тоа достигнавме бројка видовме 360 илјади бегалци со огромни напори на сите чинители и со едно јако единство во Владата.

Убеден сум дека премиерот се секава на тие драматични денови на почетокот на април кога дневно во Македонија влегуваа огромни бранови на бегалци, кога се соочувавме со неможноста сите да ги вдомиме, да ги сместиме и убаво се секава и добро се секава како не дневно, како саатно, секој час неколку мина од нас дури и некои кои не беа членови на Владата активно партиципираа во надминувањето на тие состојби кои ни натежнуваат од час во час. Задоволни сме што ја покажавме таа солидарност, задоволни сме што и во такви услови не дојде до загрозување на нашата безбедност и стабилност, туку напротив ја зајакнавме и стабилноста и безбедноста и конечно особено сме задоволни што и во тоа време од НАТО ги добивме сите гаранции како што ги добива земја членка на оваа алијанса во врска со интегритет, безбедноста и нашата заштита.

Конечно, во текот на активностите и кризата околу Косово се одржа Самитот на НАТО во Вашингтон пред крајот на февруари, каде Македонија прв пат се вброи рамноправно заедно со осум земји како земја аспирант за членство во НАТО. Тоа е тој нов квалитет што од една анонимност никаде не спомнувана со име освен со регион во тој период Република Македонија оправдано го заслужи и во рамките на Самитот на НАТО во Вашингтон 1999 година беше меѓу деветте аспиранти

иако и тогаш некои неверни Томи бореа по кој ред е спомната дали е прва, шеста итн. Тоа се смешни приоди во надворешната политика, смешни приоди во оценувањето на позицијата на сопствената земја и нив не мислам да ги коментирам. Врз основа на тоа Република Македонија на усвоениот Акционен план за членство успешно почна да ги исполнува своите обврски и веќе по втор пат ја достави Годишната национална програма за подготовки на Република Македонија за членство во НАТО и првото читање итн. првото читање и ова што деновиве се заврши во Брисел, говорат (галама во салата) ако ви пречам да престанам, (Опомена од страна на потпретседателот Халими), говорат дека Република Македонија сериозно и квалитетно се подготвува и за исполнување на оваа втора стратешка цел, членство во НАТО.

Убеден сум дека новата Влада ќе продолжи по тој пат.

Во меѓувреме на планот на останатите меѓународни организации Република Македонија продолжи активно да делува во рамките на Обединетите нации како една од членките, предложивме во 1999 година и 2000 година, две резолуции кои едногласно беа прифатени. Едната беше за стабилност и поддршка на Пактот за стабилност во регионот и соработка и Втората беше за соработка и добрососедство и тие две резолуции на 54-тото Генерално Собрание минатата година и на 55-тото оваа година беа едногласно усвоени како резолуции што ги предложи Република Македонија.

Во меѓувреме или во истиот период добивме статус на асоцијација членка во рамките на франкофонијата на Самитот на Франкофонијата во Монктон во Канада 1999 година, го потпишавме Договорот со ЕФТА и сето тоа говори дека Република Македонија, Владата, а во таа јас како министер бевме под еднакво активно присутни во рамките на меѓународните организации и тела во натамошната афирмација на позицијата на Република Македонија.

Сосема накратко го продолжив процесот на воспоставување на дипломатски односи со земјите во светот и за овие две години со 23 нови земји се потпишани заеднички соопштенија за воспоставување на дипломатски односи, се разбира, со почитување на уставното име.

Една од моите цели исто така беше договорно регулирање на билатералната соработка со земјите во светот, соседите, земјите од Европа, земјите од Источна

Европа итн. Вкупниот број на билатерални договори што Република Македонија ги има со одделни земји за овие две години се зголеми од 230 на вкупно 380 или за овие две години потпишавме, некои беа во процес на ратификација во ова Собрание, 150 нови договори со земји во светот кои ја регулираа соработката во одделни области, се разбира од взаемен интерес.

Една од моите ориентации беше исто така отворање нови простори за соработка за пријатели. Во една мошне активна дипломатска акција настојував да посетам што повеќе земји, што повеќе земји да воспоставиме дипломатски односи и конечно во што повеќе региони од земји во светот не само во соседството и Европа, да бидеме присутни.

АЛЕКСАНДАР ДИМИТРОВ: (Продолжение)

Тоа беше случајот со Тајван, каде што, веднаш морам да искажам и благодарноста што ја добив, поддршката што ја добив од трите лидери на партиите што ја сочинуваа владината коалиција, господинот Тупурковски, господинот Ѓорѓиевски и од господинот Џафери за чинот на воспоставувањето на дипломатските односи со Република Кина-Тајван, затоа што тоа е еден проект од извонредно судбоносно, витално значење за Република Македонија. Задоволство ми е што се повеќе се сфаќа значењето на овој проект. Се сеќавам на времето кога заедно, во оваа Влада, се боревме, повторно кажувам, за доследното почитување на Уставот и почитување на уставната позиција на Владата да воспоставува дипломатски односи со било која земја во светот и задоволство ми е што тогаш ја добивме таа битка. Во моментот не можеме до крај да ја добиваме со конечното почитување од страна на некои уставни чинители, но фактот што Владата воспоставува, а чинителите се само должни тоа да го примат како на знаење и да ги примат акредитивните писма, но убеден сум дека Владата и натаму ќе продолжи во овој правец.

Врз тие основи бевме или воспоставувавме врски со земји од Средниот Исток, Африка, Далечниот Исток. Сето тоа беше во рамките на определбите во Владата и мојата да бидеме присутни во што повеќе делови во светот.

За косовската криза нешто кажав. Морам да кажам и тоа дека во овие две години, не само во периодот на кризата на Косово, Република Македонија ја посетија повеќе од 50 министри за надворешни работи, повеќе или скоро дваесетина

премиери и скоро 10 шефови на држави. И уште нешто. Јас посетив скоро 40 земји. Се имам сретнато со скоро 100 мои колеги, министри за надворешни работи. Со некои, може би и 10-15 пати во овие две години, што говори за една определба, подготвеност да се води навистина активна позиција и активна надворешна политика.

Почнав и со средувачето на состојбите во Министерството, со согледување на потребата од ширење на мрежата на ДКП, што ќе може да одговори на потребите, од една страна, на оваа земја, а од друга страна на можностите, имајќи ја предвид тешката финансиска состојба во која што Министерството се наоѓаше пред две години, а за жал сеуште се наоѓа. Реков, отпочнав со надминување на тој тежок долг. Во таа смисла му благодарам на премиерот за поддршката тој долг да се сведе на, да се намали и да изнесува само 20% од првобитниот.

Отпочнав, но не успеав до крај да ги завршам работите на законот за надворешни работи. Не се точни некои паушално дадени оценки дека никој не работале на тој закон, дека и претходните министри не работеле на тој закон. Секој кој малку ја сака вистината и е ослободен од, да не речам некој тежок збор, обиди за шпекулираше и лажење може да ги најде во документацијата и на Владата и на Министерството за надворешни работи и во Министерството за правда. Не успеавме до крај. Меѓутоа, убеден сум дека таа активност ќе се продолжи се со една цел, секој од уставните чинители ниту збор повеќе, ниту збор помалку, да го почитува Уставот и сопствената позиција, да се сфати дека креатор на надворешната политика е само ова Собрание и Владата и дека ние сме земја со парламентарна демократија, а не земја од претседателски систем.

Се разбира, обврзани бевме и работевме на кадровското окупирање на Министерството. Не успеавме да најдеме на разбирање за неопходноста од зголемување на бројот на нови, млади дипломати. Просекот на дипломатите во мисиите е за 3,2 човека што е смешна бројка. Но, убеден сум дека и тоа ќе се продолжи во иднина.

Конечно, отпочнав со процесите на средуваче на состојбите во амбасадите, изнаоѓање на сето она што е спротивно на правилниците, на законите, што дава основи за сомневања. Беа формирани неколку комисији. Убеден сум и тие активности од оние што значат се што беше овие неколку денови, минативе денови што се тркалеше во јавноста околу набавките на згради,

околу несоодветното однесување на некои дипломати во ДПК, околу недисциплината, ќе продолжат и во иднина.

Се залагам за една координација во Владата. Морам да кажам дека не до крај наоѓав разбирање. Задоволен сум што со новиот текст на законот за надлежноста на органите на Државната управа во Министерството за надворешни работи посебно е нагласено дека Министерството за надворешни работи ја координира активноста на сите чинители бидејќи навистина во овие две години, со чесните исклучоци, наоѓавме на едни процеси на максимално не координирање во надворешната активност, надворешната политика, која некогаш, а особено во времето на косовската криза ни правеше сериозни проблеми, сериозни, би рекол, противречности и некогаш ни одмагаше наместо да ни помага.

И конечно, би завршил со мојата определба дека и моето појдовно становиште дека Република Македонија е независна, суверена, самостојна држава, дека е мала држава, дека е недоволно развиена, дека се наоѓа таму каде што се наоѓа, во Западниот Балкан, во Југоисточна Европа, на прагот на Европа но дека е во краен случај достоинствена и горда земја. На таа позиција настапував во сите мои однесувања и не дозволував, иако морам да кажам тоа беше навистина ретко, некој да си подигрува со мојата земја, со напорите на Владата, со напорите на Министерството, на овој Парламент и да се однесува како да е гувернер, губернатор, протектор или не знам што на оваа земја. На сите тие, добронамерни или не настојував да им објаснам дека сите кои доаѓаат, странски дипломати, мисионери се добредојдени. Ние сме познати по гостопримството, по искреноста за разговори, за решавање на прашањата. Но, не сме подготвени да слушаме неосновани да можеме да седиме во исти кафеани и да плаќаме кафе по иста цена, хотели по иста цена и сл. на тоа и обратно. Значи работите се многу тешки и овој лажен оптимизам не е потребен, туку е потребна реална, макотрпна, тешка работа да оствариме стандарди од Европската унија.

Дали Владата ги оценува реформите за успешни затоа што ги зајакнала во овој период институциите на системот. Дали направила институционални реформи во државата какви што се по теркот, да речеме на Европската унија, или отпочната тренд во тој правец. Дали Владата го јакнела владеењето на правото во изминатиот

период, дали можеме ние да веруваме дека тоа ќе се остварува во натамошниот период, а институциите постојано ни ги тријат на глава овие господа од Европа, велејќи институциите, институциите.

Не случајно уште 1815 година на 7 јуни еден Наполеон монарх Деспот успеал да заклучи, само тој бил многу генијален, многу умен, успеал да заклучи луѓето се бессилни во одредувањето на нивната судбина. Институциите ја фиксираат судбината. Заклучил дека без здрави и силни институции нема демократско, нема здраво, нема силно општество, нема општество кое може да се развива. А, во овие две години господине премиер, господа министри, почитувани колеги, институциите ги разоривме. Онаа мала граѓанска супстанца која што ја имаа дури и во оној еднострански систем, мала недоволна граѓанска супстанца, исчезнува. Вие знаете зошто исчезнува. Затоа што госпоѓата министерка во нејзиното министерство партиски војници прима, во полицијата. Затоа што во сите сектори само партиски војници, нестручни луѓе, луѓе кои што само ќе говорат разбираам, така е, независно од тоа дали знае или не знае да ги извршува функциите. Значи институциите се разоруваат а изборите од 1999 и изборите од 2000 година покажаа разорно дејство врз институциите, покажаа дека полицијата режира избори, покажаа дека учествува подземјето во режирањето на изборите, покажаа дека овој Парламент нема сили да донесе заклучоци директиви што ќе значат обид за мешање во внатрешните работи. Убеден сум дека ваквиот приод ќе продолжи и натаму во Владата и ние мораме да бидеме свои на своето. Колку самите се почитуваме, толку и нас ќе не почитуваат.

И конечно, еднаш овде доживев интерпелација која, не знам од кои причини потоа се повлече. И тогаш и сега бев подготвен да одговорам пред Собранието, да го дадам овој отчет, сега, независно дали тоа ќе беше разрешување или оставка, затоа што една од моите појдовни позиции е дека секој човек носител на јавна, политичка функција е должен да одговара пред Собранието и пред јавноста. А јас сум подготвен тоа да го поднесам и секогаш сум подготвен да се борам со силата на аргументите, а не со аргументите на лагата, на клеветата, на шпекулацијата.

Ви благодарам, вам пратеници за сето ова што некогаш ме слушавте, некогаш не ме сослушувавте. Му благодарам на премиерот. Со него, морам да кажам, во

овие две години тесно соработувавме, многу тесно соработувавме на надворешен план, бидејќи таква беше и ориентацијата во Владата. Многу често патувавме. Нема веќе да соработуваме. Но, ќе продолжиме како што и досега, убеден сум, барем да останеме пријатели.

Му благодарам на лидерот на мојата партија господинот Васил Тупурковски кој ја формира партијата, заедно бевме активни за време на изборите, придонесе за победата, помогна да се состави Владата. Бевме тука заедно. И, навистина ми е задоволство што соработувавме и во Владата, како што соработувавме во нашата политичка партија.

Сакам, исто така, да им заблагодарам на сите мои колеги министри за надворешни работи од земјите, стотина се тие со кои имав задоволство и чест да разговарам и соработувам. Со некои воспоставив ме практика на дневни, дури и телефонски контакти. Тоа беше посебно во време на кризата и морам да кажам дека сум горд што со некои воспоставивме вистинска квалитативна, на рамноправна основа соработка што беше насочена кон развој на односите, кон унапредување на соработката и кон стабилизирање на состојбите во регионот.

Им благодарам на сите вработени во Министерството за надворешни работи, од првиот до последниот. И на оние кои работеа и на оние кои не работеа, оти ако ги немаше оние кои не работат, како ќе познаев кој работи.

Им благодарам на претставниците на медиумите, на сите кои ме поддржуваа, ме бодреа, ме поттикнуваа, а особено им благодарам на оние кои ме критикуваа. Беа коректив, понекогаш и задоволство да ги слушам, особено кога критиките беа клевети.

Исто така, им благодарам на амбасадорите на странските земји, шефовите на мисиите акредитирани во Република Македонија, кои убеден сум дека ќе продолжат да бидат искрени пријатели на Република Македонија, сфаќајќи ја како држава, а не како дел од луѓе или партии, дека искрено ќе продолжат да соработуваат со уставните и законски чинител на власта, независно кој ја составува и дека ќе водат сметка за стимулирањето на добрите односи на земјата што ја претставуваат со нашата земја, ќе водат сметка за унапредување на пријателството, а ќе го подзаборават, некои од нив, обидот да бидат нешто повеќе, а не се.

Конечно, благодарам на другарите, пријателите, семејството и, морам да кажам, дека заминувам со чиста совест, со едно задоволство што го направив со успехот што јас нема да го ценам, ви оставам вам и на јавноста да го цените, но мислам дека овие две години, можеби сум и уверен, Република Македонија достигна навистина ново, високо рамниште во меѓународните односи, се засили нашата позиција на надворешно-политички план и успеавме да ја афирмираме натаму, многу пошироко отколку порано Република Македонија со сите карактеристики што ги има како земја.

Секогаш поаѓам дека мојот успех и успех на Владата тоа ќе останат во таквото гледање и конечно, дозволете ми да кажам дека кога и пред десетина години излегов од Министерството и сега би сакал да го кажам, дека една од најтешките работи во животот е да знаеш како нешто треба да го направиш, а ги оставаш другите да го прават тоа погрешно и да не им ставаш забелешки. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на господинот Александар Димитров за ова образложение за неговата оставка од функцијата министер за надворешни работи.

Процедурално збор бара пратеникот Мерсел Биљали.

МЕРСЕЛ БИЉАЛИ:

Благодарам господине потпретседател, во име на пратеничката група на ПДП бараме да се прекине оваа седница од причина што мора да се сфати оваа работа рационално. Ние сега имаме верски празник кој или се почитува или не се почитува, има такви термини. Дури треба да се договориме како ќе работиме понатаму. Имено, до 15 часот би требале да завршат нашите седници другите денови, а за вечерва предлагам да прекинеме со расправата и да продолжиме утре. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Ви благодарам.

Вашиот предлог го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

Кој е за предлогот на господинот Мерсел Биљали да прекинеме со работа?

Вкупно гласале 103 пратеници, 47 за, 5 воздржани, а 51 против.

Значи, продолжуваме со работа.

Бидејќи, колку што забележувам, некои од министрите кои поднесоа оставка не се јавуваат за збор, уште еднаш го повторувам тоа што го кажав пред овие

господа да ги образложат своите оставки, а тоа е, бидејќи претседателот на Владата на Република Македонија ги прифаќа оставките на замениците на министрите констатирам дека со поднесување на оставките на заменикот министер за правда Зоран Стојниќ, заменикот на министер за финансии Јордан Марковски, заменикот на министер за трговија м-р Татјана Перовиќ-Митрова, заменикот на министер за култура Благоја Чоревски, заменикот на министер за развој Миливој Колевски, заменикот министер за урбанизам и градежништво Силвија Томовска и заменикот министер за иселеништво Соња Димитровска им престануваат функциите што ги вршеле.

Претседателот на Владата на Република Македонија поднесе избор на членови на Владата на Република Македонија, предлага тој да биде разгледан на оваа седница.

Пред да го ставам предлогот на гласање процедурално бара збор пратеникот Поповски Никола.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господине потпретседател, не сакам да бидам никако поинаку сфатен освен како човек кој сака да знае во име на пратеничката група како ова Собрание во моментот работи. Дозволете само да потсетам на неколку детали: седницата започна со тоа што претседателот на Собранието, се уште велам претседателот на Собранието, ќе објаснам зошто, Саво Климовски повика три пратеници да се изјаснат во врска со својата оставка. Тие ги повлекоа своите оставки. После тоа кој даде оставка. После тоа вие ги прочитавте оставките на петте министри и сега ги констатирате.

Само дозволете, да не ме сфатите погрешно, но да ве предупредам дека ние од 12 часот денеска до сега работиме без да отворите расправа на седница. Значи, ниту вие, ниту господинот Саво Климовски не ја отворивте Шеесет и првата седница ниту утврдивте на неа дневен ред. Работиме во некој вакуум што јас не знам како да го наречам.

Вие сте должен сега, како потпретседател на Собранието по мое видување да ја отворите Шеесет и првата седница на Собранието на Македонија која е закажана, на неа да ги ставите точките 1 и 2 оставките на господинот Климовски и на министрите, по отворена точка на расправа, на седница која се одржува во Собранието, да констатирате дека се во оставка, а по тоа да продолжите со разрешувањето по трета

точка на дневен ред. Инаку, јас не знам како Собранието работи без да отвори расправа по седница, без да утврди дневен ред, без да има точки на дневен ред, а ние констатираме оставки, разрешуваме министри, претседател на Собрание. Затоа мислам дека Деловнички ние се уште го немаме констатирано фактот дека господинот Климовски е во оставка, додека тоа не го констатираме, а мислам дека единствено може да се констатира на формална седница на Собранието, целокупната денешна дневна работа ја сметам за некакво интермецо, вакуум работа во која ние не работиме на седница. Ако работиме на седница треба да ја отворите, да го утврдиме дневниот ред.

Сега по оваа точка вие најавивте именување на нови министри. Да ве предупредам дека ние не работиме на ниту една седница на која е утврдена точка на дневен ред именување на министри и сакам вие како претседавач на оваа седница прво да ни објасните дали сум во право за ова што го зборувам и ако не сум, врз основа на што ги темелите вашите ставови за да можеме да продолжиме со работа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Никола Поповски за овие сугестии.

Како што знаеме, претседателот на Собранието Саво Климовски ја отвори Шеесет и првата седница и откако тој даде оставка, јас го заземав неговото место и досега работевме по некои процедурални прашања, а самите забележавте како работиме, се работи за оставките кои ги поднесоа тие пет министри и исто така некои заменици на министрите на Владата.

Дневниот ред сега ќе го утврдиме.

Веројатно уште еднаш процедурално бара збор, пратеникот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Мислењето на нашата пратеничка група е дека за да се констатира оставка тоа мора да се случи по точка на дневен ред, да се констатира оставка, затоа што не знам во кој дел од седницата вие сега ги констатирате, по кој дневен ред, на кој дел од седницата констатирате оставка на претседателот на Собранието и на пет министри. Мислам дека тоа мора да се формализира во некој дневен ред. Дури, понатаму продолжувате со именување министри без да утврдиме дневен ред. Ве молам да ми го објасните тоа како процедура. Инаку не е проблем ако мислите тека, меѓутоа, да знаеме зошто е тоа така.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Мислам дека сме се консултирале и со службата и со секретарката која е исто така правник и мислам дека досега сме работеле според правилникот.

Продолжуваме со работа.

(Прашање од некој пратеник: "По која точка").

Немаме точка, уште.

Претседателот на Владата поднесе предлог за избор на членови на Владата на Република Македонија и предлага тој да биде разгледан на оваа седница.

Предлогот Ви е поделен. Предлогот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме. (По гласањето).

Вкупно гласале 92 пратеници, од кои 68 за, 7 воздржани и 17 против.

Констатирам дека предлогот е усвоен.

Група од 62 пратеници поднесе Предлог на одлука за избор.

Процедурално бара збор пратеникот Радомир Карангелески.

РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ:

Господине потпретседател, јас мислам дека вие треба да го предложите дневниот ред, па да гласаме.

Вие кажувате една точка.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Ве молам да продолжиме со работа, сега ќе предложам дневен ред вие само следете ме.

Група од 62 пратеници поднесе Предлог на одлука за избор на претседател на Собранието на Република Македонија.

Исто така, група од 53 пратеници поднесе Предлог на одлука за избор на претседател на Собранието на РМ и предлагаа тие да бидат разгледани на оваа седница.

Согласно Деловникот на Собранието, предлагам овие предлози на одлуки да ги третираме како предлози на кандидати за претседател на Собранието и дневниот ред за оваа седница да го дополниме со точка на дневен ред Избор на претседател на Собранието на Република Македонија.

Предлогот го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

(По гласањето).

Вкупно гласал 101 пратеник, од кои 85 за, 3 воздржани и 13 против.

Констатирам дека Предлогот е усвоен.

Според тоа, за денешната седница го предлагам следниот дневен ред:

1. Предлог за избор на членови на Владата на Република Македонија и

2. Предлог за избор на претседател на Собранието на Република Македонија.

Предложениот дневен ред го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

(По гласањето).

Вкупно гласале 117 пратеници, од кои 80 за, 22 воздржани и 15 против.

Констатирам дека е усвоен предложениот дневен ред.

Преминуваме на првата точка од дневниот ред - Предлог за избор на членови на Владата на Република Македонија.

Предлогот за избор ви е поделен.

Отворам претрес. Молам, кој бара збор?

Има збор господинот Љубчо Георгиевски, претседател на Владата на Република Македонија.

ЉУБЧО ГЕОРГИЕВСКИ:

Почитуван претседател на Републиката, почитуван потпретседател, почитувани министри, почитувани пратеници, дами и господа членови на дипломатскиот кор и новинари, дозволете ми пред самиот предлог да кажам две работи.

Прво, поради тежината на денешниот ден и парламентарната седница, некако сите го ставивме во втор план моментот што го чекавме две години во оваа држава, а тоа е потпишувањето на договорот со ММФ сношти доцна навечер, односно потврдата на аранжманот, така што на некој начин ја користам оваа прилика официјално заеднички сите да го поздравиме тој аранжман кој го направивме на сметка на сериозни реформи и на сметка на сериозни стегања на ременот на цела Република Македонија, а во тоа учествуваа и членови на Владата, меѓутоа и парламентарците. (Аплауз).

Со тој аранжман мислам дека ја добивме и потврдата на досегашната работа на Владата, меѓутоа, и многу обврски, кои претстојат пред нас, бидејќи аранжманот има и содржина која треба да се исполни.

Вториот момент пред самиот предлог е да се заблагодарам на досегашната работа на министрите во Владата на Република Македонија. Како што рекоа многу од нив

останаа човечките емоции и меѓучовечките односи кои беа овие две години. Јас немам ништо друго што да додадам, врз основа на она што тие го кажаа во своите оставки, освен да кажам дека во она што тие го кажаа видов само многу потврди на работата на оваа Влада во овие две години. Оттука, останува и понатаму и понатаму необјаслива причината за нивното заминување од Владата и единственото образложение кое за мене се уште останува прифатливо, она што беше кажано и на самиот почеток дека тие ја напуштаат оваа Влада за да направат ново парламентарно мнозинство и да продолжат со некоја друга влада. За жал математиката очигледно не им успеа и не би сакал да навлегувам во математичката страна на проблемот, меѓутоа, во нивните говори и во нивните оставки јас не видов ништо друго освен многу афирмација за работата на оваа влада во овие две години и навистина ми е жал за оваа нивна постапка. Така што останува просторот за соработка и понатаму на нивото кое беше изградено во овие изминати две години.

Конечно, сега дозволете ми да ги предложам министрите за новата Влада на Република Македонија, при што сакам да соопштам од денес во Република Македонија има едно ново парламентарно мнозинство. Тоа е мнозинството на ВМРО-ДПМНЕ, ДПА и ЛП и можам да кажам дека имам големо задоволство што ова мнозинство ќе продолжи со еден нов дух, со една нова свежина во остварувањето на досегашните цели, а исто така сакам да потенцирам дека при договарањето на самиот состав на оваа Влада се оставени две места кои можат да се понудат на уште еден коалиционен партнер. Верувам дека разговорите со новиот коалиционен партнер ќе продолжат во текот на наредната недела, така што уште сега можам да најавам, ако успешно завршат тие разговори, веќе идната недела можеме да имаме придружба на уште еден коалиционен партнер.

Сега дозволете ми да ги претставам предлозите.

За министер кој ќе раководи со Министерството за надворешни работи го предлагам господинот Срѓан Керим, познат македонски диплома досега амбасадор на нашата држава во Берлин и помошник на господинот Бодо Комбах по Пактот за стабилност.

Понатаму, за министер кој ќе раководи со Министерството за економија господинот Бесник Фетаи, министер кој досега ја остваруваше својата улога на

директор на Агенцијата за санација на банки, така што мислам дека доста ја познава проблематиката во македонската економија и ќе може едноставно како континуитет да продолжи на новата функција.

За министер кој ќе раководи со Министерството за образование и наука го предлагам господинот Ненад Новковски, министер кој веќе беше одредено време на оваа функција, започна дел од реформите, но за жал поради разни пререструктурирања и реформа на државата администрација мораше одредено време едноставно да ја чека некое време својата шанса.

За министер кој ќе раководи со Министерството за животна средина и просторно планирање го предлагам го предлагам господинот Марјан Додевски, досегашен заменик министер во истото Министерство што гарантира дека ќе продолжи со темпото на проблемите во екологијата и просторното планирање без некој посебен проблем затоа што и досега е соочен со проблемите и активностите на тоа министерство.

И конечно за министер без ресор во овој момент во Владата на Република Македонија го предлагам господинот Зоран Крстевски кој веднаш на првата седница ќе биде назначен за заменик премиер на Владата на Република Македонија, одговорен за европски прашања и економски прашања.

Тоа е предлогот кој ви е доставен пред вас и ве молам вас да го прифатите предлогот.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на претседателот на Владата.

Дали некој друг бара збор?

За збор се јави пратеникот Мевљан Таири.

МЕВЉАН ТАИРИ:

Почитуван потпретседател, господине премиер, дами и господа пратеници, мислам дека господинот премиер случајно заборави да спомне дека поддршка на оваа Влада даваме уште ние 4 пратеници кои се издвоивме од ПДП. Се обидувавме подолго време да се убедуваме со нашите колеги дека ова е тој исправен пат, гледаме дека полека и тие се доближуваат кон нашите ставови и се надеваме дека успешно ќе завршат разговорите што ги имате со нив.

Инаку, нашата поддршка што ја даваме подолго време не е условена со

ништо и претпоставувам дека е иста како поддршката што ја даваат пратениците кои се издвоија од Демократска алтернатива.

Во секој случај, јас само би сакал да упатам една забелешка до другите партии односно до една партија што е приклучена и другите партии што евентуално можат да се приклучат на оваа Влада, да не бидат многу алчни, да не завршат како овие што сега имавме можност да ги видиме.

(Смеење и аплауз во салата).

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на господинот Мевљан Таири.

Има збор пратеникот Петар Гошев.

Се извинувам, пред тоа процедурално бара збор пратеникот Амди Бајрам.

АМДИ БАЈРАМ:

Почитуван потпретседател, почитуван господин премиер, почитувани министри, почитувани колеги пратеници, почитувани медиуми и дипломатски кор, јас мислам дека премиерот е многу заморен и сите сме заморни. Веројатно во своето искажување заборава да каже дека ние сме нова независна пратеничка група, одделени и отворени сме, може секој да ни пристапи. Со извинување, еве и ние го примаме тоа од премиерот, се знае сега сме четворица, мислам дека од понеделник ќе бидеме (смеење во салата), така да знаете. ќе бидеме добра пратеничка група, но името на пратеничката група се уште не се знае, а мислам дека ќе биде Евро пратеничка група во Парламентот на Република Македонија. (Аплауз и џагор во салата).

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Амди Бајрам.

Има збор пратеникот Петар Гошев.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Господине премиер, почитувани колеги, ние имаме ретка прилика овде да ни е премиерот иако веќе по трет пат ни предлага влади или измени на Влади и таа прилика не сакаме да ја пропуштиме и да кажеме уште еднаш што мислиме, се разбира ако тоа кажување допира и ако има фајде од тоа.

Како опозиција, се разбира дека сме должни да размислуваме за она што ни се случува во државата, па ако Владата која се уште се држи на нозе прифати нешто од тоа ќе биде добро за сите. Ако не прифати, уште ќе еродира, парламентарното мнозинство ќе се намалува и на крајот ќе

дојде се разбира до логичната промена, а ние во тоа длабоко веруваме и тоа ќе се случи.

Јас сакам да ја искористам приликата да кажам дека не се согласувам со оценките за наводната успешност на реформите во Република Македонија, за кои што зборува Владата, зборува премиерот дека се успешни, зборуваат министри во оваа Влада, а читаме и некакви рејтинзи за местото на Македонија, барем во рамките на овие седум држави од Југоисток или од Западниот Балкан итн. Тие оценки не ги делам и треба сериозно да се замислиме дали блефираме реформи, дали навистина сме навлегле подлабоко во реформскиот процес, дали на површината ни се одвиваат манифестациони облици на реформи, а во суштина слабо работиме на тоа поле, без оглед што веќе склучивме аранжман со ММФ што е потпишана спогодбата за асоцијација и стабилизација, тие нешта едноставно мора да се случат, дури и со задоцнувања по две години.

Прашањето е со што се оценува успешноста на реформите во Република Македонија. Да го земеме прашањето на стопанската рамнотежа за која зборував пред извесно време во овој Парламент.

Успешни реформи се остваруваат ако се движиме кон така наречената стопанска рамнотежа која што и е нужна на секоја економија. Во Република Македонија ние ја растураме повторно стабилноста на цените, монетарната стабилност. И јас сакам овде одговорните министри, министерот за финансии и премиерот да ги прашам зошто Македонија повторно се движи кон двоцифрена инфлација, а таа на годишно ниво е повторно двоцифрена инфлација и што ќе добиеме ако тоа се држи и се остварува во таа насока, затоа што битката со инфлацијата беше мошне тешка во изминатиов период, доаѓањето до монетарната рамнотежа бараше големи жртви и сега ми се чини мошне лесно се растура таа монетарна сенона рамнотежа.

Второ, за да има стопанска рамнотежа треба да има полна вработеност на капацитетите. Владата нема ниеден показател за процесот на остварување на полна вработеност на капацитетите. Има бројки кои ги слушаме и од премиерот и од другите, за вработени лица, 30, 40, 45 илјади луѓе. Меѓутоа, нас ни требаат бројки за намалување на невработеноста. Такви бројки власта се уште не е способна и нема прилика да соопшти. Значи гледано низ овој индикатор, ние не остваруваме економски реформи, или немаме резултати од тие

реформи што се остваруваат. Второ, дали Владата смета дека остварила големи реформски зафати затоа што го усвоивме Законот за пензиско и инвалидско осигурување, Законот за ДДВ, Законот за хипотеките, за денационализацијата, за отпуштање на пет-шест илјади административни работни се разбира добро е што се донесоа некои од овие закони и тоа мора да се каже дека е сосема во ред. Меѓутоа од донесувањето на некои закони до примена и ефекти од тие закони, нашиот пат очигледно е премногу долг. Да не зборувам за вкупната бадијала од носење на закони кога толку малку се почитуваат во македонската држава.

Дали Владата оценува дека реформите се одвиваат добро заради тоа што се одвива процесот на приватизацијата на овој начин. Дали Владата смета дека е добро што така набрзина, така преку ноќ, така неодговорно се отуѓуваат толку капацитети и во чие име Владата отуѓува капацитети со дисконти без тендери од 80 до 87%. Како Владаат тоа го прави, во чие име го прави, да отуѓува капацитети со 87% дисконт, на сомнителни фирми, без тендери. Дали е добро обмислено, на пример во Македонија да се приватизираат гробиштата "Бутел", еве приватни се, тоа е од порано, од таканаречениот Марковиев закон. Какви последици има тоа врз граѓаните на Република Македонија во оваа сиромаштија, колкави се издатоците. Дали мисли Владата на Република Македонија е добро што ќе го отуѓи "Телеком" со 51% затоа што некои процениле дека така ќе му биде поголема цената за еднократната продажба. Дали има искуство Владата како постапија другите држави со продажбата на Телекомот, со колкав процент, колку од тие држави отуѓија 51%. зошто Македонија мора да го направи тоа, зошто некој инсистира Македонија баш тоа да го направи, кои се долгорочните реперкусии од сето тоа да мора сите капацитети кои што се вистинска печатница на пари да мора да поминат во раце на странци. Се разбира не сме против доаѓањето на капиталот од страна, но зошто мора тоа така да се брза и да се прави, зошто мора целокупниот капитал и оној што е априори одличен државен капитал да мора да помине наеднаш во странски раце и тоа да го означуваме ние како реформа.

Јас и сугерирам на Владата уште еднаш да размисли, меѓународниот финансиски капитал и другиот капитал, се разбира сака да зграпчи се што постои во бившите социјалистички држави. Има

големи финансиски магнати кои сакаа да стават капа секаде, но дали е добро тоа за македонскиот, да речам економски суверенитет, наспроти сите приказки и процеси на глобализацијата. Дали сите така се глобализираат на тие подрачја, како Република Македонија, на овој начин што сака тоа да го направи.

Понатаму Владата ни печати преку весниците оценки за реформите. Еве, јас и сугерирам да отпечати уште еден извор за оценки те за реформите во Република Македонија од Светската банка. Изворот е во транзициониот извештај што го даваат редовно, кој што го добива Владата, министрите, добиваат пратеници, политички партии. Наместо оној извештај што го печати, па вели ние на второ место, речиси лидери таму на југоистокот, еве овде што вели во овој извештај:

Според учеството на приватниот сектор во бруто општествениот производ Република Македонија од 7-те држави е на петто место. Албанија е пред нас, 75% од приватниот сектор остварува бруто општествен производ Албанија. 57% остварува Бугарија. 60% остварува Хрватска. Македонија 55%. Романија е пред нас со 60%.

Според индексот на реформите во фирмите Македонија е исто така на слабо место со двојка, или главно на просекот, но пред нас е Хрватска, пред нас е Бугарија и слично на тоа. Значи пак не нема горе.

Според индексот на конкурентската политика, а ова е многу важно за сите членови на Владата и за премиерот, бидејќи без конкуренција господа нема пазарна економија а вие знаете како се гуши конкуренцијата денес во Република Македонија, со кое политичко патронатство врз стопанството, а овде имаме оценка од Светската банка, единица. Пред нас се Албанија со двојка, пред нас е Бугарија со двојка, пред нас е Хрватска, пред нас е Романија, за Југославија нема податоци по ниеден основ. Значи сме последни по показателот за конкуренцијата на стопанството.

Според банкарскиот индекс, за реформите во банкарството оценката односно индексот е 1,7. Сите други се над тоа. На последно место е Република Македонија.

Постојано се залажува народот за брзите приклучувања кон Европската унија, место многу упорно, многу тешко, многу одговорно да се работи на постигнувањето на стандардите за наше некој си евентуално

некогаш приклучување кон Европската унија.

Еден од индикаторите, за да се отрезнине сакам да кажам колку мора да работиме. Имено, еден од индикаторите економски е бруто општествениот производ по глава на жител.

Европската унија во 2000 година има бруто општествен производ од 23.445,48 илјади долари по глава на жител во 2000 година. Македонија има, според нашиот Завод за статистика 1.539 долари. Значи разликата е огромна и нашето учество во Европскиот просек, во 2000 година е само 6,56. 6,56 изнесува нашиот доход по глава на жител во споредба со Европската унија.

Критериумот економски, го знаат тука некои господа, многу важен критериум, 60% за да бидеме членка во Европската унија.

Ги задолжив некои мои луѓе да направат пресметка кога Република Македонија ќе оствари 60% со бруто општествениот производ, што го има денес Европската унија, под претпоставка Македонија секоја година да остварува стопански раст од 6% реален, не номинален, а Европската унија да го зголеми својот бруто општествен производ по глава на жител од само 2%, што е многу можно, да речеме. Но, знаете ли кога ќе стигнеме до 60%. ќе стигнеме во 2058 година. Значи ќе ни требаат 58 години да дојдеме до 61% учество на македонскиот бруто општествен производ по глава, во Европскиот. Сега можете да замислите какви економски реформи и се потребни на РМ за да го направи тоа. Какви стапки на раст и се потребни на РМ за да ја смалуваме невработеноста, за да се доближуваме до стандардите на ЕУ, за да се поведе одговорност затоа што биле некои луѓе и стана соучесник овој Парламент, тоа го кажав и на минатата седница, затоа што немаше таква сила да донесе заклучоци, а после заклучоците повторно е каменувано бирото, работните канцеларии на еден овде пратеник и повторно не беа завршени изборите. Тоа зборува за тешка институционална криза во Република Македонија и тоа зборува за немање реформи. Може од страна да ни удираат четки колку што сакаме, заради некои прашања што ќе ги послушаме, што ќе бидеме сервилни, но чувството за реформи треба овде да го почувствуваат пред се граѓаните на РМ. Нашите институции не се развиваа во правец на неутрални институции, на институции на граѓаните. Се

развијаа во правец на партиски институции. Тоа не е добро. Тоа некому во моментот му конвенира, тој што управува, што владее. Меѓутоа, тоа не е добро и тоа сите ќе го платиме на крајот, и тие што мислат денеска дека е тоа добро и им годи за објавувањето на нивните лични функции и задоволување на нивните лични потреби.

Инаку што направивме со некои судски органи, што направивме со МРТВ како јавна институција. Што направивме со други државни институции, да не ги именувам сега, да скратам малку во говорот, бидејќи има овде нестрпливи луѓе, особено млади луѓе како Филип, многу е нестрплив, да не ги бројам сите тие.

Што се случува со нашата црква, на пример во овој период. Случајно ли и се случува тоа, иако не сакам воопшто да се меша! во таа работа, не сакам да навлегувам во дискусија за тоа прашаше, сосема приватна, да речеме сфера итн. Но што ни се случува? Ако ги набљудуваме сите состојби во општеството, насекаде имаме кризни точки, недоверби, конфликти, конфузии и слично на тоа. Тоа се господа исто така оценки за реформите во една држава.

Што направивме со унапредувањето или воспоставувањето на правната држава, иако и овој дел што досега го говорев се однесува токму на тоа. Вие треба да размислите, сакајте игнорирајте го ова што го говорам јас или некои други сакате прифатете го, ваша работа е, ваша одговорност. Наша одговорност е да кажеме како би перципираме работите во општеството, а вие можете да мислите и понатаму дека тоа го правиме тоа затоа што не сме власт, само затоа што сме опозиција. Но работите ќе ги чувствува секој граѓанин и тој мери и кој што прави и кој што говори.

Имавме фалсификувани избори, прв услов за демократска држава, но не и доволен. Прв услов. Ќе ја прекинете ли таа работа со изборните фарси. Основно прашање. Тоа зависи и од вас господине Георгиевски, од вашата волја и желба да се прекината фарсите со изборите, бидејќи тие луѓе вас ве слушаат во ВМРО-ДПМНЕ. Засега уште никого не слушаат. Од вас зависи. Без таа работа нема почеток на демократијата.

Второ, ќе имаме ли партиски делегати во судовите.

Направете нешто да се неутрализира таа сфера да ги пуштиме луѓето да работат, да судат. Тоа што работел СДСМ и другите пред 45 години, затоа го сменивме системот за да не биде

како што било, како работел системот пред 45,50 години. Ајде прекинете ја соработката со рекетарите и со подземјето. Најискрено ве молам. Најискрено ве молам, затоа што Република Македонија ќе влезе во зона на убиства. Во соседството се случуваат, горе таму, 500 разни убиства. Страдаат политичари и бизнисмени. Пред се, луѓе со имот и луѓе од јавниот живот. Македонија може да навлезе во таа сфера ако енергично не се спротивставите во тоа. Ништо од учеството на тие луѓе не се санкционира. Тоа се гледа со голо око. Се прикриваат тие луѓе.

Имаме дискриминации од министерството господине министер за финансии. Инспекцијата селектира фирми по партиска основа. Па сите тие и вмровски и невмровски плаќаат пари во државната каса, треба да произведуваат и луѓе живеат од тоа.

Понатаму имаме дискриминација од Министерството за градежништво. Едни руши, други не руши. На едни издава дозволи на други не издава. Манипулациите со градежното земјиште се огромни. Големи профити се остваруваат таму, а таму имаме дискриминации. Не може граѓанин честито да конкурира за градежно земјиште. Тоа е веќе завршена работа, под маса. Тоа е јасно.

Каков однос формирате кон стопанството, а зборуваме за реформи.

Еве јас затоа ќе ве прашам директно, бидејќи има безброј примери. Еве на пример ќе ве прашам директно господине премиер вас, ќе го притискате ли и натаму гувернерот да го смени Хари Костов од Стопанска банка. Иако немате никаква врска со тоа, иако со Управниот одбор на банката немате никаква врска, директно го заплашува на пример полицаец гувернерот, да го смени. Зошто? Затоа што не е директор поставен од ВМРО-ДПМНЕ. Добро, ако пропадне банката? Еве имаме еден експеримент со Македонска банка. Започнат е експериментот од претходниот период. Сега има нов експеримент. Бишев се менува од заменик гувернер, сака да оди некаде, безрезервно му се дава поддршка или се стимулира еден квалитетен човек, монетарна сфера осетлива, се оспособувал за тоа прашање, ќе оди директор на Стопанска банка и сега ќе ставиме таму, се разбира приучени луѓе, а монетарната сфера е најчувствителната сфера. Па сега, ако е точно, се разбира, преку новините, ќе ставиме еден пратеник за директор на Македонска банка што никогаш не работел тоа, ниту знае и пишете и крст на

Македонска банка, со ваше учество. Банката е готова, бидејќи нејзиниот крај е започнат од порано, но сега многу брзо ќе се заврши. Тоа исто така ни зборува за осмислени потези на една влада, на една гарнитура.

Ќе ве прашам нешто друго. Ќе сакате ли и натаму да му го одземете "Алкалоид" на господинот Трајче Мукаетов. Еве големи напори се вложуваат цела година да му се одземе "Алкалоид" да постават некој друг човек, затоа што притисоците што не се исплаќаат обврските на државата, се огромни.

ПЕТАР ГОШЕВ: (Продолжение)

Бидејќи е принуден човек од таму да дава дисконти од 40%, затоа што некој му бара и кеш пари. Дали ќе продолжи тоа, па да велиме дека имаме реформи. А не е само тој, јас го споменувам само како пример и ми е исто и за него колку и за секој друг, фирма која што плаќа 700 германски марки просечен личен доход, треба да биде денес соборена, да настане хаос и потоа ќе ја притиснеме. Како што најдовте среќно решение во Бучим, заврши приказната, Бучим отиде за 3,2 милиони, ама немаме веќе капацитет што функционира. Тоа се конкретни потези. Зарем тоа се реформите господо. Дали ќе продолжи тоа сакам да прашам, за да знам дали да дадам поддршка на оваа Влада или да не дадам поддршка на оваа Влада.

(Реагирање на некои пратеници).

Ќе бараат ли натаму голем број државни функционери по 10% провизија за да се исплатат обврските на државата кои што се создадени. Имате ли сознанија за тоа или навистина не знаете дека тоа се случува масовно.

(Ѓулистана Марковска од место реагира - "Имате ли докази?").

Имаме, имаме. Сите тие луѓе кои што треба да ги земат парите знаат како можат да ги земат парите.

(Дијалог на Ѓулистана Марковска од место).

Да, и они одговараат ако дадат по Кривичниот законик. Точно и едните и другите одговараат, ама некој некого приморува. Има само една мала разлика во врска со тоа.

Ќе правите ли и натаму списоци кои фирми не можат да добијат работа од државата, само заради тоа што не се контролирани од ВМРО-ДПМНЕ.

(Реагирање на пратениците од место).

Ќе правите, добро, тогаш јас ќе гласам за таквите ваши реформи.

Колку банки имате намера и натаму да се партизираат. Ќе прекинете со тоа. Комерцијална банка уште е неуспешна, но колку ќе издржи не знам, ќе видиме, Македонска банка е готова, има ли некоја следна на дневен ред. Сакам да ве прашам отворено затоа што тоа го знае цела македонска јавност која што ги следи политичките процеси во Република Македонија. Тоа не го измислува Гошев, секој ден разговараме со тие луѓе, конкретните посетители ги знаеме на тие банки кои што ги остваруваат операциите во нечие име итн.

Според тоа, една е работата дали Македонија можела да оствари општествен производ оваа година од 5%, од 6%, инфлацијата да ја одржи на едноцифрена итн., тука можеме да дискутираме подолго време за тие прашања, но сигурно е дека најголемиот пораст на оваа политика е рутирањето на институциите. Драстично уназадување на правото, на правичноста, на правдата, на еднаквоста на граѓаните пред законот, а без тоа нема, нема ни случајно напредок во ниту една држава. Меѓутоа, дури да го имавме тоа, а го немавме, сите емпириски анализи покажуваат дека формалното право, силните политички институции, иако рековме дека се клучни не се доволни за да се оствари прогрес во едно општество. Либералните демократи отсекогаш биле зависни од извесни споделени културни вредности. Културни вредности што секојдневно ние овде како Парламент, како невредности ги манифестираме и едни спрема други, затоа што имаме различно мислење и ги манифестираме во секојдневниот живот во Република Македонија. Нема успешно општество без морални вредности и социјални правила. Не постои. Нема ни правна држава без поткрепа од оваа страна на работите. Тие морални вредности и социјални правила го конституираат квалитетот и квантитетот на тоа што социолозите го нарекуваат социјален капитал. Како што физичкиот капитал, земјата, зградите, машините и човечкиот капитал, вештините, знаењето создават вредности, така и социјалниот капитал создава вредности почитувани колеги. Поконкретно кажано, социјалните вредности какви што се: чесноста, реципрочноста, исполнувањето на преземените обврски, лојалноста не се само етички вредности. Тие имаат голема доларска вредност. Тие создаваат долари,

марки. Без нив фактички не може физичкиот капитал да функционира задоволително. Без нив се упропастуваат долари, се упропастуваат марки, се упропастуваат денари. Се губат доларите, се губи капиталот. Што направивте вие господо во прилог на оваа многу важна полуга во општествениот живот, во креирањето на нов социјален капитал. Зголемување на квалитетот на тој таканаречен социјален капитал.

Прво, какви се мерилата, кои се мерки за загубата и добивката на овој капитал, за да можеме да одговориме на тоа прашање. Тој капитал се мери господо, прво преку Владата. Преку довербата, преку вистината се мери. Ако една држава ја институционализира лагата во таа држава нема продуктивитет. А овде во оваа држава многу се лаже од страна, особено на луѓето од власта. Вие господине Георгиевски и господинот Тупурковски, не е тука, излажавте многу. Сите ветувања ги поништивте, а тоа не е добро за водство на една држава. Водството на државата мора да покажува пример и високи етички квалитети да исполнува. Мора, затоа што се тргнува од водството на државата па надолу. Ветувањата кога се даваат е лесно, кога се исполнуваат е многу тешко. Затоа, кога се даваат мора да се мисли какви ветувања се даваат. Како на друг начин се мери овој социјален капитал, да видиме дали реформите ни се остваруваат. Преку криминалот го мерат социолозите, преку криминалот. Ова е важно за госпоѓата министерка на полицијата. Што ни се случува на полето на криминалот. Луѓето живеат од тие категории. Така ги чувствуваат реформите и состојбите, не преку стапка, преку џивипи што не го разбираат итн. Тие гледаат дали нивната сигурност во општеството се зголемува или се намалува. Ајде направете анализа што се случува со криминалот према имотот во овој период. Дали расте, дали се зголемува, што ни се случува. Се зголемува страотно. Крадци и лопови на сите страни, несигурност се поголема и поголема. Што ни се случува со криминалот капитализиран во капиталот спрема честа и угледот. Катастрофални последици. Што ни се случува со криминалот према животот и телото, категоризирам. Колку убиства имаме во овој период, колку неразјаснети, колку насилнички методи имаме према животот и телото во овој период. Тоа е реформа господо, тоа е конкретен живот кој треба граѓаните да го почувствуваат. Има ли анализа власта на тие социјални процеси во

ова општество. Може ли да преземе некој мерки, да го разгледа на Влада и да каже дека ни се случува таму тоа и тоа и дека ги предлага тие и тие мерки и ќе ги преземе и ќе видиме за три месеци, за шест месеци какви резултати ќе постигнеме на тоа поле. Ние тие теми ги немаме ниту во Парламентот, ниту во Владата, никаде во ова општество, а се таложат, се таложат, се множат и на крајот ќе ја доведеме под прашање вкупната стабилност на Република Македонија, а тоа не смее да се дозволи. Што се случува со слободите и правата на човекот во овој период. Едно е политички, од позиција на партија на власт да се тврди дека тие се подобруваат, друго е да се направи една непристрасна анализа од експерти кои што ќе направат една анализа, извештај што ни се случува на тоа поле. Се зголемуваат ли слободите и правата, или се намалуваат. Се повредуваат ли, по кои основи се повредуваат, кој ги повредува, какви санкции за тие што ги повредуваат и така натаму. Тоа е конкретна работа што треба да ја прави една Влада, едно министерство. Што ни се случува со безбедноста во сообраќајот, тоа е животот на луѓето. Се зголемува ли, или се намалува безбедноста. Ајде нека дадат извештај надлежните министерства до Владата, разгледајте ги, па ќе видите што е тоа, ако има некој што педантно тоа го бележи и сака педантно да го бележи тоа.

Општествениот капитал, социјалниот капитал се мери и преку состојбите во семејството, почитувани колеги. Ајде направете анализа што ни се случува во македонското семејство во овие неколку години. Нека не биде тоа само за две години, периодот на оваа Влада, на господинот Георгиевски. Да се вратиме назад каде одат, имаме ли мерки за таа работа или немаме. Што се случува со вонбрачните деца, со напуштените деца, со разводите и слично на тоа што зборува за семејните вредности во едно општество во кој правец се движиме итн. Направете една таква анализа, па ќе видите до какви заклучоци ќе дојдеме. Што ни се случува со цивилното општество, што постојано ние политичарите го говориме, а народот нема појма какво е тоа цивилно општество. Кои се тие институции кои што не смеат да бидат дигнати од партиите и од власта на државата, оставени на слободната иницијатива и асоцијативност на граѓаните на Република Македонија. Секаде се сака да се влезе со полицијата. Секаде се сака да се влезе со партијата. Ние не одиме во реформи, ако така се случува. Знаеме како

се узурпирале тие институции во изминатиот период. Зошто сега не бележиме некои обратен процес во таа насока.

Сакам да ве прашам господине Георгиевски дали исто така ќе продолжите да именуваат кадри што се на антимакедонски позиции. Јас говорев за тоа прашање, некои ме напаѓаат, некои ме прашуваат зошто говорам, ама јас нема да престанам да говорам за тоа прашање додека има такви работи во Република Македонија кои што се поддржувани од власта или од луѓе во власта. Дали ќе ги задржите на постојните функции, амбасадорски, директорски на државни институции луѓето кои што декларираат дека нема македонска нација. Еве, сакам да прашам дали ќе ги задржите и од каква полза се тие да ни ги ветат општествените работи кога тоа го прават. Каков придонес е тоа за стабилноста на Република Македонија, на нејзиниот долговечен живот, или бесконечен живот. Зошто? Немам ништо против секој да се декларира како што сака. Вработете ги ако сакате тие луѓе, помогнете им, дадете ги во приватни фирми, дајте им по 5000, по 10.000 ДЕМ месечно плата, по 100.000 ДЕМ нека земаат плата месечно, ама не можат да земат од нашите државни пари што сите ги ставаме во касата, па од нив да бидат финансирани. Тоа не е возможно, тоа не е во согласност со правата и слободите на секоја индивидуа.

Дали и натаму преку независната Нова Македонија ќе ги плашите луѓето што тргувале со Милошевиќ. Читам таму статии па имиња итн., а од друга страна ваши луѓе и луѓе на коалициониот партнер да прават лични профити токму со таа држава со истиот режим, бидејќи исто така знаеме кој тргува и кој работи со соседна Србија и треба да работат, се разбира. Профит треба на оваа држава, доход треба. Но, од една страна едни се плашат со инструирани приказни преку полицијата, од друга страна некои други работат, сега дебели профитерски врски со истите релации. Дали ќе продолжи таа политика. Нека работи со сите соседни држави и со Бугарија и со Србија и со сите, па за режимите нека си се борат нивните народи таму, нека мислат дали има демократски, дали немаат демократски, Македонија ли ќе им ги средува на нив состојбите.

Сакам нешто да кажам за државното достоинство и вазалскиот менталитет. Срамота е било кој од власта, па и вие господине премиер да барате надворешни фактори да го обезбедуваат парламентарното мнозинство за да се остане

на власт и да се инволвираат луѓе што немаат таква функција во Република Македонија и такво право. Тоа апсолутно не е добро. Тоа не е достоинствено за Република Македонија. На пример Васил даде во неговата беседа неколку критички забелешки на таа тема. Со критичките забелешки на Васил за оваа тема се согласувам, меѓутоа, прво, Васил не е тука, би го замолил како до скоро да не испушта, односно до неодамна се испуштаа приказни од редовите на таа партија, дека Васил има поддршка од Америка. Па што е важно кој од каде има поддршка и треба ли поддршките од надвор да ни доаѓаат, за да ние бидеме функционери на Република Македонија.

Од друга страна, исто така би го прашал Васил, бидејќи зборуваше на оваа тема, можеби тоа ќе ми се одрази за некоја идна поддршка, но ако тоа треба да го платам ќе го платам, јас ќе кажам што мислам, сакам да го прашам исто така како оваа теза која што ја застапува Васил на пример оди нашиот досегашен претседател во Москва и вели дека Балканот пати што Русите ги нема на Балканот. Како е тоа можно да се зборува за држава, а да се даваат такви изјави. Тоа важи за секого. Значи, и кога се работат работи во државата, мора многу да се внимава и каде се оди и што се зборува и со кои се пактира и од кого се бара помош, а помош за добивање на функција во Република Македонија мора да се бара само од граѓаните на Република Македонија, инаку никој нема да ја цени Република Македонија.

Владата засега останува. Јас и посакувам последното намалување на нејзиното се потенко мнозинство да работи помалку лошо и помалку штетно. Оваа Влада има легалитет, затоа што по законот не е забрането пратеници од една партија да поминат во друга пратеничка група итн. Таква забрана нема, значи легалитет има. Меѓутоа, оваа Влада го загуби легитимитетот. Го загуби на локалните избори, на кои што премиерот вети дека разлика од 10% ќе повлече распишување на предвремени избори. Потоа, исказот се измени и други математики и други групации се вклучија во тоа, но легалитетот, легитимитетот локалните избори ги загуби и значајно огромно го загуби, што не значи дека има и законска основа да се напушти власта. Меѓутоа, со напуштањето на едниот партнер, денес што се случува од коалицијата за промени, Владата загуби уште повеќе од својот легитимитет, затоа

што тие два партнери ги добија заедно изборите.

Втора загуба, Владата се обидува да ја надомести што ќе вклучи во нејзината коалиција партија што воопшто не учествувала на изборите, тоа е Либералната партија, таа не учествуваше на изборите, но ќе ја надополнува Владата и ќе го поправа впечатокот.

Во општества со оваа супстанца, многу значајна за демократски развој, наречена социјален капитал, со вака загубен легитимитет, се распишуваат предвремени избори и се разрешува гордиевиот чвор. Но, во нашето општество со овој етички багаж кој што го имаат и министри и пратеници и сите ние во општеството, не се распишуваат предвремени избори и се оди повторно на доверба и затоа Владата ќе ја чекаме до следната прилика.

Благодарам на вниманието.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Има збор премиерот Љубчо Георгиевски.

ЉУБЧО ГЕОРГИЕВСКИ:

Почитувани пратеници, морам да ви кажам дека едноставно заборавив пред половина саат што ви предложив, меѓутоа да ве потсетам. Пред половина час мојот предлог беше дека имаме пет министри кои треба да бидат избрани на денешната седница. Значи, тоа е точката на дневен ред. Очигледно дека парламентарната процедура дозволува вербална хилибристика до 101, меѓутоа сепак би замолил навистина да се сконцентрираме на темата што ја имаме за денеска. Имам пет министри кои треба да ги избереме или да не ги избереме. Во таа насока јас само би потсетил што навистина, доколку некој има намера да ја опструира денешната одлука со вакви вербални дискусии на сите теми, од религијата до социјалните состојби во фамилиите на граѓаните, најверојатно така ќе продолжи денеска, можеме цела вечер да дискутираме така меѓутоа, верувајте дека ова е прва, но и последна реплика што имам намера да ја дадам на темите што излегуваат надвор од конкретната точка на дневен ред.

Прво, навистина не знам што да кажам за дискусијата на господинот Петар Гошев. Господинот Петар Гошев одамна ме чека во Парламентот, па сега вака машини, храбро се да ми каже во очи. Тоа е првата работа.

Второ, се разбира како фрустрација затоа што во техничката влада пред три

дена неговото име беше споменувано како министер за финансии, па очигледно денеска сфаќа дека таа работа е пропадната и неможам да ја разберам фрустрацијата.

Трета работа, навистина доколку имаме намера и волја да дискутираме за сите теми во актуелно - политичкиот, економскиот живот, јас сум спремен да се договориме да закажеме за утре, за други ден, за три-четири дена една општа расправа на Парламентот, за сите состојби во Република Македонија. Ние како Влада би биле тука, би разговарале, би дискутирале и би дошле сигурно во една општа расправа. Можеме и сообраќајот да го ставиме тука и културата, едноставно ќе ја формулираме така точката, што навистина да не дозволиме една тема да ни излезе од контрола.

Сега навистина посебно ми е задоволство што од господинот Гошев не чув ниту една замерка за предложените министри, така што не можам ништо да подразберам освен што задоволство му е и ги прифаќа министрите.

Навистина, она што би сакал да го употребам како реплика е дека, навистина, ова е последната реплика која можам да ја дадам надвор од темата која е на денешната седница, а тоа се предлогот на министри и моето расположение да се договориме задутре да закажеме тродневна седница за општата политичка, економска, социјална, културна, религиозна, сообраќајна атмосфера во Македонија. Во спротивно, едноставно, неznam, очекувам една сериозна опструкција на Парламентот, која може, вака, цела вечер да дискутираме за сите теми, а да спомнеме дека темата ни е предлог на пет министри, кои треба да ги изгласаме односно да гласаме против или да гласаме за министрите. Еве, благодарам на сослушувањето...

ИЉАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на премиерот.

Ова што го кажа премиерот, можеби и јас требаше да го кажам и да ви обрнам внимание да не се оддалечуваме од точката која е на дневен ред, имаме конкретни предлози, како што рече и премиерот за пет министри.

ПЕТАР ГОШЕВ:

И јас обично не реплицирам, најобично само во нужни ситуации. Оваа не ја сметам баш за најнужна, меѓутоа, сепак мала потреба имам да му кажам на г-динот Георгиевски дека Гошев не прифаќа така лесно функции, а уште помалку пак во техничка Влада би учествувал. Тоа е

сигурно, а информациите не ви се точни. Некои ве излажале.

Второ, исто така, да ви кажам дека вие може да барате да не се расправа, луѓето само да кренат раце за вашите предлози, тоа може да го барате од вашите луѓе. Меѓутоа, кога се бираат пет министри се расправа за работата на Владата секогаш и за тие министри. За овие министри што се предложени јас несакав да дискутирам, оти не е проблемот во министрите, проблемот е во премиерот.

ИЉАЗ ХАЛИМИ:

Збор има пратеникот Каранѓелески Радомир.

РАДОМИР КАРАНЃЕЛЕСКИ:

Г-дине потпретседателе, почитувани пратеници, членови на влада. Јас само ќе го изнесам ставот на пратеничката група на ДА како ќе гласам по изборот на предложените пет министри со едно кратко образложение, бидејќи се она што би требало да се каже, мислам дека е и кажано, особено во излагањето на сега экс потпретседателот на Владата г-динот Васил Тупурковски. Меѓутоа, во оваа прилика само би потенцирал четири основни дела, или сфери, каде што сметаме дека капацитетот на оваа Влада, без оглед и на новите предложени министри спрема биографиите што ни се дадени, имаат еден голем дијапазон во однос на минатиот труд нивен и искуството, меѓутоа, капацитетот на целата Влада не е таков да ги изврши оние процеси во државата за кои што сметаме дека една Влада треба да ги направи. Само би спомнал во сферата на демократијата што се покажа во изборите пошироко на сите демократски процеси во земјата, во сферата на реформите, не само економските туку и во јавната сфера по однос на реформите во полицијата, во правосудството, значи и во обвинителството и во судот зголемениот или подем на корупција и криминалот. Знаеме дека постои една цела фаза во која законот зборува против корупцијата, се најде и се заврши јавната расправа стои во фиока на министерот за правосудие. Остварувањето и спроведувањето на правната држава, спроведувањето на правото и правата на човекот со сите овие неизвесности и стравови итн., покажува токму обратно и морам една кратка реплика на еден од претходните дискусанти, до колку ние бевме односно нашите министри или како партија алчни, тие ќе останеа во оваа Влада. Меѓутоа, се работи за едни крупни процеси, едни крупни забелешки или разидувања ако сакате, заради кои кога зборуваме за

сеопфатните капацитети, несакајќи поединечно никој од предложените пет нови министри да навредам, сметам дека оваа Влада генерално неможе со тие пет министри да направи некои пресврти и да донесе пресврт во овие основни сегменти што ги спомнав. И, со оглед на тоа пратениците од пратеничката група на ДА ќе гласаат против изборот на сите овие министри. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Карангелески Радомир.

Има збор пратеникот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Г-дине потпретседателе, почитувани колеги, министри и членови на Владата, дозволете накратко да го изнесам ставот на СДСМ во пратеничката група на СДСМ во врска со понудената реконструкција на Владата на г-динот Георгиевски.

Прво, се врши реконструкција на Влада избрана пред само четири ипол месеци и вредно е да констатираме дека е ова петта Влада на г-динот Љубчо Георгиевски за до утрешниот ден две години од мандатот, односно просечно на помалку од шест месеци се менува Владата на Македонија.

Второ, СДСМ беше и е во опозиција на сите досегашни влади кој ги формира г-динот Љубчо Георгиевски.

Трето, политиката која беше промовирана при изборот на оваа Влада во јули 2000 година, очигледно дека останува и понатаму. Само да се потсетиме кои се резултатите на таа политика.

Прво, Македонија се движи спротивно од правецот на развој кон демократија или кажано поинаку се движи кон тоталитарно општество.

Второ, се врши општа партизација на државата, а се повеќе и на општествените структури вон од државните структури, значи, се врши се поголема партизација на државата и општеството.

Трето, државата врз основа на таква политика се претвора од потребата да биде сервис на граѓаните во нивен семокен владетел често или пак многу често вон од уставните овластувања кои ги имаат институциите, пред се на извршната власт.

Четврто, во РМ како резултат на владеењето на оваа Влада, владее корупција, владее целосна контрола од Владата врз економијата и има сериозни обиди, кои стануваат стварност на

создавање на партиски и финансиски империи од партијата на власт или од двете партии кои ја формираат оваа Влада во моментот, кои империи се засноваат на присила, криминал и корупција.

Петто, во РМ врз основа на оваа политика, која ја води Владата сериозно се загорзени човековите права и слободи.

Шесто, ваквата политика кулминира со фалсификување на избори уште на претседателските избори, сега и локалните избори.

Седмо, како резултат на оваа владеење на Владата и нејзината политика во Македонија постојат разновидни притисоци и закани врз личности и институции, за што зборуваше и колегата Гошев.

Осмо, можеби и прво, меѓутоа поеднакво важно и со другите Македонија се наоѓа во влошена економска состојба, особено влошена економска состојба на населението, наспроти подобрената ситуација на неколку илјади луѓе од власта и тоа резултира со загрозување на стандардот, со огромен раст на невработеноста, со огромен раст на цените и паѓањето на стандардот на сите нас. И, се разбира, дека резултатите од оваа политика можат да се набројуваат уште многу г-динот Петар Гошев, тоа го направи.

Четврто, констатираме дека заради сето ова што го набројав Владата на г-динот Љубчо Георгиевски и ВМРО-ДПМНЕ пред само неколку денови го изгуби парламентарното мнозинство и поддршката во ова Собрание.

Петто, Владата сега повторно се конституира, но со релативно мнозинство од 57 пратеници кои ги конституираат трите партии кои политички ја поддржуваат Владата и понатаму поддржана од многумина независни пратеници. Тоа по сила на приликите укажува дека постои криза на мнозинството во Парламентот и на Владата. Интересно е да се спомене дека програмата на Владата во овој момент ја поддржуваат две политички партии со 54 пратеници, кои со таа програма излегле на избори ВМРО-ДПМНЕ и ДПА на г-динот Џафери. И од двокоалиционо мнозинство, релативно мнозинство од 54 пратеници поддржано, уште десетина пратеници, од новосоздадени партии или пак независни пратеници, кои никогаш од кога дошле во овој Парламент, не го издржале тестот на изборите за ново прокламираната политичка опција.

Затоа, Владата има лош легитимитет, а со самото тоа и во нејзиниот процес на основање има многу тесно мнозинство и се наоѓа во ситуација со вродена политичка криза и номинална како што премиерот овде ја кажува математичка и програмска. Инаку поддршката од 54 програмски определени пратеници, ќе беше многу поголема.

Шесто, во името на пратеничката група на СДСМ сакам, да ве известам дека со влегувањето во оваа Влада на либералната партија и на нејзините министри и поддршката од неколку независни пратеници, тие за СДСМ од сега натаму ја делат целокупната одговорност за се што е досега сторено од Владата на Љубчо Георгиевски и за сето она што допрва ќе се случува.

Седмо, од сите овие причини пратеничката група на СДСМ нема да го поддржи предлогот за проширувањето на Владата со нови министри. Благодарам.

ИЉАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Никола Поповски.

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи, никој не бара збор, го заклучувам претресот.

Пратениците кои се надвор, ги молам да влезат внатре оти преминуваме на гласање.

Пред да преминеме на гласање, ве известувам дека изборот на членови на Владата се врши со мнозинство на гласови од вкупниот број пратеници со јавно гласање.

Предлогот Срѓан Керим да биде избран за министер кој ќе раководи со Министерството за надворешни работи. Ве молам да гласаме

Вкупно гласаа 112 пратеници, 67 пратеници гласаа за, 42 пратеници гласаа против, 3 пратеници се воздржаа од гласање.

Констатирам дека Срѓан Керим е избран за министер, кој ќе раководи со Министерството за надворешни работи.

Предлогот Бесник Фетаи да биде избран за министер, кој ќе раководи со министерството за економија го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 118 пратеници, 69 пратеници гласаа за, 44 пратеници гласаа против, 5 пратеници се воздржаа од гласање.

Констатирам дека Бесник Фетаи е избран за министер кој ќе раководи со министерството за економија.

Предлогот д-р Ненад Новковски да биде избран за министер кој ќе раководи со министерството за образование и наука го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 117 пратеници, 68 пратеници гласаа за, 42 пратеници гласаа против, 7 пратеници се воздржаа од гласање.

Констатирам дека д-р Ненад Новковски е избран за министер кој ќе раководи со Министерството за образование и наука.

Предлогот Марјан Додевски да биде избран за министер кој ќе раководи со Министерството за животна средина и просторно планирање го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 117 пратеници, 70 пратеници гласаа за, 40 пратеници гласаа против, 7 пратеници се воздржаа од гласање.

Констатирам дека Марјан Додовски е избран за министер, кој ќе раководи со Министерството за животна средина и просторно планирање.

Предлогот Зоран Крстевски да биде избран за министер без ресор го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 117 пратеници, 66 пратеници гласаа за, 40 пратеници гласаа против, 11 пратеници се воздржаа од гласање.

Констатирам дека Зоран Крстевски е избран за министер без ресор.

Ги молам министрите да дадат свечена изјава.

Да се дели текстот на свечената изјава.

Истовремено, ве молам да станеме.

Свечена изјава.

"Изјавувам дека доверената функција ќе ја вршам совесно и одговорно. Ќе се придржувам на Уставот и законите и ќе се борам за заштита на суверенитетот и интегритетот на Република Македонија".

Ве молам да го потпишете текстот на свечената изјава. (Аплауз).

Дозволете ми од мое име и од името на сите пратеници да им го честитам изборот на министрите и да им посакам успешна работа во извршувањето на задачите кои ги очекуваат во наредниот период, како и успешна соработка со Собранието на Република Македонија.

Истовремено, дозволете ми да им заблагодарам на досегашните министри за нивните залагања и да им посакам успех во нивната понатамошна активност.

Минуваме на точка два - Избор на претседател на Собранието на Република Македонија.

Предлозите ви се поделени.

Отворам претрес. Молам кој бара збор?

За збор се јави пратеникот Исмет Рамадани.

ИСМЕТ РАМАДАНИ:

Г-дине потпретседателе, почитувани колеги, почитувани претставници од Владата на РМ. Се разбира дека врз основа на член 32 алинеја 2 од Деловникот на Собранието на РМ и член 22 став 2 од Привремениот деловник на Собранието на РМ, поднесуваме предлог одлука за избор на претседател на Собранието на РМ на оваа седница и го предлагаме како кандидат од пратеничката група на ПДП и сите други пратеници кои ни се придружија, кандидат за претседател на Собранието, г-динот Абдурахман Алити.

Господинот Абдурахман Алити е пратеник на Собранието на Република Македонија веќе трет мандат, роден 1945 година во село Желино Тетовско.

Дипломирал Правен факултет 1969 година на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје.

Работел во Собранието на општина Тетово од 1969 до 1988 година, на стручни и професионални работи во Управата и администрацијата.

Во 1990 година е избран за пратеник во Собранието на Република Македонија.

Кој е мотивот и зошто се определивме да го предложиме господинот Алити за претседател на Собранието, односно сега кандидат.

Дозволете ми да направам само една дигресија, пред неколку дена, ден пред потпишувањето, односно парафирањето на Договорот за стабилизација и асоцијација во една средба на група пратеници за европски интеграции се обратив на госпоѓа Кетрин Деј со овие зборови. До 24-ти завршуваме со сето тоа што беше декларативно и куртоазно да се разговара и комуницира. Апелирам од 24-ти нема куртоазна комуникација, туку на дело одиме понатаму тоа што значи чекор кон Европа. Тој чекор кон Европа значи дека ние треба да го афирмираме тоа што често

пати се декларираме за граѓанскиот концепт за да можеме да го фатиме чекорот на кој стапивме.

Господинот Абдурахман Алити за нас, а мислам и на сите тие потписници на предлогот е личност која заслужува да се рече дека е најинтегративната личност за сега во Собранието на Република Македонија. Неговите особини и неговата личност исто така може да се рече дека е доста респектирана и од меѓународните фактори. Со самиот факт дека беше екс лидер на Партијата за демократски просперитет и прв промотор на институционалното дејствување на ПДП за што беше почитуван и тука кај нас како граѓанин албанец во Република Македонија и почитуван од меѓународните фактори и неслучајно за неговата опција, за неговите видувања во политиката и понатаму добиваше големи признанија и беше поканет на многу места да учествува како што се Вашингтон, Лондон, Париз, Берлин итн. Тоа значи дека имаме предлог за еден човек кој исто така во оваа наша Република, во оваа наша држава никогаш, ама баш никогаш не се чувствуваше инфериорен затоа што е граѓанин со албанска припадност, а тоа е голема врлина во овој случај и голем плус за да можеме и понатаму да се определиме за претседател на Собранието.

Исто така, нашиот мотив е дека по 10 години плурализам, дури е позитивно, дури е за поздравување, ако успееме, се разбира, ред е една од трите клучни функции во Република Македонија да припадне на граѓанин, во овој случај со албанска припадност, се работи за господинот Алити.

Како што гледате ние за кратко време, веројатно кога би го дистрибуирале писмото каде требаше да се добијат потписи уште од вчера, денеска би имале не 63, 53, односно 54 туку многу повеќе потписи од нашите колеги пратеници без разлика од која пратеничка група или на која пратеничка група припаѓаат.

Исто така кога го дадовме предлогот за потпишување, верувајте ни најискрено дека ова не е никаков упад, ова е многу искрено направено и дури не мислевме дека една пратеничка група ќе го прифати кандидатот, а друга пратеничка група нема да го прифати. За нас е многу битно што на овој предлог потпишани се граѓани во исто време и претставници на граѓаните на Република Македонија од национална припадност македонска и албанска, што

исто така значи многу и многу ни значи. Со посебно задоволство тоа го потенцирам.

Во овој случај нашиот предлог кој е потпишан, а исто така и многу други веќе ни кажуваат односно на еден начин не поддржуваат и без тоа што не се потпишани на овој предлог, дека го поддржуваат кандидатот господинот Абдурахман Алити за претседател на Собранието и јас од тоа што видов, од тие што се потписници на Предлог - одлуката најискрено не само што молам, не молам, туку апелирам да ни се придружат и пратеници од Пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ, од Пратеничката група на ДПА и ние најискрено од тоа што е декларативно до сега конкретно ќе се определиме за граѓанската опција, ќе ја афирмираме граѓанската опција, ќе расчистиме со нас, што е многу важно дека претседател на Собранието на Република Македонија може да биде и граѓанин со албанска припадност, т.е. во овој случај бараме поддршка за господинот Алити да биде изгласан како претседател на Собранието на Република Македонија. Ќе биде голем чекор и очекувам дека ќе ја имаме таа поддршка. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на господинот пратеник Исмет Рамадани.

Процедурално господинот Флоровски.

АЛЕКСАНДАР ФЛОРОВСКИ:

Исто така и јас многу го респектирам господинот Абдурахман Алити, некогаш сме сите нервозни, живи луѓе сме, што да правиме.

Не станав да опструирам нешто, станав од едноставна причина да изразам сомнеж во потписите под број 47. од Миланчо Черкезов, 48. Вангел Симев, 49. Ѓорѓи Тодоров, 50. Звонко Мирчески, 51. Златко Стојменов и 52. Ненад Ристевски. Зошто ова го велам? Едноставно не можам да поверувам пратеници кои до вчера не обвинуваа нас како политички субјекти, политичка партија дека вршиме велепредавство на македонските национални интереси, дека ја распродаваме македонската држава која во некои глави од таа политичка структура веќе е поделена од Групчин лево и десно, едноставно не можам да сфатам дека вие господа шест пратеници од ВМРО - Вистинска Реформска Опција, под знак наводници ВМРО, ги ставивте потписите за кандидатурата на господинот Абдурахман Алити, кој не е ништо друго освен Албанец, а вие како пратеници во изминатите два месеци покажувате

буквално патолошка одбојност, да не кажам нетолеранција и омраза кон истите тие албанци. Денеска ни се случува вие како партија, пак ќе речам во наводници која ги јаги македонските национални интереси очигледно дека ВМРО-ДПМНЕ веќе не е тоа, ги ставате потписите за една ваква кандидатура.

Поентата на моето станување зошто е? Да ве повикам да потврдите дали овие потписи се валидни и дали стоите зад оваа кандидатура на господинот Алити. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на господинот Флоровски.

За реплика се јави господинот Миланчо Черкезов.

МИЛАНЧО ЧЕРКЕЗОВ:

Почитуван потпретседател, дами и господа пратеници, почитувани министри, почитуван премиер.

Мислам дека господинот Флоровски избра многу лош момент за поентирање. Јас би го замолил да ги најде стенограмите каде што ВМРО -Вистинска ги има нападнато пратениците од ПДП или од ДПА. Најодговорно тврдам дека пратениците на ВМРО-Вистинска во ни една своја дискусија ги нема нападнато пратениците, ниту на ПДП ниту на ДПА. Меѓутоа, господине Флоровски добро е што е тука премиерот и министрите од ВМРО-ДПМНЕ. Ние истапивме од таа проекција бидејќи програмата на која победивме 1998 година оваа Влада не ја практикуваше во власт и еве сега по неznam кој пат ви кажуваме единствен момент и услов кој беше причина да истапиме од оваа Влада, а тоа јасно и гласно јас пред целата пратеничка група го кажав и пред премиерот. Мојот роден град Штип од каде сум делегиран како пратеник во Изборна единица 7 економски крвари, луѓето немаат леб за егзистенција и тоа беше причината да отстапам од Партијата ВМРО-ДПМНЕ господине Флоровски, така што немојте да провоцирате дека ние имаме нешто против пратеници од ПДП или од ДПА. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Предлагам да прекинеме со реплика. Ве молам, во интерес на времето.

АЛЕКСАНДАР ФЛОРОВСКИ:

Накратко, јас господине Черкезов го говорам она што провејуваше два и пол месеци. Точно вие никого директно не обвинивте, но во Вашите дискусии и тоа овде јавно го кажавте дека ВМРО-ДПМНЕ врши распродажба на македонските

национални интереси. Затоа поставив прашање, како вие како ВМРО-Вистинска Македонска Реформска Опција стоите зад кандидатурата на господинот Алити. Само ќе ве потсетам на проблемите кои ги имавме околу високото образование каде буквално не оценувавте дека ние сме тие кои вршме распродажба на македонските национални интереси. Околу градот Штип немам што да дискутирам, веројатно некој покомпетентен ќе проговори.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам.

Има збор пратеникот Ѓорѓи Спасов.

ЃОРЃИ СПАСОВ:

Почитуван потпретседателе, почитуван премиере, почитувани колеги пратеници.

Ме изненади навистина настапот на господинот Флоровски кога рече дека господинот Абдурахман Алити е само еден обичен албанец за кого претпоставувам дека (негодување од страна на пратениците) кандидатите од пратеничките групи на ВМРО-ДПМНЕ и ДПА никогаш не би гласале само заради тоа и тоа. Напротив, господинот Абдурахман Алити е наш колега, пратеник веќе во три состави на овој Парламент, многу познат по сите свои настапи од оваа парламентарна говорница, основач на Партијата за демократски просперитет, еден од учесниците во плурализацијата на политичкиот живот во Македонија кој со сопствените ставови и аналитички настапи во Парламентот несомнено остава впечаток на граѓанин на Република Македонија кој во рамките на сите парламентарни состави се покажал како мошне сериозен кандидат за функцијата претседател на ова Собрание.

Втората работа која можев да ја разберам од говорот и приговорот на господинот Флоровски е дека всушност патриотизмот во Македонија треба да се мери токму по тоа дали воопшто некои македонци можат да си дозволат да гласаат за албанец на таква висока функција како што е претседател на Парламентот. Според нивната логика најверојатно почитувани колеги пратеници во Македонија е дозволено албанците да гласаат за претседател на Република Македонија, меѓутоа, ако од македонците се бара да гласаат за претседател на Собранието на Македонија, тоа е веќе национално предавство или нешто што всушност не спаѓа во доменот на македонскиот патриотизам.

На овој начин всушност новото парламентарно мнозинство почитувани колеги пратеници на многу добар начин ја легитимира на самиот почеток од оваа расправа својот однос кон едно многу чувствително прашање како што се нарекувам меѓуетничката рамноправност, меѓуетничкиот мир и меѓуетничката доверба во Република Македонија.

Меѓутоа, дозволете ми, со оглед на тоа што имаме два предлога и денеска треба да избереме претседател на Собранието на Република Македонија, а еден од нив е кандидатот Стојан Андов.

Дозволете ми да го искажам сопственото мислење за него, затоа што сметам дека таа функција заслужува, меѓу другото, да и се посвети малку поголемо внимание. Човекот не е непознат, беше претседател на Првиот парламентарен состав, беше претседател на Парламентарниот состав од 1994 година, беше, како што пишува во неговата биографија, амбасадор во земјата на Садам Хусеин до 1991 година и во последно време е меѓу другото колумнист во весникот Дневник од каде денеска можевме да прочитаме и да научиме дека еден од основните мотиви заради кои тој се прифатил да биде кандидиран за функцијата претседател на ова Собрание преку новото парламентарно мнозинство е тоа што разговарал со еден мудар комшија по име чичко Петре кој му советувал, меѓу другото, да се нафати за да може да ја спаси Македонија. Нема да ви го раскажувам неговиот текст, бидејќи сите сте го читале.

Денеска сакам да ви кажам почитувани колеги пратеници на господинот Стојан Андов му е роденден. Јас му го честитам роденденот, меѓутоа, ваквите функции почитувани пратеници не се добиваат како роденденски подарок, туку треба да се заслужат и меѓу другото треба да се потсетиме на заслугите на овој наш колега пратеник кој се кандидира за оваа функција, па дозволете ми во таа насока да цитирам и јас еден мој комшија Петре со кого многу често правиме муабет за она што се случува во политиката. Тој има една мисла кога вели бившите политичари се обично како бомби заостанати од војната. Никогаш не знаете кога ќе се активираат. (Аплауз). Меѓутоа, тој кога разговараме за него има обичај да каже господинот Андов еден многу искусен и многу итар политичар. Вие се сеќавате како господинот Андов влезе во Парламентот во 1990 година. Тогаш тој беше на чело на Партијата која

што тогаш се викаше Сојуз на Реформските сили на Македонија чиј претседател беше Анте Марковиќ и со постерите на господинот Анте Марковиќ неговата партија доби 23 места во Парламентот и врз основа на таа заслуга покрај него беа излепени постерите на Стојан Андов, тој стана подоцна претседател на Парламентот. Сега, вели тој мој чичко Петре ова владино мнозинство го брка вистинскиот Анте Марковиќ од Македонија, а ни го носи неговиот најмил ученик. (Аплауз). Меѓутоа, не е само тоа.

Вие знаете дека тој вели дека неговата итност особено дојде до израз во време на првиот парламентарен состав кога ВМРО-ДПМНЕ имаше 37 пратеника во Парламентот и кога тогашниот претседател на Парламентот на многу добар начин успеваше да ги исмејува, да ги прекинува во нивните дискусии, да ги деградира и да го води Парламентот токму на таков начин да се намали значењето на таа политичка партија. Меѓутоа, веќе 1994 година господинот Андов се најде во рамките на Сојузот за Македонија и повторно стана претседател на Парламентот.

ЃОРЃИ СПАСОВ: (Продолжение)

Сакам само да ве потсетам, меѓу другото, дека тогаш неговата партија, меѓу другото, не гласаше за Владата во која што имаше 4 до 5 министри. Основното образложение на г. Андов беше дека тие не можат да гласаат за Влада во која се наоѓа г. Илјаз Сабриу кој присуствувал на отворањето на универзитетот во Мала Речица. Тоа беше аргументот поради кој тој човек тогаш сметаше дека таква Влада во Република Македонија не смее да добие поддршка. Меѓутоа, несомнено не му сметаше 1996 година, кога, тогаш веќе Либерална партија беше набркана од тогашното парламентарно мнозинство да излезе пред јавноста и да говори дека, всушност, изборите врз основа на кои тој беше претседател на Парламентот, биле целосно фалсификувани. И, оттогаш да ја почне приказната кога всушност со фалсификувани избори ја обавувал и функцијата претседател на Парламентот.

Несомнено, 1996 година, заедно со тогаш Либерално - демократската партија со која што направија коалиција се надеваше дека ќе бидат главниот партнер на ВМРО-ДПМНЕ за изборите во 1998 година. За жал, него ВМРО-ДПМНЕ односно таа коалиција, тогаш ВМРО-ДПМНЕ не ја одбра за свој партнер. Меѓутоа, дури 6 месеци од постоењето на таа Влада што постоеше, тогашната Либерално - демократска партија со Стојан Андов, која што беше, реши да се

вклучи во рамките на владината коалиција, затоа што сметаа, дека сепак, во Македонија е многу важно да бидете во власта, а не надвор од неа. Несомнено, дојде редот за претседателските избори. Тогаш, тој беше главниот гласноговорник дека ЛДП мора под итно да излезе од таа Влада затоа што во Македонија може да се бори за таа позиција единствено од опозиција. Не знам дали се сеќавате, меѓутоа, тоа беше оној човек кој постојано го потсетуваше Тито Петковски, како кандидат на СДСМ, дека тој не се изјасни доволно гласно и јасно против признавањето на независноста на Косово и дека тој е сомнителен македонски патриот кој треба тие работи на секој митинг посебно да ги нагласува, како би можел да биде на патриотската страна од сегашното ново парламентарно мнозинство.

Несомнено, во неговата кампања главни места беа криминалот, корупцијата на новото парламентарно мнозинство, сите можни афери и особено се истакна со тоа што се истакна околу проектот ОКТА кога рече дека е тоа невиден криминал што го прави оваа Влада, криминал со кој што не може никој да се согласи во Македонија. Но, исто така, дека на тој начин оваа досегашна Влада, со главните столбови, како што велат, што остануваат во неа, дека ги распродава и националните интереси, дека не функционира правната држава, дека е се живо партизирано и само потсетете се на сите негови говори што ги имаше. Нормално, непосредно по губењето на парламентарните избори, тој веќе не можеше да остане во ЛДП и формира Либерална партија која што ЛП, како што е познато, на последните избори доби помалку од 3% од вкупните гласови во Република Македонија. Тоа е легитимитетот на г. Стојан Андов и на неговата пратеничка група со која што влегува во новото парламентарно мнозинство и со која што, всушност, претендира да биде на функцијата претседател на овој Парламент.

Знаете, меѓу другото, овие денови некои аналитичари говореа, дека претходната владина коалиција, со тоа што ја примила Демократската алтернатива во своите редови всушност ги добила своите либерали, со образложение дека тие имале многу функции, а не сакале да преземат соодветен дел од одговорноста за работењето на Владата. Со оваа промена што настанува, мислам дека тие ги добиваат вистинските либерали. Дури сега ќе се соочат со тоа што значат либерали во

сопствените редови. Јас, вистина им посакувам среќа.

Меѓутоа, г. Андов кој така широко се нафати и прифати да биде кандидиран од новото парламентарно мнозинство, е практично пратеник на Либералната партија чиј што лидер, Ристо Гуштеров кој во Македонија е познат само по тоа што сака голи жени за појадок и што се сликаше со генералот Александар Лебед, не знам за никаква друга политичка платформа. Тој човек, пред неколку дена, пред сите медиуми го изјави следното, дека со ВМРО-ДПМНЕ не би влегол во коалиција дури ниту во IX круг, дури ни во пеколот. Тоа што денеска се случува господо дами и пратеници, најверојатно значи дека се наоѓаме или во IX или во пеколот.

Оттаму, во име на СДСМ целосно ја поддржувам кандидатурата на г. Абдурахман Алити за претседател на ова Собрание. Мислам дека е тоа вистинскиот чекор што може да го направи македонскиот Парламент во насоката дека можеме да формираме институции, како што е претседателот на државата, за кој што гласаат и Македонците и Албанците во Македонија, дека ќе гласаме за претседател на Парламент за кого ќе гласа и опозицијата и новото парламентарно мнозинство и дека ќе имаме стабилни институции во интерес на меѓуетничката доверба, на меѓуетничкиот мир, на развојот на човековите права и слободи во интерес на иднината на Република Македонија. Тој ја има целосно нашата поддршка и ние длабоко веруваме дека г. Абдурахман Алити ќе биде добар претседател на овој Парламент.

Тоа, да ве потсетам, нема да биде прво искуство на Република Македонија. Многу години пред конституирањето на Парламентот во независна Република Македонија, тогашното Собрание на Република Македонија имаше претседатели во редовите на албанците во Република Македонија, Тоа беше добра пракса што се покажа во интерес на развојот на Македонија. Благодарам.

(Со седницата продолжи да раководи г. Томислав Стојановски, потпретседател на Собранието).

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Реплика бара г. Флоровски.

АЛЕКСАНДАР ФЛОРОВСКИ:

Се извинувам господо, два пати ме спомна г. Спасов. Друг Флоровски освен мене овде нема, така што најверојатно се однесува на мене она што го говореше. (Дофрлања од страна на пратеници).

Господине Черкезов, ве молам смирете ги вашите хормони, дозволете кратка реплика од една минута. Не се однесува на вас.

Добро г. Спасов почна на една од минатите седници со геникологијата па помина во басните на Езоп, потоа во басните на Петре, па заврши со голи жени, некој ден на седница, претпоставувам, нема да заврши со голи мажи.

Поентата на моето излегување е следна:

Прво, кога излегов во функција на потписите од господата од ВМРО-ВМРО реков дека исто така г. Абдурахман Алити го респектирам и не реков дека се работи за обичен албанец. Штом е тука, сигурно не е обичен. Доколку сум направил таков превид, јавно сакам да се извинам, но не верувам дека сум направи превид. Така, г. Спасов си ги толкува зборовите како што тој сака

Кога говорите за загриженоста на албанците, само ќе ве потсетам, 1999 година, на вашите митинзи г. Борис Трајковски го имавте насликано со кече. Тоа беа ваши митинзи г. Спасов, а вие можете да демантирате цел ден ако сакате. Фала му на бога има живи сведоци.

Уште една мала забелешка. За г. Андов можете да говорите што сакате, впрочем вие најдобро го знаете но има една работа на која морам да ве потсетам. Имаше доблест јавно да каже дека изборите 1994 година вие ги фалсификувавте. Не најдовте храброст. Било кој од вас јавно да кажете. Благодарам.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Има збор г. Јордан Бошков.

(Пратеникот Амди Бајрам се упатува кон говорницата).

АМДИ БАЈРАМ:

Почитуван потпретседателе, почитуван премиеру, почитувани г. пратеници и министри, мислам дека не треба да се доведуваме во една таква заблуда овде во Парламентот, да создаваме меѓунационални тензии и во една националност да ствараме една поделба и тоа сега да го користите овде. Ова е голема работа што сакате да ја направите.

Господинот Спасов кажа многу тешки работи, што не е добра работа. Сакаат да подметнат барут меѓу нив, меѓу албанската националност. Такви работи не треба да употребуваме овде во Парламентот. Кој со кого е, копчето ќе го притисне, немојте да го навлечуваме,

баруто да го палиме. Седете си мирни, ќе дојде време после две години има избори, ќе дојдете на власт, истрпете сите. Немојте со разни интриги да дојдете на власт. Без разлика и немојте да навредувате. Во Парламентот не треба да навредувате. Тој господин е претседател на партија, г. Гуштеров и немојте да спомнувате овде, тоа е голема срамота, тоа е достоинството на г. кој ја водел правдата, Министерство за правда, а тој кажува овде некој гафови што не треба. Тоа нека му служи на чест и јас да му држам лекција сега. Јас да му држам лекција нему, за тоа што многу демагог се правеше овде. Сака голема демагогија да продава овде. Но нормално, падна на испит. Се помина, што помина овде, се знае и како ќе помине. После две години ќе се видиме на нови избори и тоа е тоа. Да гласаме без разлика за кого ќе се изгласа од двајцата кандидати. Само не го палете огинот во Парламентот. Само тоа сакам да ви кажам. (Аплауз).

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Збор има г. Јордан Бошков.

(Пратениците Черкезов и Златко Стојменов бараат реплика).

Каква реплика со Флоровски? Што има Флоровски со вас?

ЗЛАТКО СТОЈМЕНОВ:

Бев прозван со име и презиме и барам реплика.

Навистина мислев дека на денешнава седница сепак ќе успееме да го задржиме дигнитетот и нивото на Собранието и ние, навистина, на повикот на г. премиер да нема вербална еквириблистика во врска со опструкцијата што ја насетија, а ние не ја извршивме како опозиција. Имено, и самиот премиер спомна дека Деловникот дозволува овде да се прави опструкција со долги говори. Ние се потрудивме да го задржиме дигнитетот на денешнава седница и изборот на новите министри. Но, очигледно некој сакаше да го приземји Парламентот и да го доведе на едно ниско ниво.

Жалам што се случи ова и ќе прозборам за моментот на етиката. Верувам дека студентот, г. Флоровски или го подготвува тој испит или наскоро ќе го полага, бидејќи го има веројатно во предметите. Ќе прозборам нешто за етиката.

Ние се однесуваме воздржано, без опструкција на денешната седница, и се трудиме да го одржиме тој дигнитет на Собранието. Меѓутоа, првиот пат беше искористена оваа говорница, злоупотребена да се покаже како да се извадат евтини

политички поени, како е некој европски ориентиран клеветејќи ги колегите дека некој извикувал "уа". Поминавме преку тоа, бидејќи тоа беше евтин маркетинг на сметка на една политичка групација пред политичките структури.

Мислам дека навистина не е етички да се фрли клевета врз колеги пратеници овде за да се додворува на европските присутни дипломати.

Другиот момент од етиката е приземното ниво кое г. Флоровски го искористи за да го прикаже нашето потпишување на кандидатурата на г. Алити во стилот како тој знае да го прави, а имено се однесува на стилот на етикетирањето, многу чест во неговите настапи и настапите на неговите колеги кои знаат да употребуваат од оваа говорница изрази како шпиони, албанофоби и сл.

Во неколку наврати кажавме дека не сме албанофоби и дека излегуваме од ВМРО-ДПМНЕ за заштита на македонските национални интереси. Секогаш сме кажувале дека релаксирани меѓуетнички релации и односи меѓу сите во РМ е национален интерес на РМ и тој национален интерес мислиме да го браните секогаш. Во таа насока ја поддржавме кандидатурата на г. Алити и сметавме дека со ова покажуваме дека покрај нашето мислење, високо, за личноста на г. Алити, покажуваме дека и луѓето кои многу лесно се приклонуваат на етикетирањето, посебно политичко етикетирање и давање етикети на политичките противници, што не е етички и е против политичката и секаква етика, сепак ќе престанат со ваквиот начин на однесување во Парламентот.

Кога зборувам за етика, сакам да кажам и за другата страна на етиката. Постои етика на однесување од опозиција, од партиите, меѓутоа постои и етика на однесување на оној кој е на власт, оној кој ја има силата и моќта. Сега за таа етика, кога ме предизвика г. Флоровски ќе кажам два-три зборови.

Пред некој ден се случи преминување на пратеници од една пратеничка група во независни пратеници. Не им се случи ним "случување на народот", спонтани собирања, каменувања. Или нешто не е во ред со граѓаните кои гласале со нив или нешто не е во ред со власта. Што е разликата меѓу нашето излегување, и ова излегување. Зошто нема спонтани собирања, зошто нема случувања, какви што се случуваа при преминувањата наши од ВМРО-ДПМНЕ во ВМРО-Вистинска. Дали само на ВМРО-ДПМНЕ му се случува

насилство кога сака да ја постигне својата политичка цел.

И сега ќе завршам. Затоа морав да прозборам за етиката, бидејќи се уште има полиција пред нашите куќи, се уште ни се случуваат атаки, и ние се уште не можеме овде да доаѓаме слободно, и слободна да ги изразуваме и артикулираме интересите на граѓаните на средините во кои ги претставуваме.

Затоа, и покрај тоа, што успеавме да го задржиме дигнитетот, и да не ги нарушуваме одвивањата на ваквите седници како што е денешната, доста нервозна, напната, се појавуваат луѓе, кои за во цел на политички маркетинг на сопствените ставови, го рушат дигнитетот на Собранието, и ја нарушуваат меѓупартиската етика во Парламентот на сите страни на позицијата и на опозицијата. Благодарам.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Благодарам.

Збор има г. Бошков Јордан.

ЈОРДАН БОШКОВ:

Благодарам г. потпретседател, јас би сакал да се уврстам себе си сепак во обичните македонци, а не во необичните, и не гледам никаква причина, член на Парламент да биде необичен, па нека биде тоа Албанец или која да е друга етничка припадност.

Јас побарав збор, уште во текот на настапот на г. Исмет Рамадани и сакам да се оградам од тие делови каде што провејува грижата околу националната припадност, и дека во Република Македонија има граѓани од втор ред. Такво нешто кај нас не е познато, и како член на Парламентот навистина се дистанцирам. Благодарам.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Господинот Чедо Краљевски.

ЧЕДОМИР КРАЉЕВСКИ:

Почитуван потпретседателе, почитуван премиер, почитувани членови на Владата, почитувани колеги.

Од името на потписниците на кандидатурата за г. Стојан Андов, јас се пријавив да кажам неколку зборови за неговата личност, и во оваа прилика најпрвин, пред да се впуштам во излагањето на дел од неговата биографија, би сакал да се сложам со претходните говорници дека некој од претходниве говорници го спуштија дигнитетот на ова Собрание, и јас се дистанцирам од таквите настапи, особено на начин како што тоа го стори г. Ѓорѓи Спасов.

Упатно е кога во вакви прилики се образлага кандидатурата на кандидатите за претседатели на Собранието, да се каже нешто позитивно, нешто што ќе ги афирмира тие кандидати. Еве на пример тоа на многу убав начин го стори г. Исмет Рамадани, кога ја образлагаше кандидатурата на г. Абдурахман Алити.

Јас. слушајќи го образложението на г. Исмет Рамадани, бидете уверени дека истото тоа го мислам што он го кажа, па можеби и во целост за г. Абдурахман Алити, особено од причина што зад неговата кандидатура стои целокупната пратеничка група на: Социјал - демократскиот сојуз; целокупната пратеничка група на ВМРО - ВМРО или ВМРО - Вистинска, како што милуваат да се нарекуваат они, и остатокот од парламентарната група на ДА.

Но верувајте, во Собранието има некој претходник договори што ги прават парламентарните групи, така што ние уште пред два дена, потписниците на кандидатурата за поддршка на г-динот Стојан Андов се договоривме и од тие принципиелни причини ќе опстоиме зад неговата кандидатура, односно ќе ја браниме и понатаму и ќе даваме поддршка за него како кандидат за претседател на Собранието.

Да не должам многу, во оваа прилика накратко би кажал неколку зборови од неговата биографија, богата биографија, политичка биографија. Мислам дека на целокупната македонска јавност и е познато кој е г-динот Стојан Андов, но за оние кои се со посвежи сеќавања и помладите нека слушнат.

Г-динот Стојан Андов е актуелен пратеник во Собранието на Република Македонија. Роден е на денешен ден, 30 ноември 1935 година во Кавадарци, Република Македонија и во оваа прилика ја користам можноста да му го честитам роденденот.

Дипломирал на Економскиот факултет во Скопје, а магистрирал на Белградскиот универзитет.

Бил потпретседател на Републичкиот извршен совет и член на делегација во Сојузниот собор на Републиките и покраините на Сојузната Влада во три мандати, каде се истакнува во улогата на преговарач за СФРЈ во контактите со експертите на Европската економска заедница од 1971 до 1978 година.

Се смета за одличен познавач и експерт за економски прашања, како и

политичар со ориентација кон пазарната економија.

Бил амбасадор на СФРЈ во Ирак од 1987 до 1991 година, што само говори дека неговото дипломатско искуство е големо.

Основач е на Либералната партија на Македонија.

На првите повеќепартиски избори е избран за пратеник во Собранието на Република Македонија.

На 8 јануари 1991 година е избран за претседател на Собранието на Република Македонија.

На Вторите повеќепартиски избори беше повторно избран за пратеник и претседател на Собранието од 19 ноември 1994 година до 6 март 1996 година, што говори дека неговото искуство со претседавање со Парламентот е исто така големо.

На третите повеќепартиски избори повторно е избран за пратеник. Во моментот ја врши функцијата претседател на Комисијата за монетарно - кредитна политика и банкарство на Собранието на Република Македонија.

Колеги, јас мислам дека ова што го прочитав како еден мал дел од биографијата на г-динот Стојан Андов многу говори за него и ние потписниците на оваа Предлог - кандидатура за г-динот Стојан Андов, ве повикуваме сите нас да ни се приклучите со вашите гласови за негов избор за претседател на Собранието на Република Македонија.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Има збор г-динот пратеник Мерсел Биљали.

НЕРСЕЛ БИЉАЛИ:

Г-дине потпретседател, дами и господа пратеници, ние тука сите гледаме претседател на државата кој седи тука на почесно место, избран според некои со легитимитет, без легитимитет, меѓутоа, тој си е тука. Тука имаме претседател на Владата, исто така според некои со легитимитет, без легитимитет, со реформи, без реформи, ама изгледа најмногу се среќни некои на кои им се реформирани џебовите. Изгледа за некого е малку чудно што синтагмата претседател малку звучи како фантом поим или забрането овошје или мислена именка само затоа што тој г-дин кој е против кандидат не се вика Стојан Андов.

Господа, ние сме според Уставот, а и според реалноста граѓанска држава. Значи, се претпоставува дека одиме кон правец на граѓанска држава и граѓанска

рамноправност. Меѓутоа, случајно или не случајно тие граѓани припаѓаат на еден етникум, дали тие се македонци, албанци, турци итн. Значи, ако имаме таква реалност, граѓанска и етничка, мораме да се согласиме дека морална, политичка, а и уставна обврска ни е, структурите кои ја претставуваат оваа власт би требало да одговараат на нејзината реалност, а таа реалност е мултиетничка, мултикултурна итн. Тоа се прави само со конкретна фактографија, а никако со празни фрази, а најмалку со демагогија. Значи, структурата мора да биде рефлекс на реалноста која ја има државата.

Јас немам ништо против г-динот Стојан Андов. Имено, малку ми е жал за човекот, посебно кога водеше кампања за претседателските избори, толку многу се мачеше, во недостиг на поконкретни понуди за граѓаните за излез од кризата од економски и социјален аспект, шлајфуваше нонстоп дали некој ќе го признае Косово или не, што воопшто рационално гледано независи од нас и дури и најмалку зависи од нас.

Во лично име тука имам една молба, бидејќи сега имаме поддршка од 56 пратеници, значи ни се потребни уште неколку пратеници за да биде претседател на Собранието нашиот кандидат, така што за жал сеуште немаме поддршка од ниеден пратеник од ДПА и ВМРО, јас искрено ги повикувам во името на еден баланс, политички баланс да имаме поддршка барем од 4-5 пратеници и двајца тројца од ВМРО-ДПМНЕ.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Има збор г-динот Наќе Стојановски.

НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ:

Почитуван потпретседател, дами и господа пратеници, господине премиер, министри, јас само излегов да ја образложам мојата поддршка со потписот под кандидатурата на г-динот Абдурахман Алити на скроман начин.

Прво, во овој Парламент во овој дом од првите парламентарни избори 1990 година ова е пети пат кога се избира претседател на Собранието на Република Македонија или можеби грешам, но мислам дека сум тука некаде, но за прв пат пред пратениците има два предлози, што е првото задоволство. Јас сум учествувал во сите тие избори и за мене е прв пат поголемо задоволство да можат пратениците да се определат на демократски начин меѓу два кандидати.

Двајцата кандидати кои се денес пред нас се и премногу познати во политичката јавност и пошироко во целокупната јавност во Република Македонија со сите нивни плусови и со можните поединечни забелешки, оправдани или не оправдани, наши и на граѓаните во Република Македонија. Нивната работа, барем за овие последни десет години била јавна, најчесто пред камерите и одвишни се, депласирани се секакви напори да може некој да се прикаже реално, да се измести неговата положба од она што тој претставува.

Јас би се заложил за тоа да се воздржиме од таквиот приод за дисквалификација на двајцата кандидати. Но лично сметам дека кандидатот г-динот Абдурахман Алити, зад кој стои мојот потпис денес, сепак е во некоја објективна предност, да ја добие нашата поддршка овде, погледнато од демократскиот принцип, а тоа е дека г-динот Абдурахман Алити објективно е припадник на Партијата за демократски просперитет, која сиве овие години е присутна на политичка сцена во Република Македонија во минатиот десет годишен период и нејзината активност и тој како истакнат претставник е воопшто познат.

(Во меѓувреме потпретседателот Илјаз Халими повторно се врати во салата и повторно го зазема местото на претседавач).

Јас можам да кажам за сиве овие десет години, со оглед дека има стенографски белешки од неговите настапи во Парламентот, неговите излагања со внимание сум ги следел и во најкризните моменти во ова Собрание, во оваа држава и во оваа Република, неговите настапи ми делувале охрабрувачки дека има надеж, има перспектива за Република Македонија и јас не се сеќавам на негов јавен настап во Парламентот овде што бил зад оваа говорница што не би го потпишал во смисла на пледирањето на високата одговорност во однос на кажаниот јавен збор на политичката сцена во Република Македонија. Тоа е првата, ми се чини, нијанса што го прави со еден плус повеќе во однос на оваа трка овде и искрено да кажам и да пледирам до парламентарното мнозинство би било добро за демократските процеси во Република Македонија, за демократијата во Парламентот итн., за која безрезервно вербално се изјаснуваме сите еднодушно дека сме за побрз развиток на тие процеси, да се поддржи предлогот за г-динот Абдурахман Алити за претседател на Собранието на Република Македонија и од

аспект на тоа што тој припаѓа на парламентарното малцинство, всушност припаѓа на мала група на парламентарна група, која е во опозиција после изборите 1998 година и тоа неслучајно, тоа му го дава вториот голем плус нему, туку мислам дека тоа ќе биде поголема придобивка воопшто за Република Македонија.

За другиот кандидат не би сакал исто така да се изјаснувам, зад кој стојат добар број на пратеници овде, затоа што е општо познат кандидатот. Практично, од оваа говорница всушност него го предлагав и го образлагав предлогот за него за претседател на Собранието во вториот мандат во 1994 година, за жал кој тој не го издржа, после две години 1996 година си даде оставка од таа столица, јас не навлегувам во причините за тоа. Уште еднаш мислам и пледирам до колегите пратеници да ми се придружат, да размислат околу предлогот и аргументацијата што ја изнесов во смисла на кандидатурата на г-динот Абдурахман Алити и да ни се придружат нам кои сеуште мислиме дека тоа би било добро решение како за Собранието на Република Македонија, така и воопшто за граѓаните на Република Македонија, а мислам и за актуелната Влада, актуелниот Парламент итн.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Наќе Стојановски.

За збор се јави пратеникот Насер Зибери.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Почитуван потпретседателе, почитувани дами и господа пратеници, со самиот факт што нашиот предлог г-динот Абдурахман Алити да биде еден од двајцата можни кандидати за претседател на Собранието на Република Македонија, е една потврда повеќе за нашата определба да градиме граѓанско општество во Република Македонија, во кое подеднакво сакаме да партиципираме сите граѓани, без оглед на нивната етничка, верска, класна или друга припадност. Единствено во таа функција треба да се сфати оваа кандидатура и во никаква друга комбинаторика која сме спремни или расположени да ја составувам во пет до дванаесет откако ќе се види предлогот, или како тенденција да се елиминира еден друг кандидат, кој е подржан исто така од голем број на членови на Парламентот на Република Македонија.

Познато е, јас само ќе потсетам, дека мирот, стабилноста, ако сакате и демократијата и определбата на Република Македонија за Евроатланска интеграција почива меѓу другото на столбот на градење на хармонични меѓуетнички односи. Тоа всушност го тврдат и повеќето дипломати кои имавме прилика денес да ги видиме тука пред нас додека ја следеа расправата околу реконструкцијата на Владата и за што всушност оваа Влада неретко добиваше позитивни поени како Влада која е определена да гради хармонични меѓуетнички односи. Дали е тоа навистина така или не е, тоа е прашање околу кое можеме да спориме врз основа на аргументи, врз основа на она што го направи оваа Влада во овој период, врз основа на компарација на податоци од претходната Влада, па ако сакате и врз основа на структурата на органите кои ја раководат државата. Но факт е дека таков имиџ се создаде во Република Македонија, од кој впечаток дипломатите кои престојуваат во Република Македонија не можат да се ослободат. За да биде потврдено тоа, несомнено дека овој предлог на нашата пратеничка група треба да добие виза, за да се ослободиме од тие стеги и од теснонационалните, па ако сакате и од теснопартиските пазарења кои беа спомнати како една од пречките зошто не може да се прифати предлогот на пратеничката група на ПДП за да биде подржан г-динот Абдурахман Алити од ВМРО-ДПМНЕ и ДПА. Мислам дека тоа е најмалку што може да се направи или жртвува, за да може да добие верификација еден чин како што е нашиот предлог за претседател на Собранието на Република Македонија.

Но, за жал, по произнесувањето на координаторот на пратеничката група на ВМРО - ДПМНЕ испаѓа дека не е така, и дека тие меѓу партиски договарања всушност се "кондицијас сине куа нон" за опстојувањето на идната Влада, што пак фрла една сенка врз целиот тој имиџ кој се обидува оваа Влада да го изгради визави и меѓународната и внатрешната јавност.

Г-динот Флоровски, тука по мое убедување, или го најде најлошиот начин да се пресметува со своите политички опоненти, доскорешни партиски колеги, кога на некој начин ги повика да излезат на говорница и да се измијат од гревот што го направиле зошто ставиле потпис зад кандидатурата на господинот Халити, или всушност ја разобличи вистинската ситуација во неговата партија, во однос на меѓуетничките односи и прашањето кое

денес можеби е и привилијално во поглед на она што навистина треба да го направиме за да имаме по хармонична клима во меѓуетничките односи.

Тргувајќи од таа логика, без навлегување во стручноста, спремноста и било кој квалитет што може да се побара од едниот и од другиот кандидат кој несомнено има, се поставува едно логично прашање кое обратно може на ист начин да се постави, а како се осмелија г-дата албанци кои ставија параф зад кандидатурата на г-динот Стојан Андов. А како се осмели еден од потписниците, заради кои г-динот Андов, ја повлече поддршката на Владата заради неговото членство или кандидатура во таа Влада во која тој г-дин партиципираше тогаш, а тој г-дин денес има доблест да стави параф зад кандидатурата на г-динот Андов. Или да одиме и понатаму во разглобувањето на овие ситуации и да ја направам таа, според мене, не мора да е точна, разлика помеѓу г-динот Алити и г-динот Андов, не навлегувајќи во квалитетите што ги спомнав по однос на стручноста итн. и други квалитети, во однос на она што е битно и за кое истакнав на почетокот дека е столб за мирот и стабилноста на РМ, т.е. хармоничните меѓуетнички односи. Јас ќе кажам, јавноста во Република Македонија многу добро знае. Г-динот Алити е познат човек, со широки демократски определби и со изразен сенс на толеранција за меѓуетничките односи во Република Македонија и тоа не еднаш докажано, за што впрочем во минатото добиваше многу критики и тоа страотни, од некои кои денес тука се претставуваат како големи демократи, а припаѓаат на владеачката гарнитура на РМ, токму заради таквите убедувања на г-динот Алити. Апропо него г-динот Андов кој, за жал, морам да кажам дека најлошиот впечаток го остави пред меѓународната јавност, пред македонската јавност и пред се пред албанската јавност во Република Македонија, по однос на неговите ставови во претседателската кампања која му беше клучниот столб и адут и адут за да ја добие довербата на граѓаните од македонска националност, фрлајќи ги во сенка другите кандидати како недоволно спремни, недоволно зрели и недоволно одлучни да се справат со албанското прашање во Република Македонија за што зборуваше г-динот Ѓорѓи Спасов.

Свеж ни е, многу свеж проектот за ставање симетрија помеѓу позицијата на албанците во Република Македонија и позицијата на македонците во Република

Албанија, прашања кои се неспоредливи, чиј автор на предлогот беше токму г-динот Андов. И јас сега го поставувам обратно прашањето во смисла на она што г-динот Флоровски го постави. А како ќе стојат г-дата албанци зад предлогот на г-динот Стојан Андов, знаејќи ги овие квалификативи кои не се моја измислица туку кои се докази што стојат во архивата на Собранието на РМ? Г-да, мислам дека сериозно е прашањето и ако сакаме да покажеме навистина спремност да излеземе од овие теснопартиски гледања на прашањата, ако сакаме да гледаме малку пошироко во смисла на создавање на една клима за дијалог помеѓу политичките партии, без оглед на која етничка припадност или политичка провинијенција припаѓаат, треба да се соземеме и да бидеме спремни да даваме поддршка на кандидатура која може да биде интегративна и во политичка и во меѓуетничка смисла во Република Македонија.

ИЛИЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Насер Зибири реплика има пратеникот Мевљан Таири.

МЕВЉАН ТАИРИ:

Почитуван потпретседателе, само под поимот реплика можам да одговорам на прашањето кое јавно ми беше поставено околу нашиот потпис што сме го дале на г-динот Андов. Јас ќе се обидам да дадам мое објаснување зошто сум ставил потпис на кандидатурата на г-динот Андов.

Прво, навистина стојат забелешките што се дадени за господинот Андов и за настапите што тој ги имаше за време на претседателската кампања и доколку тој излезе тука и ги повтори тие исти ставови нема да го има мојот глас иако сум дал мој потпис.

Второ, за разлика од некој други, тоа што јас, претпоставувам дека и некои други ќе го кажат, не треба ни да го даваме на писмено, доволно е зборот што ќе го кажеме, а јас сум дал збор дека ќе гласам за г-динот Андов но под услов тој да ги смени своите ставови.

Трето, јас не сум од тие политичари кои потпишуваат едно, а прават друго. Јас му се чудам на мојот колега почитуван г-дин Зибири како може во Александар Палас еднаш да потпишува со колегите од СДСМ, ВМРО - Вистинска и другите кои беа присутни и јавно да изразува спремност за соработка, во смисла на создавање ново парламентарно мнозинство, а истовремено,

после неколку часа да се сменат ставовите. Јас, за разлика од овие политичари тоа не го правам. Кога ќе го сменам мојот став тоа ќе биде обзнането и ќе биде константно така, додека не се создадат услови за некој друг став. Засега ќе го повторам тоа што го кажав и на почетокот. Оваа Влада ја има мојата и поддршката на поголема група пратеници од ПДП и додека работите стојат вака ќе ја има.

ИЛИЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Мевљан Таири.

Има збор пратеникот Замир Дика.

ЗАМИР ДИКА:

Г-дине потпретседателе, почитувани колеги, почитуван претседател на Владата, почитувани министри.

Нашата пратеничка група ќе ја поддржи кандидатурата на г-динот Стојан Андов. А оваа ад хок идеја да се предложи уште еден друг кандидат за претседател на Собранието на РМ, знаејќи ја политичката игра дека секогаш парламентарното мнозинство, коалиционите партнери, тие се кои избираат претседател на Собранието. Тоа им е многу јасно на тие што иницираат и тие што го бранат овој ад хок предлог. Сметам дека овој предлог не е ад хок, туку сигурно е подготвен во некоја кујна, неznam во каква кујна е тоа направено, сигурно не во албанска кујна. Ова е уште еден обид сите механизми да се истрошат за да се направи еден удар на новото парламентарно мнозинство и со ова се обидуваат ако е можно да ја оддалечат ПДП од успешните преговори кои досега ги води премиерот и кои се многу блиску до оваа парламентарно мнозинство, чин кој е многу поважен од една ваква ад хок кандидатура.

Исто така, сакам да го кажам ставот на нашата пратеничка група по повод овој предлог, дека ќе гласаме против овој предлог, бидејќи пред неколку минути се гласаше за министер за економија исто така е албанец и токму г-динот Алити и некои други пратеници не гласаа за него. Исто така да ги потсетам, кога се гласаше за потпретседател на Собранието за г-динот Илијаз Халими, пратеничката група на ПДП гласаше против. Затоа јас би сакал овие јалови обиди да ги оставиме, да се зафатиме, со тие работи што не чекаат, затоа што сметам дека претседател на Собранието на Република Македонија може да се кандидира само со политички договор на оние партии кои го чинат парламентарното мнозинство. Затоа јас, без некои лични навреди за кандидатурата,

сакам да кажам дека би бил многу среќен, оваа врата е уште отворена, ако влеземе во некоја поширока коалиција, нека биде тоа помеѓу партиски договор за многу поголеми цели од тоа да се работи само за еден функционер.

ИЛИЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Замир Дика.

Реплика за г-динот Никола Поповски, иако не беше спомнат.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Јас сакам, ако ми дадете збор да реплицирам на г-динот Дика, заради фактот што тој на некој начин ги обвини поднесувачите на предлогот и би сакал во име на мојот потпис за предлогот да кажам нешто.

Г-динот Дика соопшти сега дека едната кандидатура за претседател на Собрание е ад хок кандидатура, направена во некоја кујна, наспроти што они имаат кандидатура која не е ад хок и која е одамна договорена, наводно.

Само да соопштам дека нема ни 24 часа како лидерот на партијата чиј кандидат е Стојан Андов за претседател на Собрание, во доцните ноќни часови соопшти дека е постигнат коалиционен договор и врз основа на тоа тој е предложен од коалицијата за претседател. Тоа решение е старо 20 часа. Тоа е ад хок решение. Тоа решение во ова Собрание со 60-тина потписи е поднесено денес во 12 часот и 55 минути, се гледа од печатот. Врз основа на другиот печат ќе видиме дека и другото решение е поднесено денес во 15,35 часот. Значи, со разлика од 2 часа.

Само сакам да укажам на апсурдноста на едни предлагачи во Собрание, во овој случај г-динот Дика, да обвинуваат дека некои предлози се ад хок во некои кујни, што е негативна конотација за оној што предлага, тука јас се гледам и себе си, а дека наводно оние другите не се ад хок и не се во кујни. Сакам да соопштам дека овде има рамноправни предлози, двата се поднесени денес, и нека не ми се врзуваат очите и очите на оние на кои им се упатени овие зборови дека нечији кандидатури се ад хок, нечији не се. Ад хок се сите кандидатури, затоа што се поднесени денес, затоа што токму вчера и денес се формираше ова парламентарно мнозинство и оваа парламентарна опозиција што очигледно во овие услови се некаде блиску до фифти-фифти распределба на местата во Парламентот. И од тој агол дисквалификацијата на една кандидатура

како кујна и ад хок решение, а другата не, ги отфрлам и сметам дека двете решенија се решенија согласно деловникот и Уставот и дека двете имаат рамноправен политички и формално - правен деловнички карактер во однесувањето. Затоа ги отфрлам таквите обвинувања и дисквалификации врз кандидатурата на која сум потпишан јас.

ИЛИЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на г-динот Поповски.

За реплика се јави г-динот Замир Дика.

ЗАМИР ДИКА:

Еве уште една, така да кажам проста причина зошто нема да ја поддржиме оваа кандидатура, значи без проблемот со личните причини, токму затоа што вие ја поддржувате таа кандидатура, може би токму затоа тоа е една причина ние да не гласаме за таа кандидатура. Помина времето кога, мој колега, вие можете да не контролирате. Значи, вие немате информации. Точно е тоа дека ние со партиски договор ја потпишавме свесно поддршката кандидатурата на кандидатот за претседател на Собранието. Додека вие имавте планови под А, Б, В, Г, плановите на нашата коалиција се до Ж., а тоа е Европска интеграција, демократијата и подобар живот на граѓаните на РМ.

ИЛИЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам уште еднаш на пратеникот Замир Дика.

Повторно се јавува г-динот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Г-дине Дика мене ми е многу жал што вашата политичка програма зависи од однесувањето на опозицијата во Парламентот на РМ, а не од вашите автохтони политички ставови. Ако вашите ставови овде се формираа само како контра став на СДСМ, тогаш е трагично што сте во Владата и ја водите Република Македонија со опција дека се што вие предлагате, за нас однапред е неприфатливо. Меѓутоа она што мислам дека е суштината на разговорот е што токму вие г-дине Дика сега се наоѓате во едно време кое не може, ќе се сложите, да кажам, да се поклопи вака, можеби и наредните 10 години. И шансата која ја имате, а можеби ја испуштате, оквалификувајќи го СДСМ дека е причината за тоа, нема да ви помине. Затоа мислам дека треба да најдете подобро образложение зошто тоа го правите.

ИЛИЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на г-динот Поповски.

Има збор пратеникот Чедомир Краљевски.

ЧЕДОМИР КРАЉЕВСКИ:

Почитуван потпретседателе, почитувани колеги.

Уште еднаш сакам да напоменам дека потписниците на кандидатурата на г-динот Стојан Андов апсолутно ја ценат личноста на другиот кандидат за претседател на Собранието односно на г-динот Абдурахман Алити, но, наспроти ова морам да напоменам дека кандидатурата на г-динот Стојан Андов е плод на еден меѓукоалициски зоговор, а генезата на тој договор најмалку треба да ја коментира г-динот Никола Поповски, затоа што таа генеза ја знаат само оние кои се странки на тој договор. Така да и во оваа прилика би сакал да напоменам дека тезата, ако не биде избран претседател од албанскиот политички блок на Собранието на РМ, дека ќе се намали партиципацијата на тој блок во власта, не држи, затоа што токму на денешнава седница е избран еден нов министер, министер за економија на Република Македонија токму од албанскиот блок и токму тој министер не доби поддршка од партијата на ПДП.

ИЛИЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Чедомир Краљевски.

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот.

Согласно член 67 став 1, од Уставот на Република Македонија и член 27 од привремениот Деловник, Собранието од редот на пратениците избира претседател со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници во Собранието.

Согласно одредбите на привремениот деловник на Собранието, претседателот на Собранието се избира со јавно гласање. Изборот може да биде со тајно гласање, ако така се одлучи на седницата на Собранието, по предлог на еден пратеник.

Дали некој од пратениците предлага изборот да се врши со тајно гласање? (Никој).

Констатирам дека изборот на претседател на Собранието ќе го извршиме со јавно гласање.

Согласно член 25 од Привремениот деловник на Собранието на Република

Македонија предлозите на кандидатите за претседател на Собранието се утврдуваат според азбучниот ред на нивните презимиња.

Преминуваме на гласање по предлогот господинот Абдурахман Алити да биде избран за претседател на Собранието на Република Македонија.

Согласно член 141 од Деловникот на Собранието изборот ќе го извршиме со поименично гласање.

Го молам секретарот на Собранието да премине на поединечно гласање.

(Реагирање и дискусија од место на некои пратеници).

КАРОЛИНА ОГЃАНОВИЌ - ЧУКАЛИЕВА:

Со оглед на тоа што гледам дека од место има повеќе реагирања за тоа зошто поименично гласање, членот 141 од Деловникот за работа на Собранието утврдува дека доколку има повеќе кандидати за претседател на Собранието гласањето се извршува поименично.

ИЛЈАЗ САБРИУ:

Процедурално збор бара господинот Кирил Андоновски.

КИРИЛ АНДОНОВСКИ:

Според Деловникот што ги изнесе секретарот одредбите, членовите од 139 до 141 се укинати, така да извадете ја Одлуката за измена на Деловникот, последните страници од Деловникот ќе видите дека се укинати, а во член 141 зборува дека доколку има повеќе кандидати за претседатели и потпретседатели тогаш изборот се врши поименично.

Меѓутоа, бидејќи земав збор, во член 14 од Привремениот деловник се вели дека гласањето на седниците на Собранието е јавно освен ако со Уставот на, тука е СРМ, и со овој Деловник не е определено гласањето да се врши тајно.

Гласањето ќе се изврши тајно ако по предлог на претседателот на Собранието или на еден пратеник така се одлучи на седницата со мнозинство гласови.

Член 23 вели "Претседател на Собранието се избира со јавно гласање.

Изборот од став 1 може да биде со тајно гласање ако така се одлучи на седница на Собранието".

Член 125 од Деловникот, досега беше од Привремениот деловник вели: "гласањето по правило се врши јавно". Значи, по правило, има и исклучок, ама тоа со одлука со мнозинство гласови на Собранието.

Затоа видете ги одредбите таму, укинати се тие членови.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Сега повторно се консултирај со секретарката, изгледа е пропуст и ви се извинуваме.

(Реагирање на пратениците во салата).

Ве молам да преминеме на гласање по предлогот Абдурахман Алити да биде избран за претседател на Собранието на Република Македонија.

Притиснете едно од копчињата, дали сте за, воздржани или против.

Молам да гласаме.

Вкупно гласаа 115 пратеника, 54 за, 20 воздржани и 41 против.

Констатирам дека предлогот не помина.

Процедурално бара збор господинот Насер Зибери.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Барам поддршка од 10 пратеници за поединечно гласање.

(Пратениците креваат рака).

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Добро, поминуваме на поединечно гласање.

КАРОЛИНА ОГЃАНОВИЌ ЧУКАЛИЕВА:

1. Јонуз Абдулаи	- против
2. Абдурахман Алити	- за
3. Абдула Алиу	- за
4. Милојко Ангеловски	- за
5. Стојан Андов	- воздржан
6. Кирил Андоновски	- против
7. Љупчо Анушев	- за
8. Амди Бајрам	- против
9. Фадил Бајрами	- против
10. Димитар Баткоски	- против
11. Мерсел Биљали	- за
Валентина Божиновска	- воздржана
12. Јордан Бошков	- воздржан
13. Димитар Бузлевски	- за
14. Абдулади Вејсели	- за
15. Слободан Гарчески	- против
16. Васил Гаџовски	- против
17. Михајло Георгиевски	- против
18. Трајко Гешоски	- за
19. Александар Гештаковски	- за
20. Данило Глигороски	- воздржан

21. Петар Гошев	- за
22. Слободан Даневски	- воздржан
23. Замир Дика	- против
24. Ванчо Ѓоргиев	- за
25. Илија Ѓорѓиев	- за
26. Фатмир Етеми	- против
27. Васил Ефтимов	- против
28. Насер Зибери	- за
29. Љубисав Иванов – Синго	- за
30. Мирко Иванов	- за
31. Илија Илоски	- за
32. Делче Ицков	- против
33. Никола Јованов	- за
34. Весна Јовановска	- воздржана
35. Марика Јорданова	- против
36. Назми Кадриу	- против
37. Радомир Карангелески	- за
38. Жарко Караџоски	- против
39. Митко Киров	- против
40. Лазар Китаноски	- за
41. Саво Климовски	- за
42. Стојан Ковачески	- за
43. Ѓорѓи Котевски	- против
44. Чедомир Краљевски	- воздржан
45. Илија Лазаров	- против
46. Горанчо Лазов	- против
47. Алириза Лога	- против
48. Билал Љутфии	- против
49. Васе Манчев	- против
50. Наталија Марковиќ - Димова	- за
51. Ѓулистана Марковска	- воздржана
52. Диспина Марковск	- против
53. Звонко Мирчески	- за
54. Драган Митевски	- за
55. Илинка Митрева	- за
56. Кирил Настески	- за
57. Рубенс Наумовски	- против
58. Горан Невеновски	- против
59. Латиф Пајкоски	- воздржан
60. Александар Пандов	- против
61. Ванчо Панчев	- против
62. Илија Пемов	- против
63. Тито Петковски	- за
64. Чедо Петров	- за
65. Томислав Петровски	- за
66. Филип Петровски	- против
67. Азис Положани	- за
68. Стојан Попов	- за
69. Љубомир Поповски	- за

70. Никола Поповски - за
71. Илија Прангоски - за
72. Исмет Рамадани - за
73. Љупче Ристески - против
74. Ненад Ристовски - за
75. Нано Ружин - за
76. Илјаз Сабриу - воздржан
77. Аце Сајкоски - против
78. Аслан Селмани - воздржан
79. Борче Сибиновски - против
80. Вангел Симев - за
81. Ристо Спанаков - против
82. Крале Спанчевски - против
83. Ѓорѓи Спасов - за
84. Милан Ставрев - против
85. Наќе Стојановски - за
86. Томислав Стојановки - воздржан
87. Воислав Стојаноски - против
88. Благој Стојковски - за
89. Златко Стојменов - за
90. Владо Сугаревски - против
91. Оломан Сулејмани - за
92. Ризван Сулејмани - за
93. Мухамед Таири - против
94. Александар Талески - воздржан
95. Мевљан Тахири - воздржан
96. Митко Тилевски - против
97. Ѓорѓи Тодоров - за
98. Ристо Тодоров - за
99. Павле Тодоровски - против
100. Панде Томов - против
101. Коце Трајаноски - против
102. Гранчо Трајков - против
103. Танас Трајковски - за
104. Александар Трпевски - против
105. Борислав Трповски - за
106. Слободан Ќосев - против
107. Илија Филиповски - за
108. Александар Флоровски - против
109. Илјаз Халими - против
110. Благој Ханџиски - за
111. Сејфедин Харуни - за
112. Кастриот Хаџиреџа - отсутен
113. Бранко Црвенковски - за
114. Миланчо Черкезов - за
115. Ванчо Чифлиганец - за
116. Арбен Џафери - воздржан
117. Хисни Шаќири - против

118. Шахиќ Алија - воздржан

119. Радмила Шеќеринска - за

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Процедурално побара збор
господинот пратеник Радомир Карангелески.

РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ:

Господине потпретседателе,
почитувани колеги...

(Реагирање на пратениците во салата).

Мислам дека ние грешиме во
процедурата. Ова е нерегуларен избор на
претседател на Собрание...

(Реагирање на пратеникот Амди Бајрам од
место, дури и стана - исклучи го таму).

(Потпретседателот, претседавач ги
опоменува пратениците со чукање на
свончето).

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Деловнички секој пратеник има
право да побара збор процедурално.

РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ:

Бидејќи секој пратеник во овој
случај има право да дава два гласа. Значи,
може да се случи да даде глас и за едниот
кандидат и за другиот. Јас би замолил уште
еднаш да се провери процедурата, бидејќи
во секој демократски избор меѓу двата
кандидати еден од пратениците може да
даде еден глас, за едниот или другиот. Би
замолил уште еднаш да се провери, бидејќи
се работи за избор на претседател на
Собрание на Република Македонија.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Ние имаме Деловник за работа на
Парламентот и постапуваме според
Деловникот. Ако нешто не е во ред во
Деловникот ние не сме виновни за тоа.

Почитувани пратеници, почитувани
претставници на Владата, вкупно за
предлогот гласаа 119 пратеници, 55 за, 37
против и 17 воздржани.

Констатирам дека пратеникот
Абдурахман Алити не е избран за
претседател на Собранието на Република
Македонија.

Преминуваме на гласање по
предлогот Стојан Андов да биде избран за
претседател на Собранието на Република
Македонија.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 109 пратеника од
кои 65 за, 4 воздржани и 40 против.

(Констатацијата на претседавачот е проследена со аплауз). (Аплауз).

Констатирам дека пратеникот Стојан Андов е избран за претседател на Собранието на Република Македонија.

Го молам претседателот на Собранието, господинот Стојан Андов да даде свечена изјава.

(Господинот Стојан Андов доаѓа до говорница, поздравен со аплауз од пратениците).

СТОЈАН АНДОВ:

Изјавувам дека функцијата претседател на Собранието на Република Македонија ќе ја вршам совесно и одговорно. Ќе се придржувам на Уставот и законите и ќе се борам за заштита на суверенитетот и интегритетот на Република Македонија. (Аплауз).

(Господинот Стојан Андов ја потпишува свечената изјава). (Аплауз).

(По потпишувањето на изјавата изборот му го честита господинот Абдурахман Алити, а потоа и премиерот Љубчо Ѓоргиевски и други блиски соработници).

СТОЈАН АНДОВ:

Почитуван претседателе на Републиката, почитуван премиере, министри, почитувани колеги пратеници, имавме еден бурен ден, се надевам овој ден ќе значи многу во нашата работа. Мислам дека сите добро ќе размислиме што ни се случуваше деновиве и што овој ден ни се случи. Мислам дека ќе ги извлечеме вистинските заклучоци и ќе обезбедиме Собранието да работи многу поефикасно и ќе си го врати дигнитетот што го имаше.

Мене ми е многу драго што во овој избор за претседател ривал ми беше мојот стар пријател господинот Абдурахман Алити, кој високо го ценам и со кого сум имал извонредна соработка кога бев претседател на Собранието во првиот мандат, па и во вториот.

Ова ми е, како што знаете трет избор, но во овој момент ме потсетува на изборот на 8 јануари 1991 година кога после многу бурна расправа, тогаш од другата страна, а не од оваа сега што ме оспорува бев темелно оспоруван. Мене ми е многу драго што сега господинот Спасов, многу ги жалам тогашните пратеници од ВМРО-ДПМНЕ што сум ги "малтретирал" и "исмејувал", меѓутоа јас ништо друго не правев, верувајте тоа и сега ќе го правам, јас сум наполно свесен дека во Парламентот се присутни различни и спротивставени

политички опции и тие не бираат средства во постигнувањето на своите цели, се разбира во парламентарната борба. Тука не се мерат зборовите, понекогаш гневот и страста владее со луѓето, многу ми било јасно цело време тоа, но во првиот состав ми успеа од еден така доста хаотичен состав заедно со пратениците да направиме една компактна целина, да ги задржи сите судири, сите конфликти, сите разлики, но притоа околу централните точки да имаме сила да ги донесеме сите важни одлуки, како што ни успеа тогаш.

Се надевам во овие две години, ако ме држи здравјето и ако е вашата волја и од ова Собрание до крајот на мандатот ќе направиме исто таков силен, јак и ефикасен државен орган.

Ви благодарам. Седницата е завршена.

(Седницата заврши во 22,15 часот).